

Godište XI. • broj 3 • ožujak 2016.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Tema broja: korizma

Krist nudi put spasenja

Očevo milosrđe i
Isusova smrt na križu

Naše rane na se uze

Bazilika Isusova groba

Izdržati u kušnj

Gospina škola | Događanja | Godina milosrđa | Laici i njihovo poslanje | Iz života Crkva | Ikone na putu zajedništva u Kristu | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima | Duhovnost prirode | Hrvatsko kršćansko nazivlje | Marija, zagovornica Hrvata | Znanost i vjera | Lectio divina

Arhiv CMM

“Govor o križu ludost je za one koji propadaju, a za nas koji se spašavamo sila je Božja.” (1 Kor 1,18)

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Lidija Paris
e-mail: lidija_paris@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 342

Lektura
Ana Vulelija

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352
Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044
Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput “ukazanja, čudesa, poruke” i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografiju na naslovnici snimio Mateo Ivanković

Korizma

Krist nudi put spasenja, FRA T. PERVAN
Očevo milosrđe i Isusova smrt na križu,, FRA I. DUGANDŽIĆ
S fra Slavkom Barbarićem kroz korizmu
Naše rane na se uze, FRA J. MARCELIĆ
Bazilika Isusova groba, FRA A. ŠAKOTA
Izdržati u kušnji, FRA M. KNEZOVIĆ

Gospina škola

Mariju doživljavam kao svoju majku, FRA M. OSTOJIĆ
Gospa me je dodirnula, C. STELZER
U Međugorju osjećam snažnu Božju nazočnost, F. MIHALJ
Molitva, FRA S. ĆOSIĆ

Godina milosrđa

Odnos molitve i opraštanja, FRA M. ŠAKOTA
Oprost i potpuni oprost, FRA T. PERVAN

Laici i njihovo poslanje

Obnova organiziranog laikata, M. KRAJINA

Iz života Crkve

Jedinstvo crkava, D. Pavičić

Ikone na putu zajedništva u kristu

Biblijska teologija Božjega lica, FRA B. ŠKUNCA

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Čudotvorna riječ – oprost, M. ZAPPELLA
Ljepota različitosti, P. TOMIĆ
Isus je putokaz, N. NAKIĆ
Je li biti vjernik pitanje imidža?, B. SKOKO

Duhovnost prirode

Cjelovita ekologija u dijalogu i suradnji, FRA B. VULETA

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Veliki tjedan, M. MAMIĆ

Marija, zagovornica Hrvata

Gospa od Utočišta, FRA K. LOVRIĆ

Znanost i vjera

O opsjenarima na duge staze, I. MUSIĆ

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

GLAVNI UREDNIK
MARIO VASILJ
TOTIN

ODLAZAK U PUSTINJU

„Dječice, odričite se onoga što vas sprječava da budete bliže Isusu.“ (25. 3. 1998.)

KORIZMA JE I VRIJEME JE PRIPRAVE ZA USKRS. SAMA RIJEČ KORIZMA ILI ČETRDESETNICA DUBOKO JE UKORIENJENA U BIBLIJSKOM GOVORU KAKO U STAROM TAKO I U NOVOM ZAVJETU. Opći potop je trajao 40 dana i noći (Post 7,4), Mojsije je boravio na Sinaju 40 dana i noći (Izl 24,18), izraelski narod 40 je godina hodio kroz pustinju (Jš 5,6), Ilija je 40 dana i noći išao do svetog brda Horeba (1 Kr 19,8), stanovnici Ninive 40 su dana činili pokoru (Jon 3). O Isusovu boravku u pustinji Marko piše: „I odmah ga Duh nagna u pustinju. I bijaše u pustinji četrdeset dana, gdje ga je iskušavao Sotona; bijaše sa zvijerima, a anđeli mu služahu.“ (Mk 1,12-13)

Vjerujem da su mnogi od vas, poštovani čitatelji, uzeli za korizmenu zadaću neki oblik odricanja. Odričemo li se u korizmi, trebamo pred očima uvijek imati cilj, a to je buđenje života u nama. Odbacujući loše stvari na koje smo navezani, umrtvljujemo sve što guši život u nama i upravo je time odricanje usko vezano uz križ. „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.“ (Mt 16,24)

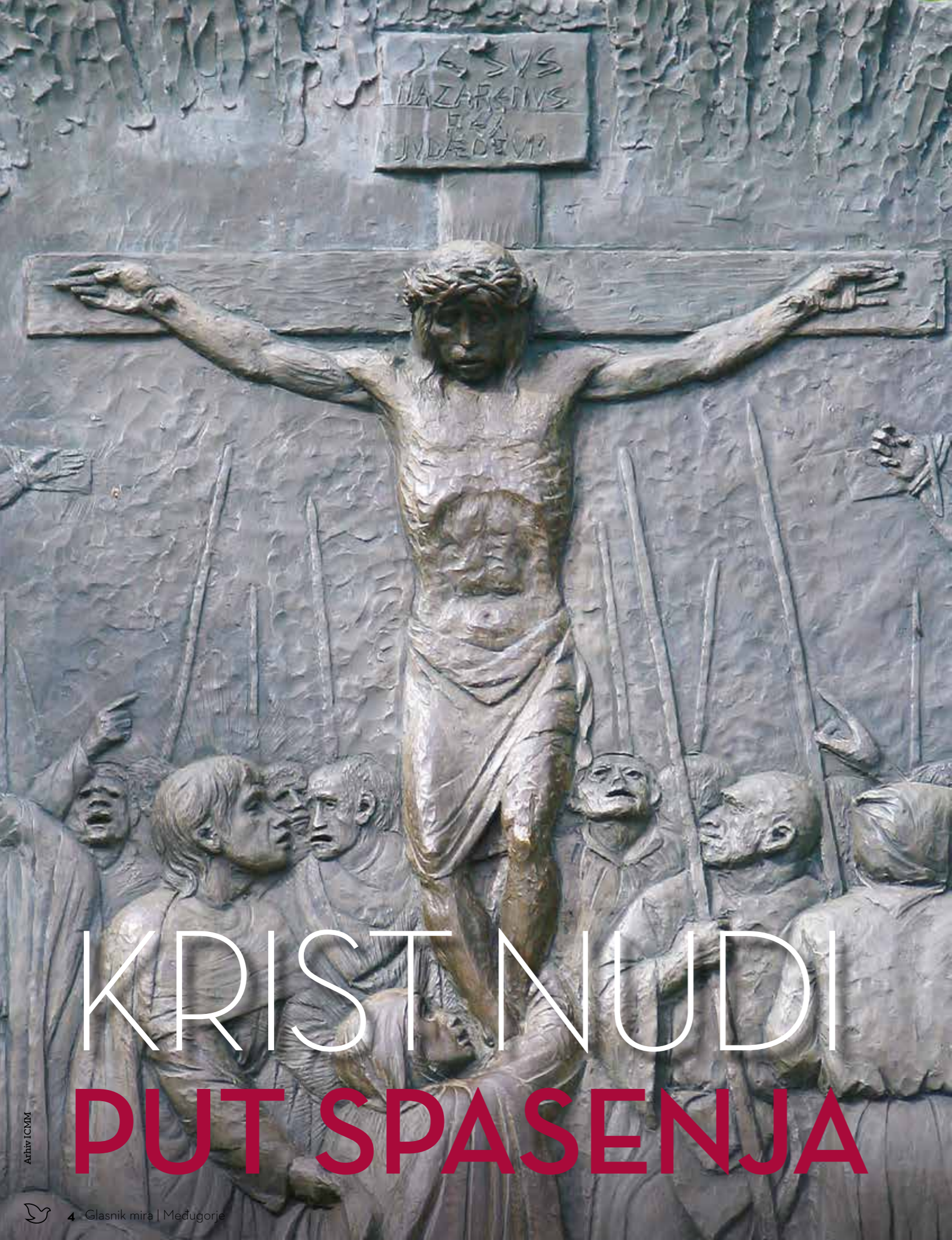
Ali „tvrd je to govor“, koji ni prvak među njegovim učenicima, Petar, nije mogao razumjeti. No „pšenično zrno mora umrijeti“ i križ se mora prihvatiti, jer prihvaćeni križ vodi do uskrsnuća i prihvaćeno odricanje i umiranje vode do života.

Pustinja može biti stanje duha. Ona je u nama ako je srce postalo slijepo da primijeti ljepotu Božjih stvorenja, zvjezdanog neba, ljepotu jednog cvijeta... Bezosjećajnost, sljepoća, krutost, tupost duha. Sve su to pojmovi kojima možemo opisati pustinju u nama i oko nas. Na sve se naviknemo pa i na to da postanemo bezosjećajni i slijepi. Naše srce biva toliko ispunjeno površnim stvarima da nemamo vremena za Božju riječ. Nismo više sposobni sjesti i predahnuti u svojoj kući, uzeti Sveto pismo, otvoriti ga i čitati. Nemamo više vremena pogledati u oči svojoj supruzi, svome mužu, svome djetetu i saslušati ih. Srce je postalo sporo da se raduje malim, jednostavnim stvarima, otupjelo da razumije potrebnoga i nevoljnoga. Stoga je dobro otići u pustinju kako bismo mogli postati svjesni pustinje u sebi. Njezina će tišina pomoći da postanemo svjesni nemira u sebi i oko sebe. No nije to nimalo jednostavno, jer smo se toliko navikli na buku da nas uznemiruje samo tišina.

Jedna židovska poslovice kaže: „Pravi okus vode spoznaje se u pustinji!“ Zato Bog preko proroka Hošee poziva: „Odvest ću te u pustinju i tamo tvome progovoriti’ srcu.“ (Hoš 2,16)

Korizma je u tijeku. Imamo još vremena počti u pustinju...

FRA TOMISLAV
PERVAN

**U SVETOJ SMO GODINI MILOSR-
DA.** Otvara se i počinje otvaranjem Svetih vrata, koja su znamen Krista Gospodina. On je za svoga rođenja na Božić otvorio vrata neba i sišao na zemlju kao dijete, u uskrsnuću od mrtvih otvorio, razvalio vrata smrti i podzemlja i ponudio svima u vjeri pristup kroz sebe kao vrata u vječni život. Simboliku vrata pronaći ćemo u Starom zavjetu u mnogim psalmima, gdje Gospodin sam ulazi kroz vrata slave u svoj Dom, sagrađen ljudskom rukom, makar Boga ništa nije kadro obuhvatiti. Gospodin treba unići u ljudskom rukom sagrađeni dom, učiniti ga svojim svetim prebivalištem. Gospodin je došao da čovjekov svijet, narušen grijehom i smrću, pretvori u svoj, Božji svijet, u novi edenski perivoj, u kome se svatko osjeća udomljenim.

Pisci su i pjesnici bili oduvijek nešto kao seizmografi u društvu. Oni slute, naziru i opisuju potrese koji se zbivaju u nama i oko nas, u svijetu. Primjerice, egzistencijalistički je filozof i ateist J. P. Sartre u ratu napisao dramu „Iza zatvorenih vrata“. Prostor je to u kome vlada Pakao (Pakao: to su drugi), gdje se tri osobe kroz cijelu vječnost, daleko od Boga, glože i trajno stvaraju paklene odnose. Nema vrata, prozora, nema izlaza, tamnica je, vlada pakleno ozračje. Sličnu zatvorenost u stvorenu zbilju susrest ćemo i kod pisca Franza Kafke, ali i drugih koji su osjećali, nazirali strašne vizije svijeta bez Boga, provaliju straha, predodžbu svijeta zahvaćena totalitarnim režimima koji su gvozdanim lancima okivali cijelo minulo stoljeće. U Kafkinu Zamku svijet i život nalik su uzaludnu čekanju, pokušaj da se pojedinac u bespućima birokracije domogne prave osobe i slobode, što mu ne uspijeva. Slično je u njegovu Procesu, gdje je život oličen u slici sudskoga procesa koji svršava presudom i smaknućem. Čovjek sa sela cijeli život čeka pred vratima da mu se otvore. Umire pred njima makar su upravo ta vrata bila određena samo za njega i samo je on mogao kroz njih unići i spasiti se.

Isusovo rođenje spada u vidokrug našega iskustva. Znamo što je radanje. Isusovo uskrsnuće nadilazi naše predodžbene moći jer znamo da život svršava smrću. Stojimo nemoćni i bez riječi pred porukom Uskrsa. Pismo i bogoslužje pokušavaju nam slikama i predodžbama ponazočiti i

posvijestiti zbiljnost Uskrsa nudeći nam simbole svjetla i vode, vatre, ognja, svijeće, ali i svih onih ljudskih datosti kojih je puna Biblija i naše bogoslužje koje od najranijih vremena u molitvi i bogoslužju osvjetljuju tajnu Kristova uskrsnuća. Jedan od tih simbola jesu i vrata, dveri o kojima smo govorili gore. Krist otvara vrata zatvorenoga prostora svijeta, ulazi učenicima kroz zatvorena vrata, on otvara novi obzor, nudi pogled iza zastora. U Isusovu uskrsnuću svijet nije više tamnica, mrtvi dom, podzemni svijet mraka i tame, židovski šeo!, golema mračna tamnica, dom bez povratka, koji ima samo ulazna, ali ne i izlazna vrata. Svi smo u smrti zatočeni toga svijeta. Svijet u kome smrt ima zadnju riječ, čekaonica ništavila, zapravo ništavilo ako nema Boga. Prisjetimo se: Za Isusove smrti na križu veli se kako se „zemlja potrese, stijene raspuknuše, grobovi se otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše“ (Mt 27,51).

Za Isusova uskrsnuća evanđelisti izvješćuju da se dogodio 'potres'. Seizmički potresi znaju biti razorni, za nekoliko sekunda svega nestaje, sve se urušava. Uskrsnuće se daje s tim usporediti. Samo što nakon uskrsnoga potresa ne ostaju pustoš i ruševine, nego nastaje novi poredak, novi svijet, harmonija i red. Upravo kao što se veli, da plahte i ubrusi bijahu složeni, na jednom mjestu, pospremljeni. Potrese imamo i u Djelima apostolskim, na mjestu gdje su se okupili apostoli i učenici kad je ponovno na sve sišao Duh Sveti (usp. Dj 4,31) ili pak za Pavlova tamnovanja u Filipima kad je nastao potres i otvoriše se vrata tamnice (Dj 16,26). Uskrs kao potres bi trebao 'protresti' i nas i usmjeriti pogled prema Kristu Uskrsnome. Zemlja se tresne, Uskrs p(r)otresa, Gospodin je uskrsnuo, živi i kraljuje.

Ako Krist nije uskrsnuo, ne preostaje ništa drugo nego mračni Had – Podzemlje. Život u stanju bez nade u uskrsnuće samo je varka, zavaravanje, omamljenost, i nerijetko pokušaj zaborava kroz opijate, ili pak težnja za moći, ugledom, karijerom, novcem. Cijeli svijet je veliki krik očaja i pokušaj oslobođenja koje možemo susresti na svakom koraku – kao rezultat onoga svijeta koji ne želi prihvatiti u sebe i život Isusa Krista – nadu u život, nadu u slavu, kako veli sv. Pavao (Kol 1,27).

Dižite se, otvorite se, dveri vječne – nije to samo vapaj starozavjetnoga bogoslužja, minula vremena. Krik je to i čovjeka našega vremena, u svijetu koji je postao tijesan, pretijesan, svemirskim letovima usprkos, i makar je prema statistikama u svakome trenutku milijun putnika u zrakoplovima u našoj atmosferi. Na Božić slavimo uvertiru, uvod u kršćanski odgovor spram smisla života. Krist se rađa da bi poručio, kao novorođeni Kralj, da sudbinu svijeta ne kroje i ne određuju silnici, oni u Rimu, ali ni mali despot, nazovikralj Herod, nego Bog koji je Život. Taj Bog je sišao među nas, otvorio je rajске dveri. Pronašao je vrata, zapravo ih je stvorio i otvorio.

Odgovor je potpun samo onda kad nam se ponudi i izlaz, kad smrt nije više tamnica za čovjeka, kad život nije putovanje u nepovrat ili nedohod. To je sadržaj poruke Uskrsa. Smrt nije više dom bez otvorenih vrata, s natpisom 'no exit', kraljolik smrti. Stoga je u Vjeronanju sadržan i članak: Sišao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih. To 'sišao' nije izričaj tugovanja, nego trijumfalni silazak i pobjeda nad smrću. Isus je skinuo, uklonio zasune smrti, zasune svijeta bez izlaznih vrata, i u tome činu poveo sa sobom u Očev dom sve koji su od pamtivijeka iščekivali spasenje u sjeni smrtnoj. Život i smrt nisu čekaonica ništavila, nego uvertira, početak vječnosti. Svijet nije koncentracijski logor u kome svi iščekujemo trenutak vlastite smrtno presude, nego perivoj nade koju nam ulijeva uskrsli Isus Krist. Stoga su redovnici u svojim samostanima stvarali komadić raja na zemlji, oplemenjujući zemlju, sadeći cvijeće, voće i povrće. Svijet i život nisu uzaludna potraga za smislom u slici labirinta ljudske birokracije gdje nam ne uspijeva namjeriti se na prava vrata i pravu osobu. Bog nije birokrat koji bi obitavao u nekakvu daleku, nedohvatljivu dvorcu, ne skriva se on iza bezbrojnih predvorja. Vrata su otvorena – a ime im je Isus Krist.

Na Uskrs Crkva može slavodobitno pjevati: Iz tjeskobe zazvah Gospodina: on me usliša i oslobodi! Gospodin je sa mnom, i ja ne strahujem: što mi tko može? Gospodin je sa mnom, pomoć moja, i zbunjene gledam dušmane... Kamen koji odbaciše graditelji – postade kamen

KRISTNUDI PUT SPASENJA

zaglavni. (Ps 118) Sami je Gospodin, a onda i rana Crkva primijenila taj psalam na Isusa, Uskrsloga. Odbačen od svoga naroda postao je ugaonim i zaglavnim kamenom Crkve, novoga Božjega naroda. Petar će to izriječkom posvjedočiti pred Velikim vijećem: „On, Isus Krist, jest onaj kamen koji ste vi graditelji odbacili, a koji postade kamenom ugaonim. Nema spasenja ni u komu drugomu, jer pod nebom nema drugoga imena dana ljudima po kojem se možemo spasiti“ (Dj 4,11-12), osim u imenu Gospodina Isusa.

kontekst u kome to Isus izgovara jest dobar pastir, stado i prepoznavanje. Ovce poznaju glas pastira, on ulazi kroz vrata, ne kao uljez, sa strane, poput razbojnika ili kradljivca (usp. 10,1). Uniči na prava vrata znači biti gospodar, vlasnik stada. Samo on ima pravo unići u ovčinjak jer svoje zove poimence, a njega prepoznaju njegove po glasu. One su njegove, i on ima prema njima jedinstveni, neponovljivi, nezamjenjivi, nenadomjestivi odnos.

Isusova riječ o 'vratima' u ovome surječju je znakovita. Isus se ovjerovljuje kao jedina prava vrata, kao završni donositelj i objavitelj istine, on ima 'ključeve Smrti, Života, Podzemlja, smisla' (usp. Otk 1,18). U svojoj osobi uključuje on cjelovitost istine koju donosi. On jasno otklanja i isključuje 'konkurenciju', sve 'natjecatelje' za

Samo preko Krista do ovaca! Stoga Isus na kraju veli Petru: Slijedi me! (usp. Iv 21,19), a to u sebe uključuje nasljedovanje, križ, patnju, spremnost položiti život za ovce. Tako se u životu konkretizira riječ 'vrata'. Isus je vrata, put, istina i život, Put kojim treba ići da bi se stiglo do Oca.

Višekratno se u izvješćima o Isusu uskrsnu govori o apostolima u zatvorenim prostorima, iza zatvorenih vrata, u strahu od Židova. Isus uskrsl ulazi, vrata zatvorena, i sve se u jednom trenutku stubokom mijenja.

vremena. Iskustvo novoga života, novoga stvorenja mijenja i njihove predodžbe o vlastitom životu. Postaju neustrašivi svjedoci neponovljiva iskustva.

Dvadesetak godina nakon toga jedinstvenoga iskustva i događaja koji premošćuje vrijeme i vječnost, ovostranost i onostranost, imamo pisano svjedočanstvo apostola Pavla u Prvoj Korinćanima, gdje se veli da se Gospodin ukazao mnoštvu braće, njih više od pet stotina, od kojih su mnogi još živi svjedoci. Za to su svjedočanstvo spremno išli u smrt i to bijaše ono inicijalno paljenje za otvaranje vrata na Duhove kad se Crkva, Duhom rođena, predstavila svijetu i postala za sva potonja vremena nezaobilazni čimbenik na svjetskoj pozornici.

Kao što vidimo, Krist nudi put spasenja, on je onaj ulaz i prolaz do Oca za sve ovce koje su u potrazi za smislom

Saimio Mateo Ivanković

Krist nudi put spasenja, on je onaj ulaz i prolaz do Oca za sve ovce koje su u potrazi za smislom života. On je objavitelj Oca, Sin Božji, koji je u Očevu krilu, koji nam je Oca za života ovdje na zemlji, riječima i djelima, u punini i do kraja 'egzegetirao', protumačio, uprizorio, donositelj milosti i istine. On je kriterij istine, kriterij pravednosti, razlikovni znak koji žude dosegnuti svi koji žele dospjeti do punine te tajne.

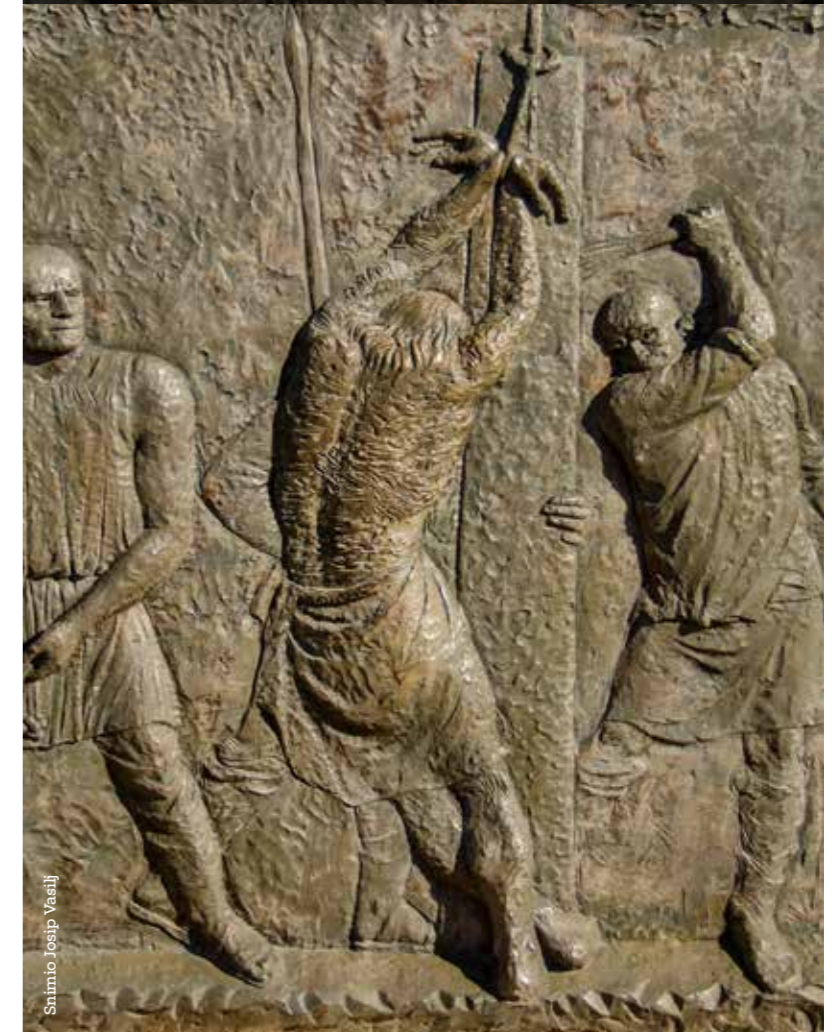
Tematika vrata odnosi se na Krista, ali i Crkvu. Crkva postaje zavičajem za sve koji traže dom i udomljenje. U nju se ulazi svetim sakramentima i vjerom. Isus Krist je vrata, pristup, ulaz kroz koji ulazimo u svetište. Isus za sebe veli kako je on vrata ovcama u ovčinjak (usp. Iv 10,7). Vrijedi tu riječ u ovome surječju istaknuti. Naime,

to mjesto. Ono pripada samo njemu. Svi koji su bili prije njega zavodnici su ili pak vuci-grabežljivci, a isto tako i svi koji se javljaju ili će se pojaviti na svjetskoj pozornici. Svi oni gube svoje značenje pred ovim jedinstvenim likom. On jedini donosi istinu o Ocu, on je Očevo Lice, on jedini ima pristup Ocu, on se poistovjećuje s istinom u svojoj osobi. On je jedini Otkupitelj ljudi. Put objave ide preko njega i kroz njega, on je 'dveri' kroz koja treba unići k stadu. On je put kojim treba ići, koji treba slijediti.

Oni se raduju, presretni su vidjevši Učitelja, Gospodina. Potom Gospodinov nalog, otvoriti širom vrata, poči u svijet, neustrašivo. Učenici su preplavljeni novim iskustvom, doživljaj Uskrsloga daje im jamstvo: Odvaljen je grobni kamen, vrata smrti jednom zauvijek otvorena, čovječanstvo smije pjevati svoj Exultet. Isus egzistira na način koji nadilazi granice prostora i

života. On je objavitelj Oca, Sin Božji, koji je u Očevu krilu, koji nam je Oca za života ovdje na zemlji, riječima i djelima, u punini i do kraja 'egzegetirao', protumačio, uprizorio, donositelj milosti i istine. On je kriterij istine, kriterij pravednosti, razlikovni znak koji žude dosegnuti svi koji žele dospjeti do punine te tajne. Stoga je sv. Ivan Pavao II. i izrekao prve svoje riječi nakon izbora za papu: Otvorite, zapravo u svoj širini raskrilite vrata Isusu Kristu. On je vaš prijatelj, Spasitelj, Otkupitelj!

Prezren bješe, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bješe, odvrnut. A on je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo, dok smo mi držali da ga Bog bije i ponižava. Za naše grijehе probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna – radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše. (Izaija 53,3-5)

Saimio Josip Vasilij

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

KAD JE PONCIJE PILAT IZREKAO ISUSOVU SMRTNU PRESUDU: „IBIS AD CRUCEM – IČI ČEŠ NA KRIŽ“, TO JE ZNAČILO DA JE PRISTAO NA UPORNO TRAŽENJE ŽIDOVSKIH VELIKIH SVEĆENIKA DA ISUSA OSUDI NA SMRT NA KRIŽU, NAMIJENIVŠI MU TAKO NAJBOLNIJI I NAJSRAMOTNIJI NAČIN UMIRANJA.

Najbolniji zato što je Raspeti, viseći između neba i zemlje, satima umirao u strašnim mukama. A najsrrotniji zato što je Raspeti, lišen i svoje vlastite odjeće, bio izložen pogledima i pogrđama prolaznika. Za svakoga vjernog Židova takav osuđenik bio je vrijedan prijezira, jer je po riječi Zakona bio „prokletstvo Božje“ (Pnz 21,23).

Sve je to obilježilo Isusovu smrt na križu, pa nije nikakvo čudo što sveti Pavao kaže kako je Krist raspeti, kojeg on propovijeda, „sablazan za Židove, ludost za pogane“, suprotstavljajući tome iskustvo svoje kršćanske vjere po kojoj je „za pozvane – i Židove i Grke – Krist, Božja sila i Božja mudrost“ (1 Kor 1,23sl). Dakle, Isusov križ bio je i ostao znak osporavan. I danas je križ bez sumnje glavno obilježje kršćanskog svijeta, pa nije nikakvo čudo da u nekim kršćanskim zemljama, gdje vjera propada, a jača novo poganstvo, ti samouvjereni i drski pogani najglasnije traže upravo uklanjanje križeva s javnih mjesta, kao što su školske učionice, sudnice, javni uredi i sl.

U jednoj europskoj zemlji takvi su svoje zahtjeve pokušali obrazložiti estetskim razlozima jer – kako su naglasili u svome zahtjevu – nedopustivo je da njihova djeca u školi uče s pogledom na tako iznakažena čovjeka. Posrijedi je ipak puno više neprihvatanje Raspetoga i neslaganje s onim što on očekuje od čovjeka. A oni kojima je križ još uvijek simbol s kojim se poistovjećuju, ne mogu takvima uvjerljivo oponirati, jer oni ne mogu ponoviti sa svetim Pavlom: *A ja sam daleko od toga da se ičim ponosim, osim križem Gospodina našega*

OČEVO MILOSRĐE I ISUSOVA SMRT NA KRIŽU

Križ – znak osporavan

Isusa Krista, po kome je meni razapet svijet i ja svijetu. (Gal 6,14)

Umjesto takvog uvjerenja, neki kršćanski teolozi postavljaju pitanje: Kakav je to Bog koji je tražio tako okrutnu smrt svoga Sina da bi zadovoljio svoj gnjev? Tako otkrivaju da je i njima samima križ postao problem koji bi najradije zaobišli. Tu smo ponovno kod osnovnog pitanja odnosa Božjih osobina pravednosti i strogosti na jednoj i milosrđa na drugoj strani. Je li Bog u Isusu Kristu pokazao svoju neshvatljivu strogost ili pak svoje neograničeno milosrđe?

Evangelisti su Isusov navještaj s razlogom nazvali radosnom vijesti (euangelion), ali time nisu zanemarili ni činjenicu da Isus i te kako osuđuje grijeh, prijeti sudom i ozbiljno poziva na obraćenje.

MILOSRĐE I SUD U ISUSOVU NAVJEŠTAJU

Poteškoće s ispravnim shvaćanjem Isusove smrti na križu i njezina značenja započinju već s pogrješnim shvaćanjem odnosa navještaja Ivana Krstitelja i Isusa iz Nazareta. Nerijetko se čuje kako je Ivan posljednji u nizu starozavjetnih proroka pokore koji prijeti sudom, dok Isus dolazi s navještajem radosne vijesti spasenja. Ako u Isusu gledamo samo mudrog učitelja pravednijih odnosa među ljudima, samilosnog iscjelitelja nemoćnih i blagog tješitelja žalosnih koji se nije nikomu zamjerio, teško je odgovoriti zašto je onda završio na križu, a još teže, što je onda poslao onakve smrti ostalo od njega?

Evangelisti su Isusov navještaj s razlogom nazvali radosnom vijesti (euangelion), ali time nisu zanemarili ni činjenicu da Isus i te kako osuđuje grijeh, prijeti sudom i ozbiljno poziva na obraćenje. Kao što Ivan svoj poziv na obraćenje upućuje svemu Izraelu, tako i Isus sve ljude smatra potrebnima obraćenja, kad onima koji misle da su bez grijeha, ironično poručuje: *Nisam došao da zovem pravednike, nego grešnike. (Mk 2,17)* Njegov osvrt na

žalosnu sudbinu Galilejaca, koje je Pilat dao pogubiti u predvorju hrama, još je jasniji i oštiji poziv na obraćenje: *Mislite li da su ti Galilejci, jer tako nastradaše, bili veći grešnici od svih ostalih Galilejaca? Ne to, velim vam! Štoviše, ako se ne obratite, svi ćete tako izginuti.* (Lk 13,2sl) Prijetnja sudom snažno je izrečena i u prisposobi o kraljevskoj svadbenoj gozbi onima koji odbijaju poziv na gozbu: *Nato se kralj razgnjevi te posla vojsku i pogubi one ubojice, a grad im zapali.* (Mt 22,7)

Posebnu pozornost treba pokloniti Isusovoj riječi nad Jeruzalemom: *Jeruzaleme, Jeruzaleme, što ubijaš proroke i kamenuješ one koji su ti poslani! Koliko puta htjedoh skupiti tvoju djecu kao što kvočka skuplja svoje piliće pod krila, ali vi ne htjedoste! Evo, vaša će kuća biti prepuštena vama – pusta.* (Mt 23,27sl) U njegovu navještaju sve su spomenute riječi, pa i ova posljednja, bile sredstvo poziva na obraćenje. One su dokaz koliko se Isus trudio oko obraćenja svoga naroda. A budući da se to nije dogodilo, ostvarila se njegova prijetnja sudom. Samo četrdesetak godina nakon što je izrečena ova riječ nad Jeruzalemom, Rimljani su u krvavom četverogodišnjem ratu grad spravili sa zemljom, a velik broj njegovih stanovnika pobili ili odveli u ropstvo. Svoj govor o posljednjim događajima Isus završava veoma oštrim riječima koje najavljuju posljednji sud. I te su riječi u njegovu navještaju još uvijek imale „uvjetno“ značenje, kao poziv na obraćenje, ali one čekaju na svoje ispunjenje u budućnosti (usp. Mt 25,31-46).

JE LI BOG ŽELIO ISUSOVU SMRT NA KRIŽU?

Problemi mnogih ljudi sa shvaćanjem Isusova križa proizlaze iz pogrešne pretpostavke da je Bog Isusu namijenio sramotnu i okrutnu smrt na križu kako bi zadovoljio svoju srdžbu. Naprotiv, najstariji novozvjetni izrazi govore o „slanju“ Sina da ljudima navijesti kraljevstvo Božje (Mk 1,14sl), da ih oslobodi od Zakona, grijeha i smrti (Gal 4,4sl; Rim 8,3sl), da se svijet spasi po njemu (usp. Iv 3,16sl). No Isus je kod ljudi naišao na odbijanje, otpor i prijezir. Evanđelist Marko bilježi da su gotovo na samom početku Isusova javnog djelovanja farizeji i herodovci stvorili odluku da ga ubiju (usp. Mk 3,6). Od tada ta smrtna prijetnja prati Isusa sve do kraja njegova djelovanja, a on sam

je svjestan kako „mora“ umrijeti, što najavljuje i užem krugu učenika (usp. Mk 8,31sl.; 9,31sl.; 10,33sl), shvaćajući i prihvaćajući to kao dio volje Očeve s njime i njegovim poslanjem. Dakle, za Isusovu smrt na križu krivi su ljudi, a ne Bog.

Upitan u jednom intervjuu može li se reći da Bog uopće nije želio smrt svoga Sina, ugledni njemački kršćanski mislilac Robert Spaemann nudi odgovor u slici: „Ispričat ću vam jednu prisposobu: zamislite nekog slikara nevjerovatno velike izražajne snage. Započinje slikati jednu golemu sliku. Pored njega sjedi netko tko želi sliku upropastiti. Uvijek iznova nabacuje se debelim mrljama boje čime izobličuje sliku. Slikar međutim uspijeva svaku tu mrlju integrirati u svoju sliku i tako stvara nešto još bolje. Na kraju pred njim stoji divna slika, tako da gledajući natrag možemo pomisliti kako su te mrlje bile potrebne, da bi slika nastala.“

Poruka prisposobe je jasna. Taj što pokušava onemogućiti nastanak slike jest đavao, za kojeg evanđelist kaže da je od samog početka protiv Isusa (usp. Mk 1,23-28). On mobilizira Isusove protivnike protiv njega i tako je uzročnik njegove smrti, ali Bog kao nenadmašivi umjetnik tu okrutnu i sramotnu smrt pretvara u otkupiteljsku smrt „za naše grijeh“ (1 Kor 15,3). Time je uklonjena svaka prividna nepomirljivost između Božjeg suda i njegova milosrđa. Zahvaljujući dragovoljno prihvaćenoj smrti na križu, Isus je dao zadovoljstina za grijeha cijeloga svijeta, pružajući istovremeno Ocu mogućnost da na svima pokaže svoje milosrđe. Baš na primjeru Isusove smrti očituje se tako zorno da u Bogu koji je ljubav (usp. 1 Iv 4,16) nema suprotnosti suda i milosrđa. U svojoj svetosti Bog ne može ne osuditi grijeh kao negaciju svetości, ali se u ljubavi nikad ne odriče grješnika, čineći sve da ga spasi. Evanđelist je to sažeo u vrlo snažnu rečenicu: *Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni.* (Iv 3,16)

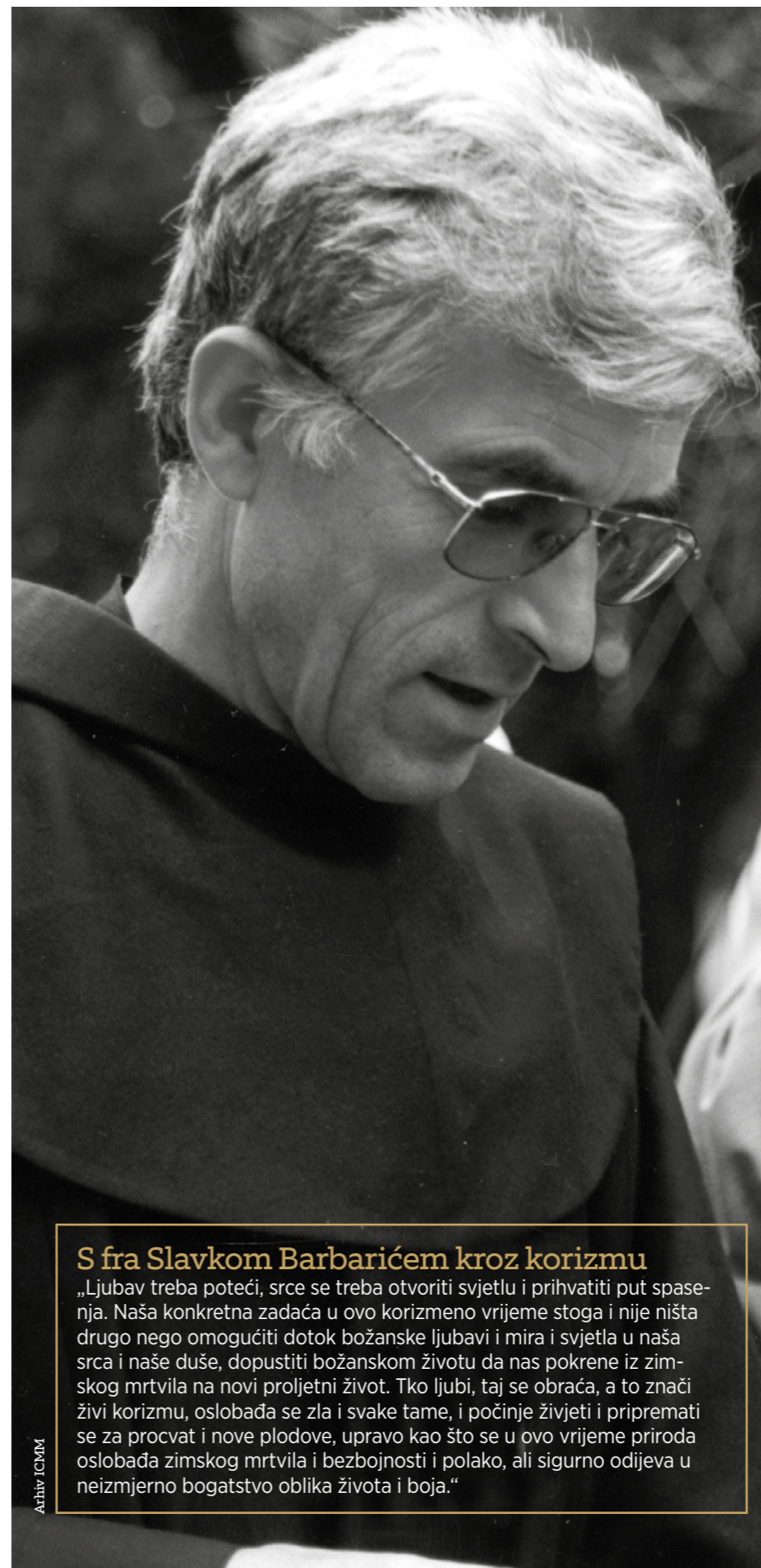
NASLJEDOVATI MILOSRDNOGA BOGA!

U svijetu punom bešćutnosti i okrutnosti kršćanin često stoji bespomoćan pred Isusovom riječju: *Budite milosrdni kao što je milosrdan Otac vaš! Nemojte suditi, pa sigurno ne*

ćete biti osuđeni... Opraštajte, pa će vam biti oprašteno. (Lk 6,36sl) Kako biti milosrdan i opraštati u svijetu u kojemu to nisu ni vrjednate ni ideal za koji bi se trebalo zalagati? Svi nastoje svoju pravdu istjerati na sudovima koji se i sami nerijetko razotkriju kao nepravedni i korumpirani. Opet se u nešto drukčijem obliku postavlja pitanje kako je moguće povezati pravednost i milosrđe u korist ovog potonjeg?

Umjesto vlastitog odgovora, koji bi zasigurno bio neuvjerljiv, navest ću primjer koji zaslužuje pozornost i divljenje, a možda i više od toga. Između 1933. i 1945. godine gradonačelnik New Yorka bio je La Guardia, čovjek koji je ostao u nezaboravnoj uspomeni svojim sugrađanima, pa su po njemu prozvali jednu od velikih zračnih luka u New Yorku. Učinio je puno na socijalnom polju, reformirao pravosuđe i zakone, boreći se posebno protiv kriminala. Jedno vrijeme radio je kao sudac u sudnici. Upravo iz toga vremena sačuvana je zgoda koja govori o kršćanskom uvjerenju tog neobičnog čovjeka. Jednoga dana pred njim se na optuženičkoj klupi našao stariji čovjek u siromašnoj odjeći, optužen da je uhvaćen kako krade kruh. La Guardia je bio svjestan da mora postupiti po zakonu i izreći mu kaznu, ali je to učinio na iznenađujuć način. Prvo mu je izrekao kaznu od 10 dolara, a onda se mašio za vlastiti džep i sam platio tu kaznu. No tek sad dolazi pravo iznenađenje. Okrenut prema prisutnima u sudnici, kaže im: „Gospodo, svaki od vas mora platiti pola dolara u korist ovog siromašnog čovjeka.“ Na pitanje, zašto, odgovara im: „Zato što ste građani grada u kojemu je ovaj čovjek bio prisiljen krasti kruh kako bi preživio.“

Divan primjer kako može biti zadovoljena i pravda zakona i istovremeno nadmašena kršćanskim osjećajem za milosrđe. A za to su potrebni srce i mašta prosvijetljeni evanđeljem. Ne kaže se uzalud: „summum ius, summa iniuria!“ – vrhunsko pravo, vrhunska nepravda!“ Doista, tjerajući pravo, ljudi često jedni drugima nanesu najveću nepravdu. A tko iskazuje milosrđe, nikad ne će pogriješiti. Uostalom, Isus nije usavršavao pravo i reformirao sudove, već u Božje ime iskazivao milosrđe, očekujući i od ljudi to isto.

S fra Slavkom Barbarićem kroz korizmu

„Ljubav treba poteći, srce se treba otvoriti svjetlu i prihvatiti put spasenja. Naša konkretna zadaća u ovo korizmeno vrijeme stoga i nije ništa drugo nego omogućiti dotok božanske ljubavi i mira i svjetla u naša srca i naše duše, dopustiti božanskom životu da nas pokrene iz zimskog mrtvila na novi proljetni život. Tko ljubi, taj se obraća, a to znači živi korizmu, oslobađa se zla i svake tame, i počinje živjeti i pripremati se za procvat i nove plodove, upravo kao što se u ovo vrijeme priroda oslobađa zimskog mrtvila i bezbojnosti i polako, ali sigurno odijeva u neizmerno bogatstvo oblika života i boja.“

KRIŽNI PUT

Mi ljudi svakodnevno smo okruženi trpljenjem i suočeni s osobnim, obiteljskim i trpljenjima svijeta. Zato nam je dobro i spasonosno biti blizu Isusu i Mariji, jer su oni trpeći pokazali kako se svaka muka može pretvoriti u uskrsnuće.

Dragi molitelju, u ovoj ćeš knjižici naći pomoć, kad god zaželiš biti blizu Isusu koji za nas trpi i Mariji koja je s njime mnogo trpjela i nastavila trpjeti nakon njegove smrti do uskrsnuća. Tekstovi iz Svetog pisma, Gospine poruke i kratka razmišljanja pomoći će Ti da udeš u tajnu trpljenja i spoznaš kako u trpljenju nisi sam. Baš kao što Gospa nije ostavila Isusa ni u najtežim trenucima tako ni Ona ni njezin Sin ne će ostaviti tebe. (fra Slavko Barbarić)

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

mir
MEĐUGORJE

www.emedjugorje.com

NE KAŽE SE UZALUD: „SUMMUM IUS, SUMMA INIURIA!“ – VRHUNSKO PRAVO, VRHUNSKA NEPRAVDA!“ DOISTA, TJERAJUĆI PRAVO, LJUDI ČESTO JEDNI DRUGIMA NANESU NAJVEĆU NEPRAVDU. A TKO ISKAZUJE MILOSRĐE, NIKAD NE ĆE POGRIJEŠITI. UOSTALOM, ISUS NIJE USAVRŠAVAO PRAVO I REFORMIRAO SUDOVE, VEĆ U BOŽJE IME ISKAZIVAO MILOSRĐE, OČEKUJUĆI I OD LJUDI TO ISTO.

meditacija pred Svetim platnom

FRA JOSIP
MARČELIĆ

ISUSE SPASITELJU, DOK STOJIMO PRED TVOJIM LIKOM, PRED TVOJOM SVETOM IKONOM, NAMEĆE NAM SE U SRCU VIZIJA PROROKA IZAIJE O SLUZI JAHVINU I ODJEKUJE U PAMETI NJEGOVO PROROŠTVO, IZREČENO VIŠE STOLJEĆA PRIJE TVOJEGA DOLASKA NA SVIJET.

Nema na Njemu ljepote ni sjaja. Svatko od njega pogled otklanja... Jer On na sebe uze grijeh i rane naše (usp. Iz 52-53).

Na Tebi se ispunilo prokletstvo koje je palo na Adama i Evu u raj u zemaljskom, poslije onoga kobnog zalogaja, poslije onog neposluha, poslije onoga slobodnog čovječjeg od-cjepljenja od Riječi Božje, ostvarenog na poticaj Zmije.

Promatramo, Isuse, Utjelovljena Riječi Očeva, kako si na Sebe preuzeo tešku ulogu da ispraviš što je neposluh, grijeh naših Praroditelja pokvario. Upravo zato si sišao k nama – da u nama ponovno uspostaviš srušeni Božji red, da ispraviš nagrđenu Sliku i Priliku Božju u nama! Da uspostaviš prvotno stanje prijateljstva s Bogom, da nas vratiš u raj zemaljski.

Dok gledamo tvoj sveti LIK – koji si nam ostavio na SVETOM PLATNU – lako očitavamo riječi Izaije proroka. Sav si pretvoren u ranu jednu. Tjeme Ti ovijeno ranama od trnja – lice Ti krvavi, krv niz kosu teče. Lice Ti je iznakaženo, obrve i jabučice natečene, nos izobličjen, usne otečene, veliki izljev krvi teče niz usnice, brada iskrvavljena. Ruke su udarcima bičeva izbrazdane, grudi također;

NAŠE RANE NA SE UZE

velika krvava posjekotina na desnom boku lije obilje krvi i vode; leđa su raskopana udarcima bičeva. Ruke probodene čavlima obilježene su krivudavim potocima krvi. Krv ovija u zagrljaj tvoje tijelo u struku, da te čitavog obuhvati. Rane obilježuju bedra i potkoljenice i spuštaju se na stopala i krv slijevaju na zemlju... U krvi si rođen, u krvi si prinesen, u krvi si darovan za nas!

Nije li Prorok imao tu viziju kad je govorio o *tijesku u kojemu Božja srdžba gazi grožđe da se pripremi vino...?* Vino nove Kane, vino Novog saveza u Krvi tvojoj?!

Isuse, zacijelo si na sve to mislio kad si dolazeći na svijet, izgovarao riječi: *Žrtve ti se ne mile, zato si mi tijelo pripravio* (usp. Heb 10,5).

Trebalo je obnoviti grješno tijelo i srce, čitavo biće Adama i Eve, i u njima svih potomaka njihovih; trebalo ih je spasiti od vječnog izgnanstva iz raja, od prokletstva Vječnosti; oživjeti ih na novi život. Trebalo ih je vratiti u posluš Božjoj Riječi, nanovo oživjeti, nanovo ispuniti Dahom Božjim, oživjeti životom novim. Zato je RIJEČ tijelom postala i progovorila jezikom tijela i krvi, da bi čovjek razumio tu riječ, da ne ostane samo zvuk, teorija, nego da postane Riječ koja krvlju teče i život novi daje.

Nije li Crkva sveta, Nova Eva, uočila to i utkala u svoj pashalni hvalospjev tvojem Uskrsnom Svjetlu, u tvojoj ljubavi i žrtvi – koja tjera mrak grijeha i obasjava novim božanskim Uskrsnim Svjetlom otkupljenog i preporođenog čovjeka i čovječanstvo? Stoga u pashalnom, uskrsnom bdijenju kliče od radosti dok u tvoju pashalnu svijeću utiskuje znakove rana svetih tvojih! Jer čas je to novog rođenja! I Crkva Majka raduje se i kliče od radosti, *jer se rodilo dijete na svijet! Raduje se i zaboravlja bolove rađanja!* (usp. Iv 16, 21)

Isuse Spasitelju, nisi li tom žrtvom očitovao nama također što znače tvoje riječi: *Nema veće ljubavi od te da netko svoj život daruje za prijatelja svoga?!* (usp. Iv 15,13)

Predivni Spasitelju, mnogo si puta rekao kako nas ljubiš, i kako nas Otac ljubi, i zato si k nama došao. Zato si se utjelovio! Da nam tako pomogneš, da nas spasiš. Uzimaš našu ljudsku narav da na sebe možeš uzeti naše prokletstvo, i tako nas – po svojoj Muci i Križu povratiti u zajedništvo svojega Života.

Tako Ti, Stvoritelju naš, po patnji Križa postaješ ujedno i naš Otkupitelj!

Neshvatljiva je Ljubav tvoja! Beskrajno je milosrđe tvoje prema nama!

I na boku tvome otvorena je rana SRCA: potekla je Krv tvoja, potekao je novi Izvor života... poput onoga u viđenju proroka Eze-

kiela: *I vidjeh kako izvire potok ispod oltara...* (usp. Ez 47)

Potekao je novi izvor života – Nova Eva – Crkva sveta – Djeвица Marija!

Nisi li upravo tako ostvario Riječ Očevu – postavivši neprijateljstvo između Žene i Zmije, između Tebe, Spasitelju, Potomka njezina, i – potomstva Zmijina?!

I teći će vode žive na ovu zemlju... i bujat će životom i plodovima stabla i ljudski naraštaji uz potoke tvojeg Izvora!

I dok te motrimo, Spasitelju, odjekuje nam u ušima krik riječi tvojih s Križa: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* A one se povezuju s ranijim riječima u Getsemani: *Oče, ako je moguće, neka me mine čaša ova!... Ako je moguće! Ali ne moja, nego tvoja volja!* (Mk 14, 23 sl.)

Nisi li tako, Isuse, ušao u onu odijeljenost koju su naši praroditelji Adam i Eva iskusili u svojoj početnoj klici – kada su se skrivali pred Tobom pošto su prekršili tvoju zapovijed, tvoju svetu volju: *Niste li jeli sa stabla u sredini – sa stabla spoznajete dobra i zla?!* (usp. Post 3,11)

I evo Ti, Spasitelju naš, na Križu ulaziš u tu tamu odijeljenosti od Oca svoga – da nađeš otpalog čovjeka i istrgneš ga vječnoj propasti, da ga priljubiš svome srcu i da ga vratiš svojem i našem Ocu! Da! Pa ćeš smireno i radosno moći otići *k svojem i našem Ocu* (usp. Iv 20, 17).

Tako ćeš omogućiti da premostimo po Tebi i u Tebi – prokletstvo pakla!

Predobri Spasitelju, što si nam poručio svojim riječima s Križa, upravljenima Mariji i Ivanu: *Ženo, evo Ti Sina! Ivane, evo ti Majke!* (usp. Iv 19,26-27)

To je novo stvaranje, koje otkupljuje ono prvotno, iskvareno po čovjeku. Zorno ističu crkveni oci kršćanskog Istoka: Grijehom je nagrđena Slika Božja u čovjeku. I ti je restauriraš – da to bude nova Slika, nova Ikona, u Isusu, Sinu Božjemu!

Marijo Majko, ovdje u Međugorju ti trajno ispravljaš te iznakažene ikone djece Božje. Ispravljaš ih – po sakramentu svete ispovijedi! Hraniš ih Tijelom Krista Gospodina! Vodiš ih poput brižljive Majke sitnim koracima – prikladnim i malom djetetu i odraslom vjerniku!

Ja sam Majka vaša i vodim vas k isusu – da naučite s njim razgovarati, hodati, trpjeti, nadati se, ljubiti, žrtvovati! Sudjelovati u prenošenju života – jer si došao da život imamo, u izobilju da ga imamo – i da ga drugima prenosimo. Jer Ti si Ljubav, a Ljubav je darivanje!

Sve je to put koji nas preko Kalvarije vodi u nebeske vječne predjele. U našu vječnu Domovinu.

BAZILIKA ISUSOVA GROBA

Najveću tajnu naše vjere, Isusovu Pashu, preko muke i smrti do uskrsnuća, ove godine slavimo u ožujku. Nekomu se može učiniti da naslov mojega priloga, „Bazilika Isusova groba“, u sebi nosi prizvuk parcijalnosti. Mi, doduše, i jesmo skloni rastakanju Vazmenoga trodnevlja na tri više ili manje autonomne cjeline radi boljega razumijevanja svakoga pojedinoga događaja kojim je izvršeno naše otkupljenje. Čak nam je nekad petak važniji od nedjelje, put križa od euharistije, a otajstvo Velike subote nam se još uvijek svodi na pitanja oko količine hrane koju (ne)smijemo konzumirati, od kada do kada (ne)trebamo postiti te vremena kada (ne)trebamo čestitati Uskrs. Iako smo podlegli 'pedagoškom' raščlanjivanju i vrtnje u krug samonametnute hijerarhije 'uskrsnih doživljaja', ne smijemo smetnuti s uma kako su događaji Vazmenoga trodnevlja zapravo jedan događaj koji svoju kulminaciju dostiže Kristovim uskrsnućem (i proteže se preko Uzašašća pa sve do Duhova).

FRA ANTONIO
ŠAKOTA

HODOČASNIK SKLON RASTAKANJU VAZMA I JOŠ SKLONIJI UČENJU O ISUSU I SVETIM MJESTIMA PREKO FILMOVA, POSEBNO SE IZNENADI NAŠAVŠI SE PRED BAZILIKOM ISUSOVA GROBA O KOJOJ ĆU PISATI. Zna se dogoditi da vjernik pomisli kako je 'brdo' na kojemu je Isus raspet i umro na križu na jednom kraju, a

Isusov grob ('mjesto' uskrsnuća) na sasvim drugom kraju grada. I kad stupi na sveto tlo, nađe se prilično zbuđen obilazeći i križ i grob, i smrt i uskrsnuće na jednom mjestu, u jednoj bazilici. Da! U jednoj bazilici prisjećamo se jednog događaja proživljena u tri čina! Stoga se već na samom uvodu, i prije povijesno-arheološkog seciranja Golgote valja sjetiti

riječi koje je papa emeritus, Benedikt XVI., izrekao na mjestu, ili mjestima, od najvećeg značaja za vjeru u Isusa Krista, na mjestu odakle je potekla punina milosti: „Našavši se pred ovim svetim mjestom i razmatrajući čudesni događaj Kristova uskrsnuća, kako ne osjetiti „duboku potresenost“ (usp. Dj 2, 37), poput onih koji prvi čuše Petrov navještaj na dan Pede-

setnice? Ovdje Krist umrije i ovdje je uskrsnuo, da više nikada ne umire. Ovdje je ljudska povijest konačno promijenjena. Duga vlast grijeha i smrti razorena je pobjedom poslušnosti i života; drvo križa razotkriva nam istinu o dobru i zlu; Božji sud o ovom svijetu izrečen je i milost Duha Svetoga razlivena je na čitavo čovječanstvo. Ovdje nas je Krist, novi Adam, poučio da zlo nema posljednju riječ, da je ljubav jača od smrti, da je naša budućnost i budućnost čovječanstva u rukama Boga, providnosnog i vjernog“.

MJESTO GOLGOTA

Spomenuh već na početku kako se hodočasnik može naći zbuđen, čak i razočaran, u susretu s Kalvarijom.

Evangelje nam kaže da Bog može obnoviti sve, da se povijest nužno ne ponavlja, da se pamćenje može pročistiti, da se gorki plodovi uzajamnog optuživanja i neprijateljstva mogu nadići te da budućnost pravednosti, mira, blagostanja i suradnje može osvanuti svakom muškarcu i svakoj ženi, cjelokupnoj obitelji čovječanstva, napose narodu koji živi u ovoj zemlji, tako milu Spasiteljevu srcu“.

Mnogi očekuju neki jeruzalemski Križevac – impozantnu goru koja strši negdje pokraj grada. Jedan hodočasnik mi je čak kazao kako je upravo ovakvu Kalvariju očekivao, a Isusov grob je zamišljao na nekom drugom dijelu – negdje oko Maslinske gore. Jedna od stvari koju sam u Svetoj zemlji naučio jest paziti na svaku riječ zapisanu u biblijskim, osobito novozavjetnim, odlomcima. Tako, po pitanju Golgote – mjesta Isusova raspeća, ukopa i uskrsnuća – odgovore nalazimo ni manje ni više nego u Novom zavjetu: „A na mjestu gdje je Isus bio raspet bijaše vrt i u vrtu nov grob u koji još nitko ne bijaše položen.“ (Iv 19, 41) Ova rečenica iz Ivanova evanđelja predstavlja ključ za razumijevanje područja koje nas zanima. Prva riječ koja nas ambijentizira jest 'mjesto'. Ivan će reći: „I noseći

svoj križ, izide on na mjesto zvano Lubanjsko, hebrejski Golgota.“ (Iv 19, 17) Novozavjetna topografija prilično je precizna, u Ivana kirurški precizna. Ako su Siloam i Bethzatha – kupališta, Maslinska – gora, Getsemani – vrt, itd., onda s krajnjom ozbiljnošću treba uzeti naziv 'mjesto' što stoji uz Golgotu. Dalje, uočavamo da je na tom istom mjestu gdje je Isus raspet bio i vrt i (novi) grob. Sredinom prošloga stoljeća radena su u i oko bazilike Isusova groba velika arheološka istraživanja. Ne navodeći sada

sve pojedinosti rezultata istraživanja, držat ću se onoga bitnoga. Pokazalo se da je ovo mjesto, čija površina prelazi površinu same bazilike, služilo kao kamenolom od VIII. do II. st. pr. Kr. Isto ovo mjesto, pokazalo se, nalazilo se izvan gradskih zidina u Isusovo vrijeme. Radi se o vrlo važnom podatku jer znamo da su se groblja u židovstvu nalazila i smrtne kazne izvršavale izvan gradskih zidina. Golgota je postala dio grada Jeruzalema tek za Heroda Agripe, 44. g. po. Kr. Od vremena kada je Golgota bila kamenolom do Isusove Pashke prošlo je oko 200 godina. Za to vrijeme kamenolom se može pretvoriti u nešto drugo – možda u vrt? Dakako, u prošlom broju Glasnika zaključili smo da vrt u Ivanovu evanđelju uvijek

nosi i teološku vrijednost, a ne samo topografsku. Zapravo, vrijednost mu je i – i, a ne ili – ili. A svakako ne treba raditi nikakve misaone akrobacije i uspoređivati vrtove pustinjskog i polu-pustinjskog kraja s našim zapadno-europskim vrtovima. Nadalje, napušten kamenolom izvan gradskih zidina, ali u neposrednoj blizini grada, mogao je imati samo jednu svrhu koju sa stopostotnom sigurnošću uvijek može zadovoljiti – služiti kao gradsko groblje. Konačno, riječi 'nov

drugih grobnica rađenih u starijem i jednostavnijem stilu. I ako će čovjek dalje razvijati misao, nadahnutu evanđeljem i pomognutu arheologijom, mogao bi zaključiti kako se radilo o obiteljskoj grobnici Josipa iz Arimateje, te da je najljepšu i najveću grobnicu prepustio Učitelju dok je on pokopan u jednostavnijoj i starijoj grobnici koju se i danas može vidjeti. Ali, to je sada manje bitno.

BAZILIKA DANAS

Bazilika Isusova groba kakvu danas vidimo iz križarskoga je razdoblja, s nekim sitnim preinakama u samoj unutrašnjosti, koje su više posljedica nerazumijevanja i podjela nego 'ekumenskih' nastojanja. Zato površnom

mjestu Uskrsnuća, dok je na stijeni Križa podignut mramorni kip u čast Veneri. Začetnici progonstava imali su postavljanjem idola na ova sveta mjesta za cilj ugasiti našu vjeru u Uskrsnuće i u Križ". Iz ovih Jeronimovih riječi možemo zaključiti da je kroz nekih 100 godina kršćanstva mjesto Golgota bilo iznimno čašćeno. Baš se pitam zašto?! Sagrađiti središte novog Jeruzalema koji je nazvao po sebi – Aelia Capitolina – na mjestu koje je tek recentno dobilo povlasticu

100 godina, očito vrlo intenzivnu da ju je bilo potrebno ugušiti.

Konstantin na tom mjestu gradi impozantnu baziliku čije dijelove unutar današnje možemo uočiti tek fragmentarno. Ulaz u veliku pete-robrodnu baziliku 'Martyrion' bio je na istoku. Mjesto Isusova raspeća nalazilo se izvan same bazilike, u sklopu atrija koji je povezivao baziliku, mjesto raspeća i sam Isusov grob nad kojim je sagrađen veliki mauzolej nazivom 'Anastasis' (grč. uskrsnuće).

No, povijesna zbivanja u zemlji za koju netko reče da je uvijek 'proljetna', nikada, očito, nisu bila mirna. U tom su nemiru i neke vrlo važne uvjetovanosti za život bazilike, koje su kulminirale još uvijek važećim 'statusom quo'. O ovim uvjetovanostima i o opširnijem uređenju bazilike pisat ću u idućem broju.

Sada ćemo tek površno, letimice, proći bazilikom. Ulaz joj je sada na južnoj strani. Ušavši u nju, vjernik se nalazi pred kamenom pomazanja, koji se točno nalazi na pola puta između Križa i Groba. Na to mjesto je Isus položen nakon skidanja s križa i obredno pomazan prije samog ukopa. Križ se nalazi s desne strane stijene, a Grob s lijeve. Idući prema mjestu raspeća, ili kako ga mi (pogrješno, ili

te iziđoše iz grobova nakon njegova uskrsnuća." (Mt 27, 51-53) Prolazeći dalje bazilikom, ulazimo u deambulatorij. Na pola puta stepenice nas vode prema kapelici sv. Jelene koju opslužuju Armenci. Spuštajući se još koju stepenicu niže, stižemo i do kapelice 'Našašća sv. Križa', gdje je sv. Jelena našla tri križa bačena u jednu cisternu. Vrativši se u deambulatorij, nalazimo tri oltara (kapelice) – sv. Longina, podjele odjeće i izrugivanja Isusa. Prošavši deambulatorij kojim smo okružili središnji dio bazilike – tzv. 'Katholikon' – u kojemu služuju Grci, stigli smo do sjevernog dijela bazilike gdje se nalazi i kapelica Isusova zatvora, kao i Marijini lukovi – ostatci stupovlja i lukova iz Konstantinova vremena. Prošavši još malo naprijed, s desne strane nalaze se kapela Marije Magdalene i Marijina kapela gdje služuju franjevci. Konačno, napravivši čitav jedan krug, stižemo i do edikole sv. Groba – mjesta s kojega i danas odzvanja navješta Kristova uskrsnuća!

SRETAN USKRS!

Na koncu, svim čitateljima želim čestitati Uskrs riječima pape u miru, Benedikta XVI., koje je izgovorio za posjeta ovom svetom mjestu: „Prazni grob govori nam o nadi, onaj istoj nadi koja ne postiđuje, jer je dar Duha života (usp. Rim 5, 5). Ovo je poruka koju vam danas želim ostaviti. Neka se nada uvijek iznova uzdiže, po milosti Božjoj, u srce svake osobe koja živi u ovoj zemlji. Neka se ukorijeni u vašim srcima, ostane u vašim obiteljima i zajednicama te nadahnjuje svakoga od vas za što vjernije svjedočanstvo za Kneza mira. Crkva u Svetoj zemlji, koja je vrlo često kušala mračnu tajnu Golgote, ne smije nikada prestati biti neustrašivi glasnik prosvjetljujuće poruke nade koju ovaj prazni grob navješta. Evanđelje nam kaže da Bog može obnoviti sve, da se povijest nužno ne ponavlja, da se pamćenje može pročistiti, da se gorki plodovi uzajamnog optuživanja i neprijateljstva mogu nadići te da budućnost pravednosti, mira, blagostanja i suradnje može osvanuti svakom muškarcu i svakoj ženi, cjelokupnoj obitelji čovječanstva, napose narodu koji živi u ovoj zemlji, tako milu Spasiteljevu srcu“.

Ono što je on poželio mjesnoj Crkvi u Jeruzalemu, ja želim svima vama! Sretan Uskrs!

Bazilika Isusova groba kakvu danas vidimo iz križarskoga je razdoblja, s nekim sitnim preinakama u samoj unutrašnjosti koje su više posljedica nerazumijevanja i podjela nego 'ekumenskih' nastojanja. Zato površnom promatraču ona izgleda zapuštena, neprivlačna, tamna, stvarajući izrazito negativan dojam o onom što zovemo kršćansko. Međutim, i u ovom slučaju povijest je učiteljica života te je hodočasnik pozvan iščitavati ovu kamenu knjigu 'iznutra'.

Vidimo da naziv mjesta nije samo parcijalan nego da grob uključuje i uskrsnuće. Grci i danas ovo mjesto nazivaju po uskrsnuću, dok ga mi nazivamo po Isusovu ukopu. Konstantinova bazilika doživjela je mnoga oštećenja, a ono konačno dogodilo se 1009. godine, za Hakima al-Kamila.

Kako spomenuh, crkva koju vidimo danas djelo je križarske obnove.

djelomično točno) nazivamo Kalvarija (hebr. Golgota!), moramo se uspeti nekoliko stepenica. Točno ispod mjesta Isusova raspeća – odakle su potekle krv i voda i natopile smrtnu zemlju – nalazi se tzv. 'Adamova kapela', jedna od najstarijih kapelica unutar bazilike. Prema legendi, tu bi se nalazio Adamov grob. No, valja se prisjetiti da smo svi po grijehu stari Adam, a po milosti dionici božanske naravi koju nam je udijelio novi Adam. Stoga ovdje valja otvoriti sljedeće retke Matejeva evanđelja: „I gle... grobovi se otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše

grob' napisane u prvom stoljeću po. Kr. također dobivaju i na povijesno-arheološkom značenju. Upravo se u tom razdoblju na području Palestine dogodio prijelaz u izgradnji grobnica, s grobnica 'na pečnicu' na grobnice 'na arkosolij'. Iskapanja bazilike Isusova groba upravo to potvrđuju! Oko samog Isusova groba, koji je izoliran od drugih grobnica, nalazi se veći broj

promatraču ona izgleda zapuštena, neprivlačna, tamna, stvarajući izrazito negativan dojam o onom što zovemo kršćansko. Međutim, i u ovom slučaju povijest je učiteljica života te je hodočasnik pozvan iščitavati ovu kamenu knjigu 'iznutra'.

Zanimljivo je da je car Hadrijan nakon osvajanja Jeruzalema 135. g. svoj poganski hram izgradio na Golgoti. O tomu piše naš 'dalmatinac', sv. Jeronim: „Od vremena Hadrijana pa sve do Konstantinove vladavine, u vremenu od nekih 180 godina, Jupiterov kip bijaše čašćen na

biti unutar gradskih zidina, pored višestoljetnog postojanja hrama, uz blago rečeno indikativnu izgradnju dvaju kipova na dvama mjestima koji se nalaze u neposrednoj blizini – do te mjere da ih može obuhvatiti jedan poganski hram – samo potvrđuje Jeronimove riječi. I što je najvažnije, otkriva nam postojanje kršćanske pobožnosti na tom istom mjestu punih

IZDRŽATI U KUŠNJI

FRA MARIO
KNEŽEVIĆ

AKO ŽIVIMO PO TIJELU, GUBIMO MOĆ RASUĐIVANJA I BIRANJA IZMEĐU DOBRA I ZLA. ZATO NE RAZMIŠLJAJ ZAŠTO NEŠTO NE MOŽEŠ, VEĆ PRONAĐI NAČIN KAKO NEŠTO MOŽEŠ. NIJE NAJVAŽNIJE U ŽIVOTU POBIJEDITI, VEĆ ŽELJETI POBJEDU.

OVAJ JE NAŠ SVIJET, PREMA DIVNOJ BOŽJOJ NAMISLI, PUN RAZLIČITIH ZANIMANJA, VJEŠTINA, TALENATA. Jednom sam bio u prigodi biti gostom jedne velike hrvatske tvornice slatkiša. Išao sam na odjel čokoladnih proizvoda. Prijateljica me odvela u jednu prostoriju, mogli bismo je nazvati kušaonicom čokolada. Objasnila mi je što je njezin zadatak. Ona, naime, kuša novonastale čokoladne proizvode. Više njih cijelo radno vrijeme kušaju čokolade i druge proizvode čokoladnoga podrijetla. Posao iz snova, zar ne? Bilo mi je to najprije pomalo smiješno. Jedes besplatno čokolade i još te dobro plaćaju. Ali potom spoznah da taj zadatak nije nimalo lagan. Svaki posao ima određene zakonitosti i za svaki posao treba biti osposobljen. Da bi netko bio dobar degustator, osobito mora paziti na strogi režim prehrane. Uz to, tu je i još jedna kušnja. Rekoše mi da oni čokoladu samo kušaju, ali ne i jedu. Sav se proces zaustavlja u ustima. Želudac dakle ostaje bez čokolade. Prijateljica mi je priznala da je prvih radnih dana uslijed napa- sti, pri degustiranju, čokoladu i jela.

Međutim, zasićenost čokoladom ju je onesposobljavala da ispravno procijeni kvalitetu i okus čokolade koja se priprema za tržište. Kakva kušnja! Čokolada u ustima, a ne smiješ je progutati.

Ovo me poučno iskustvo iz studentskih dana, kojeg se sada prisjetih, podsjeća baš na kušnju kojoj smo mi ljudi, a posebno vjernici, često izloženi. Nije lako odoljeti mirisu i omami hrane. Tijelo hoće svoje „gušte“. No, uči nas i ova priča da poslije zadovoljstva želudca, gubimo sposobnost za istančani osjećaj za svoj zadatak. Izdržati u kušnji znači vladati nad požudom tijela.

Duhovni je mislitelj, razmišljajući o kušnjama, svojim slušateljima ostavljao sljedeću preporuku. Kad se nađeš na velikoj životnoj raskrsnici, razmisli o sljedećem: jedan put donosi dobro poznate stvari, udobnost i praktički nikakve nevolje, a drugi put mnogo neizvjesnosti i velike izazove. Možda kratkoročno taj drugi put izgleda pogubno i predstavlja neracionalno rješenje, ali dugoročno uglavnom donosi nevjerovatne spoznaje i iskustva koja čovjek nikad ne može

otkriti ako se ne odrekne udobnosti. Tako obično otkrijemo da bit života nije u tome da dobivamo i imamo gomilu stvari, već da širokogrudno dajemo od sebe.

Kad izaberemo prvi, lakši put, mi zapravo prihvaćamo da ostatak života sami sebi i drugima nudimo šarolike – a u stvari neuvjerljive – izgovore o tome što smo mogli da su okolnosti bile drugačije. Zapravo, okolnosti uvijek stvaramo mi. Uvijek je najvažnije donijeti odluku da ćemo nešto uraditi, sve nakon toga je stvar naše ustrajnosti. Kineska mudrost kaže da je najbolji trenutak da posadiš drvo već bio prije 20 godina, a drugi najbolji trenutak je sada.

Isus nudi jasan put: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.“ (Mt 8,34) Isus tako čovjeka stavlja pred veliku kušnju. Što izabrati? Mentalitet svijeta i vlastite navike nam sugeriraju uzeti život u svoje ruke. Kako se onda odreći sebe i sebe prešutjeti? Kako zanemariti svoje želje i, figurativno rečeno, ne jesti životnu čokoladu? Odgovor se krije u ovoj drugoj Isusovoj ponudi da uzmemo

svoj križ. Preko križa ćemo shvatiti da nije najvažnije očuvati sebe, kušati slasti svijeta. Isus nudi ono po čemu je sam pronašao put do Oca. Kušnja u pustinji, đavlovo napastovanje, bili su scenariji koje je Isus prošao. On je čak, kako piše evanđelist, u pustinju došao pun Duha Svetoga i kao takav je ipak kušan. Sotona udara na sveto. Grijeh Sotoni ne smeta. Sotonin „trofej“ jest baciti na koljena onoga koji pripada Bogu.

Đavao nije odustao od Isusa ni onda kad ga je Isus nadjačao i odbacio sve sotonske ponude. Izdržao je kušnju, ali nije prestao biti kušan. Kušnja je čovjekov suputnik na putu do Boga. I onda kad u srcu osjetimo kako je divno vidjeti i kušati Gospodina, time nismo oslobođeni đavla koji nas želi zaskočiti. Zlo nas želi zaskočiti slastima, poput one čokolade kojoj je teško odoljeti da je ne spustimo niz grlo. Međutim, ako živimo po tijelu, gubimo moć rasuđivanja i biranja između dobra i zla. Zato ne razmišljaj zašto nešto ne možeš, već pronađi način kako nešto možeš. Nije najvažnije u životu pobijediti, već željeti pobjedu.

**10 dana
BEZ
EKRA NA**
U tvojoj obitelji
župi i školi

**DA
JATO MOGU**

UMJESTO EKRANA MOŽEŠ:

1. Čitati Bibliju / 2. Izmoliti kronicu
3. Družiti se / 4. Baviti se sportom...

Župni ured Čitluk, Franjevački svjetovni red i Frama Čitluk pokrenuli su akciju pod nazivom „Deset dana bez ekrana“ („10 dana drugačijeg gledanja“). Četiri su glavna cilja akcije:

1. Smanjiti vrijeme provedeno uz ekrane kako bi se poboljšala komunikacija među učenicima i u obitelji između roditelja i djece.
2. Stjecati kompetencije za razvijanje kritičkog stava prema pojedinim medijskim sadržajima i aktivnostima te za prepoznavanje opasnosti od nasilja i zlostavljanja putem interneta.
3. Kvalitetnije osmišljavanje slobodnog vremena.
4. I na kraju ono najvažnije, dobiveno vrije-

me iskoristiti da više zavolimo Boga i ljude s kojima živimo i koje svaki dan susrećemo. „Živimo u svijetu brzih promjena u kojem smo bombardirani mnoštvom informacija s različitih strana, a koje nam uglavnom dolaze preko tri ekrana: TV-a, interneta i mobitela. Korištenje modernih sredstava komuniciranja može biti s jedne strane korisno, međutim s druge strane se stvara određena navezanost, a često i ovisnost o tim sredstvima. Kako bi se na neki način oduprli modernom Golijatu, pokrenuli smo ovu akciju. Pridruži se i ti akciji 'Deset dana bez ekrana' jer ti to možeš!“, poručili su organizatori. Akcija je počela na Čistu srijedu, 10. veljače. Kordinator akcije je fra Danko Perutina.

MARIJU DOŽIVLJAVAM KAO SVOJU MAJJKU

Mnogi se pitaju kako je to živjeti ili odrastati u župi Međugorje. Možda očekuju neki zanimljiv odgovor, ali takav zasigurno ne će dobiti od župljana. Iako je ovo mjesto posebno i drukčije, za one koji u njemu žive posve je normalno i uobičajeno. Teško je ne naviknuti se na međugorski ritam, na molitveni program i gužvu hodočasnika koji svakodnevno pristižu u potrazi za Bogom. Sve je to s vremenom postalo dio života župljana ove župe. Godine Gospinih ukazanja učinile su Gospu „članom“ naše župne zajednice. Za one koji vjeruju, činjenica njene prisutnosti je očita. Ona je kao član svake naše obitelji. U takvom jednom životnom okružju žive članovi ove župe.

FRA MARIO OSTOJIĆ

MEĐUGORSKA UKAZANJA SADA GLEDAM KAO DOKAZ DA BOG NIKADA NE NAPUŠTA SVOJ NAROD. ON UVIJEK NADE NAČINA DA NAM SE Približi. Trenutno svijet treba majčinsku opomenu, nježnu riječ ispunjenu nadom u bolje sutra.

U TAKVOM OKRUŽJU ODRASTAO SAM I JA. Kao dječak nisam se ni po čemu razlikovao od svojih vršnjaka. S njima sam provodio vrijeme, dijelio ideje, želje i planove. Zajedno smo prolazili ono što sva djeca prolaze. Osim što sam bio marljiv učenik, od malih sam nogu uvijek težio za nečim višim. Hvala Bogu, moji roditelji su me podržavali i nisu mi uskraćivali ništa od onoga što mi je bilo na izgradnju. Upisivao sam razne tečajeve, od učenja jezika i glazbe do škole plesa. Bio sam i član franjevačke mladeži naše župe (Frame). Stariji su koji put kroz šalu znali reći da ću biti fratar. Ja se nisam bunio, ali se nisam baš ni obazirao na njihove riječi. Nakon osnovne škole pohađao sam gimnaziju. To je bilo jako lijepo razdoblje mog života, ali i razdoblje u kojem sam shvatio da moram donijeti odluke koje će obilježiti ostatak mog života. Pored

škole i obitelji, najviše vremena provodio sam uz svoju grupu u kojoj sam svirao klavijature i na Frami. U Frami sam bio izabran za predsjednika što je svakako igralo važnu ulogu u tom razdoblju mog života. Preko Frame sam upoznao fratre i njihov način života. To me potaknulo da se i sam malo više raspitam o vjeri, o Bogu i smislu života. Počeo sam više moliti i čitati duhovnu literaturu. Bio sam redovit na svetoj misi, a volio sam pobožnosti klanjanja, Gospine krunice i puta križa. Uz sve to nisam

zapustio ni školu. Još od osnovne škole toliko sam volio matematiku da sam želio jednog dana postati profesor matematike. Ni u gimnaziji nisam imao problema s njom, ali molitva i duhovnost lagano su sve više privlačili moju pozornost. Već u drugom razredu osjetio sam da me Bog zove da budem svećenik, fratar. Međugorje je mjesto koje je, milošću Božjom, uistinu pogodno za rađanje i sazrijevanje Božjeg poziva. Možda ne treba biti toliko ni čudno što mnogi tvrde da su svoj duhovni

Ne sumnjam da su Marijina ukazanja u mojoj župi pridonijela odabiru mog životnog poziva. Mariju doživljavam kao svoju Majku. Nikad nisam sumnjao u Marijinu duhovnu prisutnost u mom životu. Sve je to i te kako utjecalo na rađanje i sazrijevanje mog poziva.

potaknuli da svoj put usmjerim Kristu stazom svetog Franje. Ne sumnjam da su Marijina ukazanja u mojoj župi pridonijela odabiru mog životnog poziva. Mariju doživljavam kao svoju Majku. Nikad nisam sumnjao u Marijinu duhovnu prisutnost u mom životu. Sve je to i te kako utjecalo na rađanje i sazrijevanje mog poziva. Moja odluka ipak je bila iznenađujuća kako za moju obitelj tako i za moje prijatelje. Isprva su svi bili zatečeni. Kasnije su mi pružili podršku, a danas su svi ponosni i radosni što nosim franjevački habit.

Isus kaže: *Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju.* (Mt 9,38) Nitko svojom zaslugom nije postao svećenik. Tako sam uvjeren da ni moj životni odabir nije produkt mojih želja nego nečije uslišene molitve i Božji dar. Slaveći svoju mladu misu, primijetio sam koliko ljudi je bilo sretno toga dana. Svi su oni zahvaljivali Bogu za dar svećeništva i molili za moju ustrajnost u povjerenosti mi službi. To je svakako poticaj za mene da i sam budem zahvalan Bogu na tim ljudima. Nikada u svojoj župi nisam vidio toliko veselja, jedinstva i zadovoljstva. To je očito bio veliki dan za sve nas. Za mene, po čijim su rukama taj dan kruh i vino postali Tijelo i Krv samog Boga, ali i za narod koji se nahranio nebeskom hranom.

Tek sada, s jednom malom distancom, gledajući unazad, mogu reći da je

potaknuli da svoj put usmjerim Kristu stazom svetog Franje. Ne sumnjam da su Marijina ukazanja u mojoj župi pridonijela odabiru mog životnog poziva. Mariju doživljavam kao svoju Majku. Nikad nisam sumnjao u Marijinu duhovnu prisutnost u mom životu. Sve je to i te kako utjecalo na rađanje i sazrijevanje mog poziva. Moja odluka ipak je bila iznenađujuća kako za moju obitelj tako i za moje prijatelje. Isprva su svi bili zatečeni. Kasnije su mi pružili podršku, a danas su svi ponosni i radosni što nosim franjevački habit.

Isus kaže: *Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju.* (Mt 9,38) Nitko svojom zaslugom nije postao svećenik. Tako sam uvjeren da ni moj životni odabir nije produkt mojih želja nego nečije uslišene molitve i Božji dar. Slaveći svoju mladu misu, primijetio sam koliko ljudi je bilo sretno toga dana. Svi su oni zahvaljivali Bogu za dar svećeništva i molili za moju ustrajnost u povjerenosti mi službi. To je svakako poticaj za mene da i sam budem zahvalan Bogu na tim ljudima. Nikada u svojoj župi nisam vidio toliko veselja, jedinstva i zadovoljstva. To je očito bio veliki dan za sve nas. Za mene, po čijim su rukama taj dan kruh i vino postali Tijelo i Krv samog Boga, ali i za narod koji se nahranio nebeskom hranom.

Tek sada, s jednom malom distancom, gledajući unazad, mogu reći da je

Iako sam osjećao da ne hodim putem kojim idu moji vršnjaci, nisam mogao ni slutiti da me Bog izabrao za nešto tako veličanstveno i divno. Trebalo je hrabro istupiti iz običnosti u nešto neobično, nešto neizvjesno i ludo, i reći: *Evo me Gospodine.*

sav moj život dio jednog velikog Božjeg plana. Od prvog dana provedenog u samostanu do danas Bog mi je toliko puta pokazao da je uza me. Toliko puta sam bio svjedok njegove milosti i ljubavi koju ima prema nama. I onda kad sam se najviše bojao, i onda kad nisam znao što i kako dalje, poslao mi je pomoć, poslao mi je ljude koji su me hrabрили i pokazivali mi pravi put. Međugorska ukazanja sada gledam kao dokaz da Bog nikada ne napušta svoj narod. On uvijek nađe načina da nam se približi. Trenutno svijet treba majčinsku opomenu, nježnu riječ ispunjenu nadom u bolje sutra. Svemoguća Bog uistinu je maštovit u pronalaženju puteva do ljudskih srdaca.

Fra Mario Ostojić rodnom je iz župe sv. Jakova, Međugorje, točnije iz zaseoka Bijakovići. Rođen je 8. rujna 1986. godine kao drugo od troje djece roditelja Mire i Vinke r. Ostojić. Osnovno školovanje završio je u Bijakovićima, a srednju školu u Čitluk. Osjetivši redovnički poziv, 2005. godine stupa u postulatoru Hercegovačke franjevačke provincije u kojoj kao postulant provodi nešto više od 9 mjeseci. Na blagdan sv. Bonaventure, 15. srpnja 2006. godine oblači redovničko odijelo te godinu novicijata provodi na Humcu u Ljubuškom. Godinu dana poslije ide u Zagreb gdje završava filozofsko-teološki studij u trajanju od pet godina. U Međugorju je 18. rujna 2011. dao doživotne zavjete, a 27. prosinca 2012. u Mostaru zaređen je za đakona od strane biskupa Ratka. Vrijeme đakonata proveo je u župi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 2013. te nastavlja pastoralno djelovati na Širokom Brijegu.

GOSPA ME JE DODIRNULA

U intervjuu za Glasnik mira u ožujku 2011. bečki nadbiskup, kardinal dr. Christoph Schönborn je rekao: „Milijuni ljudi čitaju Gospine poruke i u njima vide zov Majke Božje usmjeren njima, njihov život. I ako svaki mjesec ljude podsjećaju da mole, da se obraćaju, da se pomiruju i da ljube Gospu, što nam se može boljega dogoditi?“ Ivan Dragičević često ističe da je dolazak Gospe k nama početak duhovne obnove svijeta. I doista, događaji u Međugorju u posljednjih 35 godina bezbrojne su u cijelom svijetu doveli do obnove njihove kršćanske vjere i u njima probudili čežnju za sakramentalnim životom u skladu s naukom Katoličke Crkve. U mnogim zemljama svijeta kao odgovor na poziv za pomirenje i mir nastale su brojne molitvene zajednice. U centru austrijskog grada Graza nastala je prije 23 godine molitvena zajednica „Friedensgottesdienst im Geiste von Međugorje“, koju je osnovao Gottfried Prenner.

CHRISTIAN
STELZER

GOTTFRIED PRENNER, LAIK I TEOLOG IZ AUSTRIJE, PRVI JE PUT MEĐUGORJE POSJETIO 1984. Nakon što je za vrijeme jednog ukazanja doživio duboko obraćenje, mladi inženjer i doktor tehničkih znanosti odlučio se za studij teologije. Već 13 godina djeluje kao misionar u Istočnoj Europi, Njemačkoj, Kosovu, Palestini, Brazilu i u Ruandi. Misionarski blagoslov

dao mu je njegov mjesni biskup Ägidius Zsifkovics iz Zeljeznog, kao i sedam drugih biskupa (Graz, Moldavija, Kijev, Odessa, Zaporozje, Jeruzalem, Kosovo). U mnogim zemljama utemeljuje molitvene zajednice i drži predavanja i seminare o međugorskim ukazanjima. Na Mladifestu 2015. godine Gottfried je dao dojmljivo svjedočanstvo o svojem obraćenju i apostolatu za Gospu.

„Prije 31 godinu Gospa me u Međugorju duboko dirnula. I tako, iako to nikada nisam planirao, od jednog građevinara postao sam teolog u službi Gospi. Kao student išao sam u crkvu, ali samo zato jer je to htjela moja majka. Molio sam, ali samo prije ispita. Iako nisam imao nikakav istinski odnos s Bogom, čini se da sam ipak uvijek bio u potrazi za njim. Znao sam da negdje mora

postojati nešto više, nešto što još nisam otkrio. To nešto nisam našao ni u diskotekama, ni u prijateljavanju s djevojkama. I upravo kad se jedno takvo prijateljstvo prekinulo, život mi se jednostavno raspao. U takvoj situaciji čuo sam da se u Austriji organizira predavanje o Lurdu, Fatimi i Međugorju. Znao sam da tamo moram ići. Ono što sam tamo čuo, na osobit me je način dotaknulo: Živimo u milosnom vremenu u kojem nas pohodi Majka Božja. I to nije prošlost, već nešto što se događa sada. Nakon tih predavanja odlučio sam otići u Međugorje.

Došavši u Međugorje, zamolio sam jednog od svećenika mogu li nazočiti ukazanju? Njegov odgovor je bio kratak: Ne! Bio sam jako razočaran. Ali nakon mise prilazi mi taj isti svećenik, a bio je to fra Slavko Barbarić, i poziva me na ukazanje koje se treba dogoditi idući dan. Bio sam vrlo uzbuđen i u kapelicu sam,

Gospa nas poziva i ovdje okuplja jer nas želi dovesti u nebo. Naš cilj je nebo i pravi put do neba je samo put svetosti. To je ono što Gospa od nas želi i to je jedini put do sreće.

gdje je ukazanje trebalo biti, stigao među prvima. Zatim su došli vidioci, tada još djeca. Znam da je Gospa tada bila s nama. Iako ništa nisam vidio, osjetio sam njezinu nazočnost. Zavapio sam Gospi: „Marijo, uzmi u svoje ruke moj život i vodi me!“ I kada sam to izgovorio, prožeo me osjećaj duboke ljubavi i osjećaj da sam konačno i našao ono što sam

uvijek tražio: Božju ljubav! U tom trenutku sam postao novi čovjek. Jedna jedina rečenica je promijenila moj život. Našao sam smisao mog života: Nebo, a ne ovaj svijet. Nakon studija Gospa me povela dalje – u misije. Nekad sam gradio ceste, danas pokušavam graditi ceste u nebo.

Malo ljudi razumije smisao poruka koje nam Gospa ovdje u Međugorju daje. Gospa kaže: „Vaš otac me šalje i čeka na vaša otvorena srca. Otvorite se Ocu!“ To je put kojim nas Gospa želi voditi. Bog je tu i ima predivan plan za nas.

Gospa nas poziva i ovdje okuplja jer nas želi dovesti u nebo. Naš cilj je nebo i pravi put do neba jest samo put svetosti. To je ono što Gospa od nas želi i to je jedini put do sreće. Gospa nam ovdje u Međugorju poručuje: „Vi ste Božja obitelj.“ Mi smo obitelj Oca – zajedno sa Isusom, Marijom i svetima. Raj možemo živjeti već ovdje na zemlji ako se otvorimo Ocu i ako kažemo DA Božjoj volji u našem životu.

Želim i vas potaknuti: Osjetite li da vas Gospa zove, tada izgovorite svoje DA. I vaš će život biti uspješan. S Gospom možemo sve. Ona uzima sve naše strahove, ona liječi sve naše rane. I kad živimo s nebom, čuda su moguća.“

Prevela: Sladjana Perić Teisler

U MEĐUGORJU OSJEĆAM SNAŽNU BOŽJU NAZOCNOST

Događaji u Međugorju kroz proteklih 35 godina pronijeli su poruke Kraljice Mira u sve krajeve svijeta. Pronositelji poruke, sami hodočasnici, svjedočili su tu poruku promjenom svoga života i potaknuli druge potražiti i vidjeti što se događa u jednome malom mjestu od kuda je upućena poruka mira i obraćenja cijelomu svijetu. Jedan od tih svjedoka i promicatelja Gospinih poruka je i vlač. Fabian Baez. Vlač. Baez dolazi iz jedne od najsiriomašnjih četvrti Buenos Airesa i župnik je župe „Marija Kraljica“.

FILKA MIHALJ

Oče Fabien, najprije Vam želim zahvaliti na vremenu koje ste odvojili za ovaj razgovor.

Hvala Vama na pozivu.

Znamo da za vrijeme boravka u Međugorju najviše vremena provodite u molitvi na Brdu ukazanja i Križevcu. Međutim, kad su vremenske prilike u pitanju, čini se da ovih dana niste sretne ruke.

Da, tu sam već tjedan dana i samo je jedan dan prošao bez kiše. Dolazio sam u Međugorje i ljeti i zimi, ali nikada nije ovoliko kišilo. No, to mi uopće ne smeta. Možda jednostavno Gospa želi da budem manje na Podbrdu i Križevcu, a da više vremena s Isusom provodim u kapelici.

U Međugorju Vas često vidamo. Što vam je u Međugorju tako privlačno?

Jednostavno ovdje osjećam snažnu Božju nazočnost i snažnu vjeru. Lijepo je vidjeti toliko mnoštvo vjernika iz svih krajeva svijeta koji su okupljeni u molitvi. Vidjeti vjeru svetog i vjernog naroda Božjega, to je ono što me se najviše dojmilo i što me posebno zadivljuje ovdje. Vidjeti prepunu crkvu za vrijeme svetih misa od 7.30 sati ujutro do kasno navečer. Bilo blagdanom ili radnim danom, crkva je uvijek puna. Toliki narod Božji koji dolazi ovamo i nas svećenike uči kako moliti i živjeti vjeru. Ovdje je toliko mjesta na kojima možeš moliti. Volim ići na Križevac i moliti put križa ili na Podbrdo i moliti u tišini. Ili u samoj župnoj crkvi ili kapelici klanjanja. Ovakvo molitveno ozračje čini da dugo vremena nakon što odem odavde intenzivno živim molitvu.

Kada ste prvi put čuli za Međugorje?

Za Međugorje se u Argentini pročulo ubrzo nakon prvih ukazanja, tako da sam vjerojatno i ja načuo nešto o tome što se u tome mjestu događa. Međutim, nisam osjećao neku osobitu potrebu da posjetim Međugorje. Za moje prvo hodočašće 'odgovorna' je dobra prijateljica iz Španjolske koja je svoje obraćenje doživjela upravo ovdje. O svom iskustvu Međugorja govorila je tako lijepo. Vidjevši koliko se promijenila, a potaknut i njezinim svjedočanstvima, o Međugorju sam počeo

razmišljati ozbiljnije. Godine 2011. jedna se moja župljanka upravo vratila iz Međugorja i donijela mi jednu Gospinu sličicu na kojoj je svojom rukom napisala: „Kraljica Mira vas očekuje!“ Ne znam zašto, ali to me posebno dotaknulo i domalo sam došao ovamo.

Koliko Vam iskustvo Međugorja pomaže u svećeničkom životu i radu?

Svakako da mi pomaže. Hodočašće u Međugorje svaki me put ispuni novom duhovnom snagom. Charles de Faucauld je običavao reći: „Kakav je pastir, takav je i narod.“ Ako je svećenik pun vjere, to svakako utječe i na njegov pastoralni rad. Međugorje je jedna velika škola molitve, škola nasljedovanja Krista kroz sakramente. Ponavljam, osjećam da se nakon hodočašća u Međugorje u svoju župu vraćam bolji.

Jeste li razmišljali o tome da uvedete međugorski molitveni program u svojoj župi?

Molitveni program po uzoru na međugorski u mojoj župi već postoji. Najprije su ti molitveni susreti bili jednom mjesečno, a danas se okupljamo jednom tjedno. Na ovim susretima učimo kako staviti u središte svetu misu za koju se molitvom svete krunice pripremamo sat vremena ranije. Nakon svete mise završavamo program zajedničkom molitvom zahvale. Mi smo mala i siromašna župa u jednoj četvrti Buenos Airesa koja se zove „Marija Kraljica“. U župnoj crkvi se nalazi Gospin kip iz Međugorja koji je tu bio i prije nego sam ja preuzeo ovu župu. K nama dolaze i ljudi iz drugih župa i četvrti Buenos Airesa koji vole Međugorje i koji su čuli za naš molitveni program.

Na koji biste način ukoliko definirali pojam Međugorje?

Međugorje je svetište.

Što je po Vama svetište?

Svetište je mjesto koje je Bog odabrao da bi se tu susreo sa svojim narodom. Bog dakle, a ne čovjek, odabire takva mjesta. Ja ne mogu svojom voljom stvoriti svetište niti ga nekakvim dekretom takvim proglasiti. Svetište ne čine niti čudesa niti ukazanja, njega čine ljudi, Božji narod koji tamo ide da bi se susreo

s Njim. I to je ono što se ovdje u Međugorju na poseban način događa.

Dolazite iz biskupije koju je od 1992. do 2013. god. vodio sadašnji papa Franjo. Poznajete li Papu osobno?

Da. Osobno ga poznajem preko dvadeset i sedam godina. Kao čovjek je jako jednostavan, pun radosti, dobar, pažljiv, inteligentan. Čovjek duboke vjere. Kod njega kao biskupa upečatljivom mi je ostala njegova poniznost. Uvijek je bio spreman na razgovor, spreman čuti različita mišljenja, otvoren za kritike ili prijedloge. Spreman pitati, tražiti savjet ili oprost. Ima jako razvijenu svijest o tome kako pastir treba biti jednostavan i ponizan. To je čovjek velikoga misionarskoga duha. Dvije stvari su obilježile nadbiskupiju Buenos Airesa dok je on bio na službi: misije u bliskost s najsiriomašnjima.

Jeste li očekivali da će postati papa?

Nisam očekivao, ali priželjkivao jesam. Godine 1997. jedan biskup iz Argentine mi je rekao: „Bergoglio će biti papa.“ Rekao sam mu: „Ali to je nemoguće, on je tek pomoćni biskup Buenos Airesa.“ On je ponovio: „Bergoglio je jako dobar i jednog dana će biti papa.“ To je rekao s tolikom sigurnošću da me se doista dojmilo. Kad su počele konklave, sjetio sam se što mi je rekao taj biskup i počeo vjerovati da bi uistinu mogao postati papa.

Jeste li ga u međuvremenu imali prilike susresti?

Na žalost, zbog njegove zauzetosti obvezama, samo jednom. Par puta smo razgovarali telefonom i to je to.

On Vam je davao dopuštenje za dolazak u Međugorje dok je bio Vaš biskup?

Da. Svaki put kad sam išao u Međugorje, tražio sam od njega dopuštenje i uvijek ga bez problema dobio.

Koju biste osobinu pape Franje posebno izdvojili i koje su to odrednice koje su obilježile njegov pontifikat?

Ima ih više, ali najprije njegovu hrabrost, zatim otvorenost i predanost. Čini sve što je u njegovoj moći da u Crkvi probudi misionarski duh,

da se približi ljudima, osobito onima najudaljenijima. Crkva raste uvijek i na mističan način. Papa nas Franjo sve poziva na hrabrost evangelizacije. Misija, Crkva koja izlazi vani i dolazi ususret te milosrđe glavne su odrednice njegova pontifikata. Crkva nije tu da bi sudila druge, da bi ih udaljila, izazvala, već da bi prihvatila ranjene i zato papa za Crkvu voli upotrijebiti sliku poljske bolnice. Živimo u svijetu punom ranjenih ljudi, odbačenih, marginaliziranih, zaboravljenih. A Crkva treba liječiti te rane.

Što je za Vas kao čovjeka i svećenika najveći izvor radosti?

Radost o kojoj Isus govori u Evanđelju i koju nam nitko ne će moći oduzeti jest radost koja se odnosi na naš život s Bogom. Izvor radosti za čovjeka počiva u njegovu iskustvu Boga koji je dobar, milosrdan i pastir prepun ljubavi. Dakle, Bog je izvor radosti za čovjeka. Ni problemi, ni bolest, ni strah mi ne mogu oduzeti radost ako sam u zajedništvu s Bogom. Obraćanje jest tražiti Boga, biti s Njim i stalno se vraćati k Njemu.

Volite li Gospu?

Da, naravno. Ali, važnije je to da Ona ljubi mene. Nastojim učiti kako

biti Njezin sin. Još kao mali sam od bake puno slušao o Blaženoj Djevici Mariji. Ona me je naučila moliti krunicu. Mi u Argentini imamo Gospu iz Lujana, zaštitnicu Argentine. Tako da sam oduvijek ljubio i štovao Djevicu Mariju.

Radost o kojoj Isus govori u Evanđelju i koju nam nitko ne će moći oduzeti jest radost koja se odnosi na naš život s Bogom. Izvor radosti za čovjeka počiva u njegovu iskustvu Boga koji je dobar, milosrdan i pastir prepun ljubavi. Dakle, Bog je izvor radosti za čovjeka.

Kakvim, u vremenima koja dolaze, vidite Međugorje?

Nadam se da će narod Božji ovdje uvijek naći pastire koji će ih prihvatiti i koji će ih znati voditi k onomu što Crkva od nas traži. Jer ovdje dolazi mnoštvo ljudi iz cijeloga svijeta, ranjenih, povrijeđenih, slomljenih, bez vjere, ili čak drugačijih uvjerenja. Nadam se da će ovdje Crkva uvijek biti Majka, Majka Milosrđa, za svakog hodočasnika koji dođe ovamo.

Djelujete u maloj i siromašnoj župi i u svom pastoralnom radu nailazite na brojne poteškoće. Koji su po Vama ključni problemi koji danas pritišću svijet, ali i Crkvu?

Mnogo je toga. Ali prvo što mi pada na pamet jest nedostatak empatije prema čovjeku u potrebi, što je pak posljedica odbacivanja Boga. I papa Franjo često govori o kulturi odbacivanja. Toliko je prezrenih i odbačenih. Toliko je siromaštva i nepravde u svijetu. Čini mi se da se 90% svih dobara čovječanstva nalazi u posjedu svega 20% stanovništva. Toliki nesrazmjer je plod grijeha. Najveći problem leži u tome što se čovjek kad se udalji od Boga, ujedno okreće i od brata. Rješenje svemu tome jest – Evanđelje staviti u praksu!

I za kraj ovog razgovora, Vaša poruka čitateljima Glasnika mira?

Na ovo hodočašće sam ponio nakane mnogih ljudi. Trenutno se na sjeveru Argentine šire bolesti Zika i Denge, i ljudi su jako zabrinuti. Imam i puno osobnih nakana. Ovdje uvijek na poseban način molim za one koji ne poznaju ljubav Božju, za nevjernike. Još bih samo nadodao da se u Međugorju osjećam dobro i da ovdje uvijek i iznova susrećem novu braću i sestre. Iako ne razumijem hrvatski jezik niti govorim neki drugi strani jezik, osjećam njihovu ljubav zbog Gospine nazočnosti i blizine, jer Ona nas je sve ovdje pozvala.

Molitva

Žalosnome jedna riječ više znači od tisuću stihova
Prijatelju ohrabrenje više znači od svakog tješnja
Dijete osmijeh više izgrađuje od bilo kojeg zakona

Majci iskaz ljubavi najviše znači od svega
Starcu je razgovor potrebniji od najvrjednijeg novčića
Samotnome je zagrljaj sjajniji od čistoga zlata
Neprijatelju je molitva potrebnija od tmurnog ignoriranja

Gospodine, podari mi milost uočavanja
kako su sitnice potrebne za radost.
Podari mi milost u malome biti vjeran;
nahraniti te gladnoga,
napojiti te žednoga,
primiti te kao stranca,
odjenuti te gologu,
pohoditi te bolesnoga,
pohoditi te u tamnici.

fra Stanko Ćosić

Kninski krizmanici hodočastili u Međugorje

Krizmanici župe sv. Ante Padovanskog – Knin organizirano su hodočastili Kraljici Mira u Međugorje, u subotu 6. veljače 2016. Devedesetak krizmanika pošlo je na hodočašće u ranim jutarnjim satima s fra Ivanom Lukačem, župnim vikarom i vjeroučiteljima. Po samom dolasku u Međugorje najprije su se poklonili Isusu u crkvi sv. Jakova. „Odmah smo se zaputili na Podbrdo, mjesto Gospina ukazanja. Razmatrajući radosna otajstva krunice, došli smo do Gospina kipa gdje je svatko imao priliku za osobnu molitvu u tišini. Slijedila je sv. ispovijed, a zatim smo prisustvovali večernjem molitvenom programu. Vrijeme prije toga smo iskoristili za ispovijed. Svojim domovima vraćamo se duhovno obogaćeni, ispunjeni mirom i radošću koje nam je Bog dao po Mariji u ovom svetom mjestu“, govore sudionici ovoga hodočašća.

Duhovni seminar za posuške framaše

Od 5. do 7. veljače u Međugorju je pod geslom „Ja sam s vama u sve dane“ održan seminar duhovne obnove za 49 posuških framaša.

„Vratili smo se s trodnevnoga seminara koji se održavao u Kući mira u Međugorju. To je naš tradicionalni seminar u sklopu kojega budemo i na molitvenom programu u crkvi sv. Jakova. Uz to posjetimo Majčino selo, a bili smo i na Brdu ukazanja. Imali

smo nekoliko svjedočanstava, priliku za druženje, razgovor, pjevanje, molitvu. Proveli smo i lijepu trenutku u pobožnosti klanjanja Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu. To uvijek ostavlja duboki pečat na framaše, koji dugo pamte te seminare. I vjerujem da će im i ovaj ostati u dubokom sjećanju. Odvijao se po onim evanđeoskim, Isusovim riječima: *Ja sam s vama u sve dane*“, rekao je fra Serđo Čavar, duhovni asistent Frame Posušje.

Koncert Komornog tamburaškog ansambla Umjetničke akademije iz Osijeka.

U subotu, 6. veljače, u dvorani Ivana Pavla II. održan je koncert Komornog tamburaškog ansambla Umjetničke akademije iz Osijeka. Na početku je sve prisutne pozdravio župnik fra Marinko Šakota, poželio dobrodošlicu gostima iz Osijeka i zahvalio im na njihovu dolasku. Nazočni su imali prilike čuti različita glazbena djela, od Mozarta do Beatlesa.

Ansambl UAOS-a je osnovan u studenom 2014. godine i broji 10 članova. Voditelj i dirigent je Marko Sesar. Program njihovog rada temelji se na klasičnoj tamburaškoj literaturi i obradama kompozicija različitih autora.

Molitva mladih župe Međugorje u korizmi

Mladi župe sv. Jakova u Međugorju odlučili su i ovu korizmu živjeti na najljepši način. Svaku večer tijekom korizme, od 20 sati i 30 minuta, zajednički mole krunicu na Brdu ukazanja. Molitve krunice nema jedino petkom (pobožnost križnoga puta na Križevcu u 14 sati i nakon večernje svete mise u crkvi) i nedjeljom (molitva krunice na Brdu ukazanja u 14 sati). „Dragi župljani, Brotnjaci i svi vi koji ovo čitate, pridružite nam se i ove godine u zajedničkoj korizmenoj molitvi na Podbrdu. Svaku večer, osim petka i nedjelje okupit ćemo se u 20 sati i 30 minuta u podnožju Podbrda i u zajedničkoj molitvi hoditi našoj Majci, Kraljici Mira“, poručuju mladi koji su se i tijekom došašća okupljali u molitvi krunice uz Brdo ukazanja.

s. Adriana Galić

Prikazan dokumentarni film „Školske sestre franjevke u srcu Afrike“

13. veljače 2016. u sklopu Misijske večeri, u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju prikazan je dokumentarni film „Školske sestre franjevke u srcu Afrike“, autora Zorana Marinovića i Davora Stopića. Povijest četrdesetogodišnjeg služenja Bogu u najpotrebnijima prikazana je u ovome filmu velikim dijelom zahvaljujući svjedočanstvima sestara i onih koji su kušali njihovu pomoć. Projekcija filma u ovome korizmenom vremenu bila je još jedna prigoda da preispitamo svoja srca i obnovimo duh zauzetog služenja čovjeku koji je žedan ljubavi.

Hodočasnici s otočja Wallisa i Futune u Međugorju

Sredinom veljače u Međugorje je stigla i grupa hodočasnika iz Wallisa i Futune. Riječ je o zajednici otoka koja se nalazi između Nove Kaledonije i Tahitija u Tihom oceanu i prekomorski je teritorij Francuske. U Wallisu i Futuni je osobito razvijena pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji.

„Za Međugorje smo čuli devedesetih godina i bilo nam je važno doći ovdje, jer vjerujemo da se ovdje ukazuje Gospa. U Međugorje nas je došlo 38 i svi se slažu da je ovdje vjera duboko ukorijenjena u narodu. Osobito nas se dojmio molitveni žar i to što cijela župa dolazi moliti krunicu i to je ono što bismo htjeli prenijeti u našu zajednicu iz koje dolazimo. Gospa nas ovdje u Međugorju podsjeća da trebamo biti povezani s Kristom, ali i da je jedino kroz molitvu moguće živjeti bliskost s Isusom“, kaže P. Fatauli Amasio, jedan od hodočasnika.

Koliku pobožnost gaje prema Gospi govori i jedna zanimljivost. Naime, stanovnici Wallisa i Futune su na jednom od otoka sagradili cijeli jedan marijanski centar u čijem sklopu je i replika međugorske crkve.

Sjećanje na stradale fratre i župljane župe Međugorje

Na spomendan blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, u srijedu 10. veljače, u crkvi sv. Jakova u Međugorju slavljena je sveta misa u spomen na mučeničku smrt franjevac koji su rođeni u Međugorju ili su u ovoj župi pastoralno djelovali. Tijekom i neposredno poslije Drugog svjetskog rata od partizanske i komunističke ruke stradalo je 66 hercegovačkih franjeva-

ca. Desetorica od njih na neki su način povezana s Međugorjem: ili su tu rođeni ili su pak u Međugorju djelovali kao pastoralni radnici. To su fra Jozo Bencun, fra Marko Dragičević (st.), fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj, fra Jenko Vasilj, fra Križan Galić, fra Bono Jelavić, fra Paško Martinac, fra Anđelko Nuić i fra Bernardin Smoljan. Misna žrtva toga se

dana prikazivala i u spomen na sve žrtve iz župe Međugorje pale u tijeku Prvog i Drugog svjetskog te Domovinskog rata, kao i sve koji su darovali živote za vjeru i domovinu. U Prvom svjetskom ratu iz međugorske župe poginula je ili nestala 61 osoba, u Drugom svjetskom ratu 386 osoba (najviše u svibnju 1945.), a u Domovinskom ratu 10 osoba.

Pobožnost križnoga puta u korizmenom vremenu u Međugorju

Osobitost je korizmenoga vremena razmatranje Kristove muke, poglavito u pobožnosti križnoga puta koji se moli, kako po našim crkvama tako i po obiteljima. U međugorskoj župi pobožnost je petkom: na Križevcu s početkom u 14 sati; u župnoj crkvi sv. Jakova nakon večernjeg misnog slavlja koje počinje u 18 sati. Na filijalama (Šurmanci, Vionica, Miletina) prema dogovoru župljana. Pobožnost križnoga puta počela se moliti na Križevcu s početkom Gospinih ukazanja. Skupine vjernika i pojedinci na tom mjestu obavljaju pobožnost križnog puta idući od postaje do postaje. Prvih godina postaje su bile označene drvenim križevima. 1988. godine uz te križeve su postavljeni brončani reljefi – postaje križnog puta, rad talijanskog kipara Carmella Puzzola. A svakoga petka tijekom godine uz brdo Križevac župljani i hodočasnici okupljaju se u pobožnost križnoga puta zajedno s međugorskim franjevcima.

Završena duhovna obnova u Međugorju

U Međugorju je od 19. do 21. veljače 2016. održana duhovna obnova župe koju je vodio poznati slovenski svećenik i voditelj duhovnih obnova vlč. Ciril Čuš. Pater Čuš je održao niz predavanja u kojima je, između ostalog, iznio i svoje vlastito iskustvo obraćenja i oprostjenja. Obraćajući se župljanima, rekao je: „Pozvani smo da gradimo mir i Božje kraljevstvo. Oprostite i bit će vam oprosteno. Put oprostjenja nije lagan. Čovjek ponekad treba pasti na koljena i moliti. A ovo korizmeno vrijeme je vrijeme kada se još više možemo približiti Bogu

i Blaženoj Djevici Mariji. Kako je lijepo pripremiti se za svetu misu uz molitvu krunice, kako je lijepo biti uz Gospodina. Ponekad čovjek ima poteškoća u molitvi, nije sabran. Zato zamolite majku Mariju da biste slijedili svjetlo ovoga svijeta i svjetlo svakoga srca. Uzmite krunicu u ruke i molite kod kuće. Kroz molitvu postajete sve više otvoreni. A drugo što nam korizmeno vrijeme daje dobra su djela. Učini dobro djelo. Uz Božju pomoć možemo činiti dobro jedni drugima. I nikad ne prestanite činiti dobro jedni drugima. Treće je post. Shvati da te Bog

ljubi. A na tom putu imamo 8 koraka. Prvi korak je da u svakom čovjeku tražim dobro. Drugi, da smo iskreni u komplimentima. Treći korak – brzo priznati svoje griješke. Četvrti korak, kada dođe do svađe, ja trebam prvo oprostiti da bi mogla Božja ljubav pobijediti. Peti korak – biti svjestan svoje malenosti. Šesti – u istini služiti, služiti iz ljubavi. Sedmi korak – od svakoga čovjeka možemo nešto naučiti. Osmi korak – biti Bogu zahvalan za sve, dobro i loše. Dopusti da te Gopodin i majka Marija zagrlje. Bog ti uvijek želi dobro.“

Susreti međugorskih župljana u korizmi

Kroz korizmeno vrijeme svake srijede, osim Pepelnice, nakon večernje svete mise, u dvorani Ivana Pavla II. (žutoj dvorani) bit će upriličen susret međugorskih župljana. Susret je programski podijeljen u dva dijela. Prvi dio je molitveno-meditativnog karaktera, a drugi dio je susret župljana uz blagovanje kruha i vode. „Na ovaj način želimo se kao župa vratiti postu srijedom i petkom. Lakše ćemo to postići kada su i

drugi s nama”, kažu iz Župnoga ureda. Organizatori su ovih susreta župljani po sljedećem rasporedu:

- prva srijeda (17.02.2016.), Miletina;
- druga srijeda (24.02.), Šurmanci;
- treća srijeda (2.03.), Vionica;
- četvrta srijeda (9.03.), Bijakovići;
- peta srijeda (16.03.), Međugorje;
- šesta srijeda (23.03.), Župni ured i Informativni centar

Statistike za veljaču 2016.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 34 400
Broj svećenika koncelebriranih: 780
(26 dnevno)

FRA MARINKO
ŠAKOTA

NE VJERUJEM DA POSTOJI ČOVJEK KOJI SE NIJE SUSREO S NEMOĆU PRAŠTANJA I KOJI NIJE PRIZNAO: „NE MOGU OPROSTITI!“ Preko toga što mi je učinjeno, nikako ne mogu prijeći! Ne mogu zaboraviti uvredu i ne mogu shvatiti zašto mi je ona nanesena!

Nemoć praštanja uopće nije sporna ako iskreno priznamo da ne možemo oprostiti, odnosno da ne možemo oprostiti u danom trenutku. Posebice, ako pred očima imamo bol žrtava teških nepravdi i nasilja.

Budući da opraštanje nije samo čin napora naše ljudske volje nego više plod suradnje s božanskom milošću, u proces opraštanja trebamo uključiti molitvu. „Molite i moći ćete s ljubavlju prihvaćati druge i opraštati svima koji su vam nanijeli zlo. Uzvratite molitvom, a molitva je plod ljubavi, prema Bogu Stvoritelju.“ (25. 9. 1997.)

Molitva je suradnja s Bogom. Njome se oslanjamo na Boga. U njoj priznajemo da smo slabi, da ne možemo samo svojim snagama, i molimo Boga da nam pomogne, da nas ojača.“

može biti samo naš stav da praštanje nije moguće. Povjerujemo li, međutim, da *Bogu ništa nije nemoguće*, naša nemoć pretvorit će se u moć.

S druge strane, od početka ukazanja Gospa podsjeća da je praštanje uvjet molitvi i stalno potiče na molitvu, jer ne možemo moliti ako nismo oprostili.

Osobe dubokog duhovnog iskustva uvijek su znale da su molitva i praštanje međusobno povezani. „Prije nego započneš s molitvom, oprosti svima koji su te povrijedili. Samo

prekida život s Bogom, a praštanje prekida život sa zlom. Nepraštanje donosi nemir i onemogućuje susret s Bogom, a praštanje donosi mir i omogućuje susret s Bogom i s ljudima.

Nepraštanje i euharistija stoje u suprotnosti jedno s drugim. Stoga je Isus tako jako naglasio: „Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dođi i prinesi dar.“ (Mt 5,23-24)

Euharistija koju slavimo ne će imati plodova ako nismo oprostili. Primili smo Isusa u crkvi, a kad izidemo iz crkve, okrenut ćemo glavu, bez pozdrava i ljuti ćemo proći pored osobe koju ne volimo, koja nas je povrijedila. Zar to nije u suprotnosti s Isusom? Primamo Isusa u pri-

Jednoga od braće izrugao je drugi brat. Zato pođe opatu Sisoisu i reče mu što se dogodilo govoreći:

„Namjeravam se osvetiti.“ Starac ga zamoli da stvar položi u ruke Božje. „Ne“, reče brat, „ne odustajem od toga sve dok moj drug ne plati za ono što je rekao.“ Tada se starac uspravi i počne moliti: „O Bože, Ti nam više nisi potreban i mi više ne trebamo Tebe, jer, kako ovaj brat reče, mi možemo i hoćemo osvetiti sami sebe.“ Na ovo brat obeća da će se odreći svoje zamisli i osvete. (Thomas Merton, *Mudrost pustinje*)

Snimio Mateo Ivanković

ODNOS MOLITVE I OPRAŠTANJA

Poteškoća, međutim, nastaje ako se zatvorimo u svoje misli, ostanemo sami u borbi s problemom nepraštanja i ništa ne poduzimamo da se stanje promijeni. „Dok govorimo 'nije moguće', često skrivamo svoju neodlučnost, kukavičluk, strah ili uopće nismo pokušavali nešto učiniti.“ (fra Slavko B)

Stanje će se promijeniti ako u svojoj nemoći i nepraštanju ne ostanemo sami, nego uključimo Boga.

Molite da bi iz vaših srdaca potekao izvor ljubavi na svakog čovjeka, i na onog koji vas mrzi i prezire. Tako ćete Isusovom ljubavlju moći pobijediti svu bijedu u ovom žalosnom svijetu.“ (25. 11. 1991.)

Budemo li molili, shvatit ćemo sv. Pavla i njegovo iskustvo: „Jer kad sam slab, onda sam jak.“ (2 Kor 12,10) Shvatit ćemo da uopće nije problematično što u danom trenutku ne možemo oprostiti. Problematičan

će tada tvoja molitva moći uzaći u prisutnost Boga. Ako nisi oprostio, tvoja će molitva jednostavno ostati na zemlji.“ (Afrata Perzijski)

Jedan od razloga duboke povezanosti praštanja i molitve jest narav grijeha. Naime, grijeh razdvaja, a praštanje povezuje. Grijeh nas sprječava da budemo u molitvi, odnosno da molitva bude plodonosna, a praštanje otklanja zapreke molitvi i omogućuje susret s Bogom. Nepraštanje

„Mi grijehu lako povjerujemo da je nemoguće ljubiti, a onda nam život postaje nemoguć.“
(fra Slavko B)

česti, a nakon toga ga ne slijedimo. Radi se o očiglednoj duhovnoj rascijepjenosti na koju je i sv. Pavao upozoravao Korinćane: „Stoga, tko god jede kruh ili pije čašu Gospodnju nedostojno, bit će krivac tijela i krvi Gospodnje.“ (1 Kor 11,27)

4. MEĐUNARODNI DUHOVNI SEMINAR ZA LIJEČNIKE I MEDICINSKO OSOBLJE

Međugorje, 4.-7. svibnja 2016.

Tema:

„Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.“ (Lk 6,36)
Duhovna obnova za dušu i tijelo

PROGRAM

Srijeda, 4. svibnja 2016.

14.00 Registracija sudionika
16.00 Uvod u seminar
17.00 Večernji molitveni program: krunica, sv. misa, molitva za ozdravljenje

Četvrtak, 5. svibnja 2016.

9.00 Jutarnja molitva
Predavanje, svjedočanstva
14.00 Molitva uz Križevac
17.00 Večernji molitveni program: krunica, sv. misa, klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu

Petak, 6. svibnja 2016.

8.00 Molitva na Brdu ukazanja
11.00 Predavanje, svjedočanstva
12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
15.00 Predavanje, svjedočanstva
17.00 Večernji molitveni program: krunica, sv. misa, čašćenje križa Gospodinova

Subota, 7. svibnja 2016.

9.00 Molitva
9.30 Predavanje
10.30 Iskustva sudionika
12.00 Završna sv. misa

Seminar će se održati u dvorani I. Pavla II (žuta dvorana). Pri-log za troškove seminara iznosi 40 € po osobi. Prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr (za Mariju Dugandžić). Broj sudionika je ograničen zbog prostora stoga vas molimo da svoje prijave izvršite što prije. Isto tako molimo sve sudionike seminara da sami osiguraju smještaj u Međugorju.

U prijavi je potrebno navesti: ime i prezime, zanimanje i gdje radite.

Zbog organizacije seminara, i vaše sigurnosti, molimo vas da se smatrate registrirani za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registriranim za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

Voditelj seminara je p. Ivan Mandurić, rođen u Posušju 1962. godine, gdje završava osnovnu i srednju školu. Studij arhitekture završava u Zagrebu, nekoliko godina aktivno sudjeluje u Domovinskom ratu, a potom i nekoliko godina u državnim službama i u privatnom sektoru radeći u struci kao arhitekt. 1999. godine stupa u red Družbe Isusove. Studij teologije je pohađao u Zagrebu i Rimu. 2009. godine zaređen je za svećenika. Nakon ređenja prvu godinu svoje svećeničke službe provodi kao kapelan u župi Jordanovac, a godinu dana kasnije, u ljeto preuzima pastoral mladih Družbe Isusove u bazilici Srca Isusova u Zagrebu gdje i danas djeluje, osobito kroz udrugu Studentski katolički centar koju vodi kao predsjednik i njen duhovnik. Osobito je angažiran u brojnim programima za formaciju mladih.

OBNOVA ORGANIZIRANOG LAIKATA?!

Suzana Josp Vaslij

MATE KRAJINICA

POSLEDNJI ZNAČAJNIJI POKUŠAJ OBNOVE ORGANIZIRANOG KATOLIČKOG LAIKATA CRKVE U HRVATA ZAPOČEO JE JOŠ KAO KRČKI BISKUP DANAŠNJI ZAGREBAČKI NADBISKUP, KARDINAL JOSIP BOZANIĆ.

Organizirao je dva zborovanja vjernika laika koja su održana 1992. i 1995. u Zagrebu. Njegova nastojanja nastavio je gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović 2001. travanjskim obilježavanjem stote obljetnice Hrvatskog katoličkog pokreta u Zagrebu te – iste godine u listopadu – susretom laika u Osijeku, tj. znanstvenim skupom o temi: *Mogućnosti organiziranog djelovanja vjernika laika u Hrvatskoj*. Govorilo se tu i tumačilo dokumente, osnivala su se različita tijela i sekcije, najavljivala se obnova i novo laičko proljeće... Kao kruna svega tiskan je i *Zbornik radova*

s Osječkog skupa koji je zabilježio silnu teoriju, a pokazalo je kasnije iskustvo da je nejasnoćom – a možda i ponekim drugim razlogom – paralizirao na dulje vrijeme i ono malo prirodno zdravog krvotoka. Laici kao zbunjeni Galačani još su zbunjenije gledali u nebo... Danas je jasno da je to bio još jedan neuspjeli pothvat. Propuštena je velika šansa, jer došlo je dotle da danas rijetki uopće znaju što je tzv. laikat, a gotovo nitko i ne zna tko je npr. predsjednik Komisije za laike pri HBK.

U kontekstu ove priče o tzv. laikatu valja se prisjetiti i Zagrebačkog susreta laika (u okviru nadbiskupijske Sinode) koji je 2006. održan na Šalati (sjemenište u Zagrebu) i na kojem se okupilo šezdesetak grupa i grupica. To je u tekstu pod naslovom „Kako do modela organizi-

ranog katoličkog laikata?“ (MI, br. 6 – 2006) komentirao dr. sc. Vladimir Lončarević i u izvršnoj analizi kroz sedam točaka postavio još sedam puta toliko pitanja na koje je valjalo brzo odgovoriti.

Može li se našu laičku razmrvljenost, dezorganiziranost, pa i dezorijentiranost pravdati teološkom dosjetkom o slobodi Duha Svetoga da puše gdje i kako hoće? – bio je više nego jasan spomenu-ti komentator. I što se dogodilo? Ne morate triput pogađati – ništa! Na ovoj hrvatskoj i katoličkoj njivi premalo se govori i piše o ovoj ozbiljnoj temi. Nema o tom puno govora ni u Zagrebu, a kamoli dolje južnije... A laikat u Hercegovini? Tek će to jednom biti epska poema...

Crkva ulaže golem trud i popravlja porušeno u dušama, obiteljima i društvu. Pomaže liječiti osobne i

društvene rane i nevolje, ali ipak nema jasnu strategiju kako na temeljima vjere i evanđelja te iz njih proizlazećih socijalnih i moralnih načela graditi sasvim novo društvo. Posljedica takvog stanja u Hrvatskoj može se sažeti u tvrdnju da su oko nas katolici svi i svuda, a da je kršćanstva sve manje. Nameće se opet pitanje: Dokle tako? Zašto se malo ne razgrne oganj koji, srećom, još uvijek tinja?

Ostaci ostataka organiziranog laikata sazreli su i prezreli za temeljitu obnovu u pravdi i pravičnosti. Ne bude li novih sustavnih zahvata – pouke u teologiji, filozofiji i kulturi – za nekoliko godina nitko ne će ni znati što zapravo znači pojam laikat. Neka vrsta promašene naive, zaključit će brojni! Za ilustraciju nam može poslužiti i ovaj Matošev citat iz

CRKVA ULAŽE GOLEM TRUD I POPRAVLJA PORUŠENO U DUŠAMA, OBITELJIMA I DRUŠTVU. POMAŽE LIJEČITI OSOBNE I DRUŠTVENE RANE I NEVOLJE, ALI IPAK NEMA JASNU STRATEGIJU KAKO NA TEMELJIMA VJERE I EVANĐELJA TE IZ NJIH PROIZLAZEĆIH SOCIJALNIH I MORALNIH NAČELA GRADITI SASVIM NOVO DRUŠTVO.

Teška je i nepopularna zadaća opet aktualizirati poziv na dijalog o ulozi laikata u Crkvi, ali šutjeti i lažirati stvarnost različitim statistikama iza kojih ne stoje djela još je pogubnije.

1898. godine: *Ne mislite da pretjerujem. Kunem Vam se, da je došlo da se gine. Pa ni to ne bi bilo teško. Ali propasti sa gotovim idejama – to je žalosno!*

Drugi vatikanski sabor u dekretu *Apostolicam actuositatem* i drugdje razradio je ideju laikata, a papa Ivan Pavao II. dokumentom *Christifideles laici* gotovo nacrtao što nam je na ovom planu činiti. Konkretnu idejnu, a još više praktičnu matricu baštinimo i iz *stogodišnjeg* Hrvatskog katoličkog pokreta te nekih (polu) uspjelih pokušaja i u našem vremenu. Teško je oporo zaključiti – ali reći se mora – da mnogi, osobito oni najodgovorniji, nisu sve ovo (još!) ozbiljno shvatili i odlučili provesti u crkvenom životu. Ako ovaj trend još malo potraje usahnut će i ono malo samoniklog laikata koji se još jedva drži. Pojedine redovničke zajednice okupljaju i organiziraju mlade, ali sve je to još pretanko i daleko od organiziranog i planskog djelovanja katoličkog laikata.

Znam, teška je i nepopularna zadaća opet aktualizirati poziv na dijalog o ulozi laikata u Crkvi, ali šutjeti i lažirati stvarnost različitim statistikama iza kojih ne stoje djela još je pogubnije. Svjedočio sam nekoliko puta kako se 'farbaju' izvješća za pohode *Ad limina...* Sve grmi o pojedinim dokumentima koji bi trebali dugoročno biti plodonosni, ali „Martin u Rim, Martin iz Rima“ pa se nakon deset i pol dana sve zaboravi...

Jasno je – valja početi od temelja, ništa ne pretpostavljajući. Na tzv. laicima je da ispitaju vlastitu savjest i izađu iz skrovitosti sakristije – izgleda da je ta hladovina danas zavodljivija nego kroz najgora vremena – jer zapravo laikata nigdje nema, nitko ne zna što misli i snuje, koji

Što je zapravo laik i laikat? Neka nam u tome pomogne Hrvatska enciklopedija. U njoj se tumači ovako: Laik = kasnat. laicus, grč. λαϊκός; pučki, narodni, od λαός; narod, ljudi. U kršćanstvu laik je vjernik koji nije svećenik, koji ne pripada kleru. Razlika između klera i svjetovnjaka postoji od ranokršćanskoga doba. (...) U prenesenom značenju, čovjek koji nije upućen u što; neiskusnik u nekoj umjetnosti, umijeću ili znanosti; nestručnjak. Laikat u kršćanstvu znači ukupnost vjernika koji ne pripadaju kleru; u užem smislu, to su angažirani vjernici koji žive i djeluju u svijetu. U Katoličkoj Crkvi došlo je u XIX. st. do snažnog zamaha laičkog apostolata i do osnivanja mnogih laičkih organizacija (katolički pokret), udruga i zajednica. Drugi vatikanski koncil (1962.–65.) na temelju naučavanja o općem svećenstvu svih vjernika naglašava zajedničko poslanje laika i klera pri naviještanju kršćanske vjere u različitim službi. Od tada se laicima povjerava veća uloga u župnoj zajednici, liturgiji, apostolatu i upravljanju kršćanskim zajednicama. Papa Pavao VI. osnovao je 1966. Papinsko vijeće za laike.

li se vlastite sjene, živi li u prošlosti ili u budućnosti... Pozitivne strane demokratskih okolnosti mnogima su *velebitno vrliti* – ne žele se i ne mogu tamo popeti. U nogama i glavi neke još uvijek sapinju teški, svjesni i podsvjesni strahovi iz komunističke diktature, kompleks Cankarova junačka, koji u ime ono malo svjetovnih obzira i umišljenog ugleda i *majku niječe*. Kukavičluk je umotan u dvostrukom foliju straha i nesloge, a onda zavezan teškim grijehom škrtosti.

Hoćemo li čekati da nam sadašnji papa pet puta objasni pa onda sljedeći papa još protumači protumačeno? Srećom, sadašnji papa hrabro kroči naprijed i nudi životodajne smjernice i u tom kontekstu valjalo bi da se i mi suočimo s istinom, jer sporadično virtualno žbukanje hrvatske laičke bareke možda je samo alibi za lijenost i neodgovornost.

Kakve nam savjete i smjernice donosi papa Franjo donosimo u sljedećem broju.

DARKO PAVIČIĆ

I TAJ SE DOGAĐAJ, KAO I MNOGI POVIJESNI (S TIME DA JE OVAJ „SUPERPOVIJESNI“!), ZRCALI U ONIMA KOJI MU SLIJEDE, ŠTO SE PONAJBOLJE VIDI IZ PAPINOG OBRAĆANJA NJEGOVOJ SVETOSTI ABUNI MATTHIASU I., PATRIJARHU ETIOPSKE PRAVOSLAVNE TEVAHEDO CRKVE KOJEG JE 29. VELJAČE PRIMIO U AUDIJENCIJU, A KOJI SU SVJETSKI MEDIJI ZABILJEŽILI S DALEKO MANJOM PAŽNJOM OD SUSRETA S PATRIJARHOM KIRILOM OD 12. VELJAČE.

„Ekumenizam mučenika je poziv upućen svima nama ovdje i sada da zajedno kročimo putem prema sve punijem jedinstvu“, rekao je papa Franjo patrijarhu Matthiasu I. podsjetivši kako su 2004. Katolička Crkva i Istočne pravoslavne crkve nastojale zajedno produbiti svoje zajedništvo kroz teološki dijalog kojeg je nositelj bila Zajednička međunarodna komisija, koja je proučavala temeljni pojam Crkve-zajedništva, shvaćene kao sudjelovanje u zajedništvu između Oca, Sina i Duha Svetoga.

„Na taj način smo otkrili da nam je gotovo sve zajedničko: ista vjera, isto krštenje, isti Gospodin i Spasitelj Isus Krist. Ujedinjeni smo po krštenju kojim smo pritičelovljeni Kristovu tijelu. Ujedinjeni smo zahvaljujući raznim zajedničkim elementima naših bogatih monaških tradicija i liturgijskih praksi. Mi smo braća i sestre u Kristu“, rekao je Papa. „Zajednička trpljenja dovela su do toga da su se kršćani, inače u mnogo čemu podijeljeni, više približili jedni drugima. Isto kao što je prolijevanje krvi mučenikâ postalo sjeme novih kršćana u prvoj Crkvi, danas krv tolikih mučenika iz svih crkava postaje sjeme jedinstva kršćana. Mučenici i sveci svih crkvenih tradicija već su jedno u Kristu; njihova su imena zapisana u jednom jedinom martirologiju Crkve Božje. Ekumenizam mučenikâ jest poziv upućen svima nama ovdje i sada da zajedno kro-

Nakon susreta pape Franje i patrijarha Kirila

JEDINSTVO CRKAVA NA MUČENIČKOJ KRVI SUVREMENIH KRŠĆANA

Povijesni susret pape Franje i ruskog patrijarha Kirila na Kubi događaj je koji će se analizirati još mjesecima i čiji će plodovi tek polako izbijati u javnost. Osobito onaj najvažniji, a to je jedinstvo kršćana, odnosno zajednički hod prema jedinstvu kršćanskog Zapada i Istoka.

čimo putem prema sve potpunijem jedinstvu“, poručio je Papa odgovarajući izravno na pitanje koliko je njegov susret s patrijarhom Kirilom bio put prema jedinstvu dviju crkava.

„Pravoslavne i katolike ujedinjuje ne samo zajednička tradicija Crkve prvoga tisućljeća nego i poslanje da propovijedaju evanđelje Kristovo u današnjem svijetu. To poslanje podrazumijeva uzajamno poštovanje članova

kršćanske zajednice i isključuje bilo kakav oblik prozelitizma. Nismo konkurenti, već braća, i tom se idejom moraju voditi sva naša uzajamna djelovanja, kao i ona usmjerena prema vanjskom svijetu. Sve katolike i pravoslavne vjernike u svim zemljama poziva se da nauče

živjeti zajedno u miru i ljubavi“, rekli su zajedno u izjavi papa Franjo i patrijarh Kiril, posebno naglasivši kako se njihov „pogled ponajprije okreće onim krajevima svijeta gdje su kršćani žrtve progona“.

„U mnogim zemljama Bliskog istoka i Sjeverne Afrike cijele obitelji,

sela i gradovi naše braće i sestara u Kristu su potpuno zatrti. Njihove su crkve barbarski opustošene i opljačkane, njihovi sakralni objekti oskvrnuti, njihovi spomenici uništeni. S boli konstatiramo kako se u Siriji, Iraku i drugim zemljama događa masovni egzodus kršćana iz zemlje iz koje se naša vjera prvi put počela širiti i gdje su oni živjeli još od apostolskih vremena, zajedno s drugim vjerskim zajednicama.

„Zajednička trpljenja dovela su do toga da su se kršćani, inače u mnogo čemu podijeljeni, više približili jedni drugima. Isto kao što je prolijevanje krvi mučenikâ postalo sjeme novih kršćana u prvoj Crkvi, danas krv tolikih mučenika iz svih crkava postaje sjeme jedinstva kršćana.“

Pozivamo međunarodnu zajednicu da hitno djeluje kako bi se spriječilo daljnje protjerivanje kršćana s Bliskog istoka. Dok dižemo naš glas u obranu progonjenih kršćana, želimo izraziti naše suosjećanje za patnju koju trpe vjernici drugih vjerskih tradicija koji su također postali žrtve građanskog rata, kaosa i terorističkog nasilja“, poručili su papa Franjo i patrijarh Kiril iz Havane.

Može li ta prolivena krv suvremenih kršćana, koju spominju obojica crkvenih poglavara, postati sjeme budućeg zajedništva? Zacijelo može. I mora. Ona je, zapravo, samo poziv na buđenje obaju golemih crkvenih struktura Istoka i Zapada, uspavanih u povijesnim razmiricama i razilaženjima, koje je možda lakše prevladati od izazova koji prijete kršćanstvu u suvremenom svijetu.

„Pravoslavni i katolici moraju naučiti dati jednodušno svjedočanstvo u onim područjima u kojima je to moguće i potrebno. Ljudska civilizacija ušla je u razdoblje epohalne promjene. Naša kršćanska savjest i naša pastoralna odgovornost ne dopuštaju nam da ostanemo pasivni pred izazovima koji zahtijevaju zajednički odgovor“, izjavili su papa Franjo i patrijarh Kiril sa svoga susreta na Kubi, započevši prvi korak na „putu prema jedinstvu“, kako je rekao papa Franjo. Putu koji će nam zbog svoje povijesne težine i značenja tek otkrivati svoje sljedeće korake.

ČEŽNJA ZA GLEDANJEM BOŽJEGA LICA (3)

BIBLIJSKA TEOLOGIJA BOŽJEGA LICA – PUT PREMA NASTANKU IKONE

FRA BERNARDIN
ŠKUNCA

Naše promišljanje s pogledom na nastanak ikone, dakako, omeđujemo crtom biblijske težnje za Bogom i biblijskim očitovanjem Boga. Vidjeti Boga „na svoje oči“ (Iz 52,8) najdublja je želja u životu vjernika Starog zavjeta.

Krist Učitelj, ikona iz samostana sv. Katarine, Sinaj, 6. st. Svojom jednostavnom i dostojanstvenom izražajnošću ikona prikazuje veličinu i dobrotu Krista-Učitelja, čime se nadaje motritelju za iskrenu meditaciju i molitvu.

DUGA JE POVIJEST OTKRIVANJA IKONE KAO VIDLJIVOG SLIKARSKOG ZNAKA I VAŽNOSTI IKONE U STVARANJU TREĆEG PUTA VJERE, NAIME PUTA DOŽIVLJAVANJA BOGA PREKO OSJETILNE SLIKE.

Čistoća vjere u Boga „kojega nitko nikada nije vidio“ (Iv 1,18) prošla je od čistoga stanja – onoga u početku, kad sve bijaše dobro (usp. Post 1,3-31) – do nečistoga, naime do mitskoga klanjanja prirodnim silama i stvorenjima, ili do klanjanja ljudskim rukotvorinama. Svejedno, u svemu se iščitava čežnja za gledanjem Božjega lica, što će postati osnovna nakana u stvaranju i čašćenju ikona. Ta želja iščitava se u svakom čovjekovu biću, jer čovjek u svojoj stvorenosti ima sličnosti sa Stvoriteljem, na sliku Božju stvoren (usp. Post 1,26-27), Bogu sličan, usporediv s Božjim licem, čak s Božjom osobom. Iskvarena u hodu povijesti – bez učitelja i proroka, bez Objave – ta želja, prepuštena prirodnoj religioznosti, u stanovitom smislu čovjekovim rukama, bila je podložna kvarenju do mjere neshvatljivih izokrenutosti, do neprepoznatljivosti izvorne Božje slike, odnosno Božjega lica u čovjeku, o čemu se govori i na mnogim stranicama Biblije i u brojnim studijama iz povijesti religija

Naše promišljanje s pogledom na nastanak ikone, dakako, omeđujemo crtom biblijske težnje za Bogom i biblijskim očitovanjem Boga. Vidjeti Boga „na svoje oči“ (Iz 52,8) najdublja je želja u životu vjernika Starog zavjeta. Ta želja upućuje na znakovitu spoznaju što se krije u Svetom pismu: „Nostalgija za rajem koja je dominantna u Bibliji, prije svega je svijest da je izgubljen neposredan i blizak dodir s Bogom, trajni strah od Božje srdžbe, u čemu se u stvari očituje nezaustavljiva nada da se može naći njegovo lice. Dva velika iskustva Izraela, naime iskustvo Božje prisutnosti u kultu i iskustvo njegove riječi preko proroka, zajedno su okrenute prema tom povlaštenom iskustvu i cilju: vidjeti Boga.“ (Dizionario di teologia biblica)

Lice Jahvino u Starom zavjetu jedna je od najmiljenijih tema i najčešće rabljenih izraza u doživljavanju vjere. Lice je naime u biblijskom

govoru – što je ujedno i opća antropološka činjenica – ogledalo misli, osjećaja, srca, blizine, dobrote i ljepote. Odatle u biblijskoj slici o Bogu i čovjeku dolazi do velikog naglašavanja 'lica' Božjeg. Istaknimo, između drugih, Mojsijevo 'promatranje' Božjega lica u liku gorućega grma i očitovanja Božjeg imena (usp. Izl 3,1-6). Iz šireg biblijskog uvida u Božje očitovanje, okrenutost Božjeg naroda, naime Izraela, licu Jahvinu, znači posjedovanje sigurnosti da će se sačuvati pravovjernost u krugu okolnih poganskih naroda. Odatle i trajni pozivi narodu: „Tražite Gospodina i njegovu snagu, tražite svagda *njegovo lice*“ (Ps 105,3-4), ili pak obećanje Božjeg naroda: „Od sada ćemo svim srcem slijediti tebe, tebe se bojati i *tražiti lice tvoje*.“ (Dn 3,41) U pravednika – što u biblijskom govoru znači ono što kazujemo riječju 'svet', 'svetac' – ta čežnja doista je uzvišena: „Žedna mi je duša Boga, Boga živoga; o, kada ću doći i *lice Božje gledati?*“ (Ps 42,3)

U Novom pak zavjetu Isus otkriva bitni izgled Božjega (Očeva) lica. Najizravnije je Isus to rekao u času Posljednje večere, u času Pash: „Filipe, toliko sam vremena s vama i još me ne poznaš? Tko je vidio mene, vidio je i Oca.“ (Iv 14,9). Apostol Pavao je u vjernosti toj Isusovoj riječi razvijao sliku o Kristu koji je *trajni lik Božji* (Fil 2,6), *slika Boga nevidljivoga* (Kol 1,15), *Gospodin na slavu Boga Oca* (Fil 2,11). Neizostavno, pak, u punoj slici Krista, stoji Duh: na/u Kristu je *Duh Gospodnji* (Lk 4,18). Božansko Trojstvo je, dakle, punina Kristova lica: *Branitelj, Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam rekoh*. (Iv 14,26) Utjelovljeni Krist je potpuni, vidljivi, 'opipljivi' objavitelj Boga, zato tko vidi Krista, vidi Trojedinoga Boga. Takva novozavjetna teologija postaje temelj za slikanje ikona, a time i najdublje opravdanje čežnje za gledanjem Božjega lica preko slike. No, određene crte starozavjetnog pristupa u gledanja Božjega lica, gore istaknute, u sebi su nosile i simbolički pokazivale buduću ljepotu gledanja Božjega lica preko ikona.

Neopisiva Riječ Očeva opisa sebe, Bogorodice, utjelovivši se u tebi. I tako se slika Riječi, oskvrnuta u predočavanju starih naroda sada očisti božanskom dobrotom. A mi je izražavamo ispovijedajući spasenje djelom i riječju, spojivši je s Božanskom ljepotom. Ispovijedajući spasenje djelom i riječju, mi ga u slici izražavamo. (Kondak Prve nedjelje četrdesetnice, Nedjelje o svetim ikonama, glas 8.)

ČUDOTVORNA RIJEČ – OPROSTI

MARCO
ZAPPELLA

NETOM JE PROŠLO DOŠAŠĆE, VRIJEME KOJE CRKVA NAZIVA „JAKIM“, A VEĆ SMO U DRUGOM „JAKOM“ VREMENU – KORIZMI!

Želim vam nastaviti govoriti o onom što smo doživjeli zajedno za vrijeme živih jaslca u božićnom vremenu, jer mislim kako u onim molitvama izgovorenim na koljenima pred malim Isusom s tolikom djecom i mladima iz Međugorja postoji povezanost sa sadašnjim korizmenim vremenom.

Riječ „hvala“ bila je prva riječ koju sam nastojao reći Božiću za vrijeme živih jaslca. Druga koja mi je spontano došla bila je riječ „oprosti“. Da, upravo oprosti. Nakon što sam zahvalio, osjetio sam koliko je mome

srcu potrebno zatražiti oprostnje od Isusa. U jednom trenutku sam pomislio: Ali djeca su čista, zašto bi ona trebala tražiti oprostnje od Isusa?

Odmah sam se prisjetio koliku sam potrebu imao još kao dijete znati tražiti oprostnje. Nisam bio i nisam savršen, griješiti je dio životnog puta, rasta, griješiti je ljudski...

Stoga sam pozvao da mislimo na oca i majku, koliko ih puta nismo poslušali, na prigode u kojima smo im lagali, na prigode u kojima smo se mogli nasmejati, reći „da“, a nismo to rekli, jednom riječju – razloga za traženje oprostnje ima uvijek mnogo.

Bilo je lijepo na koljenima pred djetetom Isusom tražiti oprostnje za pogriješke i učinjeno zlo drugima, vidjeti lice djeteta Isusa koje

se smije... kolikog li milosrda kod našega Boga koji je postao dijete! On je takav kad nas vidi s raskajanim srcem, ne može nego nam se nasmejati, ne može nego nas prihvatiti. Naš Bog svaki put kad ga molimo oprostnje postaje dijete i smije nam se, oprašta nam, ljubi nas!

Danas mogu snažno posvjedočiti da je riječ „oprosti“ čudotvorna te ću vam ispričati o doživljaju koji sam imao nedavno sa svojim starijim sinom koji će uskoro navršiti 16 godina.

Bilo je to u razdoblju kad smo ga moja supruga i ja vidjeli nervoznijim nego obično, bio je manje uslužan, više neljubazan. Jednog dana izbila je prepirka između nas. Vikao sam, a on je vikao još glasnije od mene. Odjednom je izašao iz kuće, sjeo je na

kamen i počeo gledati u daljinu, a ja sam ostao u kući poput psa kružeći po sobi i nisam se mogao smiriti. Nisam mogao niti Zdravomariju izmoliti, i u tom trenutku u kojem sam mislio da molim, a nisam uspijevao, moja supruga Cinzia mi reče: Marko, strpljiv si s tolikim momcima u zajednici, s tolikim hodočasnica koje i ne poznaješ, a sa svojim sinom, s njime nisi. Njemu je 16 godina, a tebi skoro 50... otiđi, upitaj oprostnje...

Te su riječi bile istinske i u sebi sam osjećao da je to korak koji trebam načiniti: pitati oprostnje! Uz malu borbu sa svojim ponosom odlučio sam prići svome sinu i pružiti mu ruku, zatražiti oprostnje.

Kad sam došao na desetak metara od njega, zovnem ga i kažem mu: Oprosti, žao mi je.

Odmah je uslijedio odgovor: Ne želim tvoje isprike, želim biti sam!

Kao da mi je netko opalio pljusku. Bilo mi je teško poći tražiti oprostnje,

a tako malo postizao riječima i objašnjenjima. Životom, međutim, dosljednošću, a pogotovo traženjem oprostnje za svoje pogriješke – svaki put kad sam to učinio bilo je poput „čudotvornosti“ koja briše crninu, mrak i sve počinje ispočetka, vraća se osmijeh, mir, ljepota, unatoč mojih 50 godina i unatoč tome što to moja uznositost ne želi, ali glas Božji u savjesti traži da pitam oprostnje.

Danas mogu reći da sam uz pomoć supruge, i naravno uz pomoć Božju, naučio tražiti oprostnje. Sa svojom djecom otišao sam i stupanj više, sada mi kažu: Oče, toliko si nas puta pitao oprostnje za neku stvar, kad ćeš se promijeniti?

Sljedeći stupanj je ovaj: nije dovoljno tražiti oprostnje, to je prvi korak, potrebno se popraviti, nastojati, nastaviti put promjene!

Što se više mijenjam i što me više slijede, što se više pokazujem iskreno

Koliko sam puta držao „prodike“, opominjao i pokušavao ispravljati svoju djecu, a tako malo postizao riječima i objašnjenjima. Životom, međutim, dosljednošću, a pogotovo traženjem oprostnje za svoje pogriješke – svaki put kad sam to učinio bilo je poput „čudotvornosti“ koja briše crninu, mrak i sve počinje ispočetka, vraća se osmijeh, mir, ljepota, unatoč mojih 50 godina i unatoč tome što to moja uznositost ne želi, ali glas Božji u savjesti traži da pitam oprostnje.

nje, a njegovo odbijanje me još više ranilo. Što učiniti? Vratiti se supruzi? Otići i čekati? Potom u nutrinu, u srcu, osjetio sam da trebam ići dalje, da trebam prići bliže, ne odustajati od traženja oprosta gledajući u oči svome sinu.

Približio sam mu se i opet ponovio: Oprosti, žao mi je. On mi je očiju punih suza odgovorio: Oprostite i vi meni, žao je i meni...

U tom trenutku poput plime, i u suzama koje su tekle, ispričao mi je sve ono što mu se događalo. I nakon što sam ga saslušao, zagrlili smo se i tako ostali neko vrijeme. Bio je to divan osjećaj. Koliko je radosti nastalo iz te čudotvorne riječi „oprosti“!

Koliko sam puta držao „prodike“, opominjao i pokušavao ispravljati

slabim i što se više Isus nastanjuje u meni i to djeca vide, osjećaju i udišu, bolje je, mnogo bolje.

Mi roditelji znamo savršeno da nismo nepogriješivi, ali što smo stariji to nam je teže priznati svoje krivnje. Naposljetku, Adam i Eva su optužili jedno drugo, a potom su okrivili zmiju. Nosimo u sebi poteškoću praštanja, ali Isus je uzeo na se svaku krivnju, svaki grijeh i svaku pogriješku, pokazao nam je put istinskoga života, put praštanja i zagrljaja. Trebamo uzeti Isusa u sebe. Koliki je dar sv. misa! Možeš uzeti Isusa u sebe. S njime nije teško tražiti oprostnje. To je „čudotvornost“ – dopustiti Isusu da uđe u tvoj život.

Preveo: fra Dragan Ružić

18 GODINA S VAMA

Radiopostaja „MIR“ Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo krunicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja „MIR“ Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra „Mir“ Međugorje. Poslanje radiopostaje „MIR“ Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo,

Tel.: ++387 36 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552

E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu:

www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, Mostar 100 MHz, Banja Luka 87,8 MHz, Hercegovina 101,5 MHz, Lašvanska dolina 100 MHz, Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz, Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz, Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz, Sjeverozapadna Bosna 106,7 Mhz, Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz, Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz, Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz, Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

Svijet se danas boji različitosti. BITI RAZLIČIT – postaje opasno! Namjerno nam se u područja podsvijesti upućuju poruke o tome kako se moramo suobličiti – od boje kose, mode i modnih kombinacija, načina razmišljanja pa do same osobnosti – i kako svi trebamo postati jednolični. S druge strane, tako je neminovno da smo svi različiti. Kad god se mi majke susretnemo i počnemo razgovarati o vlastitoj djeci, zaključak uvijek bude – KAKO JE SVAKO DIJETE DRUGAČIJE, JEDINSTVENO; POSEBNO NA SVOJ NAČIN... Od različitosti dakle ne možemo pobjeći. Različitost moramo znati prepoznati kao dar, kao mogućnost za nadilaženje sebe i izlazak prema drugome koji je drugačiji od nas. Upravo se to događa ovdje u Međugorju. Gospa, Majka, zna koliko smo različiti kao osobe, kao nacije i narodi, kao crkve... a ipak, sve nas prima u svoj zagrljaj i sve nas upućuje prema zajedničkom Ocu. Međugorje nas kroz svu različitost nošnji, jezika, pjesama, molitava uči kako, iako različiti, svi imamo jednu zajedničku, najdublju bit: svi smo DJECA BOŽJA!

PAULA TOMIĆ

BOG NA PRVOM MJESTU

Zašto je Božja riječ koju današnji svijet tako žarko želi relativizirati i dokinuti tako važna? Zato što nas Božja riječ uvijek vraća na početke i temelje života. Ako vjeruješ da je od početka Bog izvor života, onda vjeruješ i u ljubav kao princip stvaranja. Onda razumiješ zašto je tako važno odgajati djecu za ljubav. Ljubav naime nije samo odnos prema nekoj osobi nego i stav, orijentacija cijelog našeg karaktera i života i temelj zajedništva, karta za vječnost. Bog se od početka pokazuje kao STVORITELJ, kreator, koji prestano stvar. Veličina njegova stvaralaštva jest u raznolikosti stvorenja koja nastaju. I upravo je ljepota Božjeg stvaralaštva ta originalnost i raznolikost koja se otkriva kao veliko obogaćenje ako se nauči druge prihvaćati u različitosti. Za to je potrebna zrela ljubav, zrela osobnost koja zna kako ostati „svoj“, a prihvatiti drugog kakav on jest. Ovaj svijet ne želi različitost jer nije sposoban nositi se s različitostima. Svijetu se, izmanipuliranom od strane „zatirača života“, diktira da

stvara i odgaja djecu nesposobnu za zrelu ljubav koja se živi u prihvaćanju različitosti i koja u razlici ne vidi prepreku nego obogaćenje. Stoga se ranjeni, nezreli i sebični ljudi, nesposobni za raskoš različitosti, zatvaraju u istospolne veze, istoznačna partijska mišljenja, istoizgledne modne kombinacije, istogledljive televizijske programe... Jer sve što je isto, ne ugrožava te, a sve što je različito, prijetnja je za tvoj lažni integritet nezrele osobe koju je stvorila disfunkcionalna obitelj, odgoj obojen rodnom ideologijom, društvo s krivim uzorima i mjerilima, ukratko, svijet bez Boga!

Zato je za Gospu tako važno **staviti Boga na prvo mjesto** u našim životima (usp. *Stavite Boga na prvo mjesto, onda će uskrsnuti Isus postati vašim prijateljem*. 25. 03. 1999.). Kad Bog postane centar života, sve drugo se stavi na pravo mjesto. Umjesto „slugu i robova“ današnje kulture automatike i robotike, konzumerizma i užitaka, postajemo osobe sposobne za prijateljstvo s nekim tko je toliko drugačiji od nas – s Isusom.

NAŠ BOG JE „KADOSH“

I opet nam Božja riječ otkriva prave uzore: Isus je uvijek bio drugačiji. Naš Bog je „Kadosh“ što na hebrejskom osim svet, znači i drugačiji, potpuno suprotan od čovjeka. Naša nas vjera ne uči uniformiranju, nego naprotiv, želi da se otkrijemo u

svemu onome što jesmo, što je svojstveno samo nama, da otkrijemo svoju jedinstvenost.

Slavlje Uskrsa, uskrsnog vremena te Duhova uči nas ljepoti zajedništva u različitosti. Tamo gdje je Duh Božji, tamo razlike nisu problem nego poticaj. Najljepše se to osjeti na večernjem molitvenom programu u međugorskoj crkvi. Različiti ljudi, različite kulture, različiti jezici – a svi se spajaju u jednu melodiju zajedničke molitve Očenaša... Kao jedna silna rijeka, ova molitva se uzdiže k nebu, obavija daljine, zemlje, svjetove... jer je molitva zajedništva Božje djece, tako različite, a tako iste jer su satkani od iste ljubavi.

Griješimo ako tražimo Uskrs samo jednom u godini. Uskrs je svaki put kad prihvatimo drugog i sebe u svojim

razlikama, kad nam te razlike ne postanu zid, nego most i prilika za milosrdnu ljubav.

GLEDANJE U BITNO

Jednom je netko rekao da sve što radimo u našem životu i našim odnosima može nas voditi prema „intimnosti, povezanosti, prihvaćanju“ ili prema „izolaciji, sebičnosti, zatvaranju“. To vrijedi za najmanje stvari: možeš napraviti kavu samo sebi ili i mužu, možeš kupiti nešto samo sebi ili misliti i na prijatelja, možeš ugoditi sebi ili žrtvovati se pa ugoditi djetetu... Mi bismo to nazvali obraćenjem! Uskrs je tako svaki put kad se u svom životu odlučiš na ovaj put intimnosti, put obraćenja. I Gospa nas stoga poziva: „Dječice u ovo vrijeme kad razmišljate

Muku i Smrt Isusovu, pozivam vas da se odlučite na život koji je procvao uskrsnućem i neka se vaš život danas obnovi obraćenjem, koje će vas dovesti u život vječni.“ (25. 03. 1996.)

To je Gospin putokaz za život vječni, koji se tako slaže s odgovorom koji papa Franjo daje na pitanje „**Zašto danas Jubilara godina milosrđa?**“ Papa kaže: „Jednostavno zato što je Crkva u ovome času velikih epohalnih promjena pozvana snažnije davati znakove Božje prisutnosti i blizine. Ovo nije vrijeme za rastresenost, nego

vrijeme da ostanemo budni te da u sebi probudimo gledanje u bitno. Vrijeme je to u kojem Crkva treba pronaći osjećaj za poslanje koje joj je Gospodin povjerio na dan Uskrsa da bude znak i oruđe Očeva milosrđa...“

I ti i ja smo dio Crkve – dakle, ovo vrijeme je i naše vrijeme, vrijeme za pronalazak vlastitog poslanja: biti znak i oruđe Očeva milosrđa među ljudima koji su različiti od nas. Ovo korizmeno vrijeme je za nas prilika da naučimo gledati u bitno: svi smo mi, iako različiti, najprije DJECA BOŽJA!

ISUS JE PUTOKAZ

NIKOLINA NAKIĆ

SKLONI SMO PRIHVATITI TEORIJU KAKO SU DJECA I MLADI DANAS U VEĆOJ MJERI NEGO IKAD TEŽE ODGOJIVI, PROBLEMATIČNIJI, NEPOSLUŠNIJI I NEKULTURNIJI PREMA STARIJIMA I AUTORITETIMA, NASILNIJI U MEĐUSOBNIM ODNOSIMA, NESKLONIJU RADU I UČENJU OD PROŠLIH GENERACIJA KOJIH SE NERIJETKO S NOSTALGIJOM SJEĆAMO KAO BOLJIH I POSLUŠNIJIH. Odgovara li to zaista istini ili smo jednostavno povjerovali predrasudi kako je prije sve bilo bolje, a danas manje-više ništa ne valja?

Uzmimo kao test sljedeću tvrdnju: *Mladi danas vole luksuz. Ne znaju se ponašati, preziru autoritet, ne poštuju starije i zabavljaju se umjesto da rade. Mladi ljudi ne ustaju kada stariji ulazi u prostoriju. Proturječe roditeljima, brbljaju u društvu, proždiru za stolom slatkiše, prekrize noge i tiraniziraju učitelje.*

Ima istine u ovim rečenicama, zar ne? Većina nas bi se s piscem ovih redaka složila i prepoznala ove obrasce ponašanja kao nešto što se gotovo u pravilu događa. Također, većina bi krivicu za ovakvo ponašanje mladeži svalila i na doba u kojemu živimo – doba u kojem su moderne tehnologije i ubrzani način života progutali ljudskost, pristojnost i brigu za drugoga.

Stvar se komplicira kad otkrijemo da su citirane rečenice napisane prije 2500 godina, a izrekao ih je poznati grčki filozof Sokrat. Izgleda da su slične brige i problemi uvijek morili starije generacije i da su uvijek slične stvari zamjerali mladima.

Prije nekoliko dana bila sam u školi na informacijama svojem srednjem sinu i u razgovoru je njegov razrednik rekao jednu rečenicu koja me zbilja navela na razmišljanje. Izjavio je da u deset godina koliko radi u školi iskreno nije primijetio da su djeca sve gora i gora i da takvo mišljenje smatra običnom predrasudom.

Što sam više razmišljala o tome, bila sam sve uvjerenija da je u pravu. Svako doba ima svoje prednosti i nedostatke i na nama je u kojoj ćemo se mjeri uspjeti uhvatiti onih općih vrijednosti – rekla bih da mi kršćani tu imamo jednu posebnu odgovornost – i prenositi ih kao luč koja se suprotstavlja relativizmu koji je oduvijek prijetio ljudskom rodu, relativizmu dobra i zla koji će brisati granice između tih pojmova uvjeravajući nas kako je time dakle sve dopušteno. Drugim riječima, postoje univerzalne evanđeoske vrijednosti koje su bezvremenske i odustajati na neki način od njih svaljivanjem krivice na vremena

Ne treba se bojati sadašnjosti i promatrati je fatalistički poput lutaka na koncu. Ona je glina u našim rukama, a savršeni kalup smo ugledali prije dvije tisuće godina i na nama je da slijedimo njegove konture.

u kojima živimo jest čisto spuštanje kriterija.

Jedna mudra izreka kaže da onaj tko se ženi za duh vremena brzo postaje udovac. Jedino su vjera i naš Gospodin kao put, istina i život ona konstantna potka uz koju odolijevamo izazovima svijeta i uz pomoć koje od njega uzimamo najbolje, usput ga i mijenjajući nabolje.

Tu mi roditelji imamo zaista posebno važan zadatak. Usušujem se reći da nema važnijeg posla od oblikovanja i usmjeravanja mladih duša. One su kao mlada loza koja se savija oko čvrste podloge i nije na nama roditeljima da krivimo vjetrove koji prijetu da je slome, već da učvršćujemo ono za što se mladica hvata. Ne treba se pritom bojati da ćemo ih opteretiti svojim sustavom vjerovanja, već u strahu od suprotnog učinka treba dati za pravo genijalnom misliocu Chestertonu koji je rekao da najveći strah danas nije da će djeca vjerovati previše, nego da ne će vjerovati ništa – a puka snošljivost ili tolerancija (koju toliko slavi i vrjednuje današnji svijet) krjepost je upravo onih koji više ni u što ne vjeruju. Želimo li to svojoj djeci?

Ne treba se bojati sadašnjosti i promatrati je fatalistički poput lutaka na koncu. Ona je glina u našim rukama, a savršeni kalup smo ugledali prije dvije tisuće godina i na nama je da slijedimo njegove konture. Nismo li mi unatoč neospornim manjkavostima moderne civilizacije na neki način ipak povlašteniji? Nikad u većoj mjeri nije radosna vijest imala više puteva i kanala do ljudskih srdaca nego danas! U doba kad su nam sve informacije na dlanu i kad nam je toliko toga dostupno, grijeh je okretati leđa svemu dobrom, lijepom i plemenitom i skrivati se iza onog lošeg.

Potrebno je danas, možda više nego ikada prije iznova se odlučivati na dobro. Kao pojedinci, kao supružnici, roditelji, odgajatelji, ponovno i ponovno od onoga što nam se nudi birati dobro i korisno i odlučno odbacivati štetno. Isus je putokaz, a Njegove zapovijedi način.

Neka nas ne obeshrabre neki neuspješni pokušaji generacija prije nas. Ponovno ću citirati mudrog Chestertona koji nas i ovdje poučava kad nam govori: „Veliki ideali prošlosti nisu uspjeli ne zato jer su nadživljeni, nego zato jer nisu bili življeni DOVOLJNO. Kršćanski ideal nije isproban i proglašen nedostatnim – utvrđeno je da je težak i ostavljen je neisprobanim.“

Nije li to jedan predivan izazov za ovu našu generaciju? Izazov koji tako lako može prerasti u blagoslov.

JE LI BITI VJERNIK PITANJE IMIDŽA?

BOŽO SKOKO

Živimo u svijetu dojmova, slika i stereotipa... Nije važno što se uistinu dogodilo, već što su mediji prenijeli i što ljudi misle da se dogodilo. Nije važno kakav je netko, već kakav ga glas bije u javnosti i kakav imidž ima. Zato je mnogima važnije kako se prezentiramo, nego kako uistinu živimo. U tom društvu spektakla, kad nas informacije zasipaju iz minute u minutu i nameću trendove koje nekritički prihvaćamo, više nismo kadri razlučiti važno od nevažnoga, bitno od nebitnoga, pa čak i pitanje vjere postaje pitanje imidža.

SJEĆAMO SE POČETKA DEVE-DESETIH KAD SU MNOGI, KOJI SU GODINAMA BILI DALEKO OD OLTARA I VJERE, NAHRUPILI U PRVE REDOVE NAŠIH CRKAVA.

Naglasiti svoj vjerski odgoj u ranoj mladosti, pozvati se na kršćanska načela ili se pojaviti na nekom važnom crkvenom slavlju bilo je uistinu „in“. Godinama kasnije, kad je u globalnoj javnosti imidž Crkve bio poljuljan, kad je ateizam promoviran kao nešto što je u modi, i kad je uslijedilo etiketiranje katoličke zajednice u Hrvatskoj kao konzervativne i zaostale, naglo se smanjio broj onih koji su u hrvatskoj javnosti hrabro svjedočili svoju vjeru. Često smo se pitali – kako to da u zemlji u kojoj se 90% građana izjašnjava vjernicima, nemamo pravih katolika u vrhu vlasti? Dapače, medijski prostor su dobivali oni koji su nekada bili uvjereni katolici pa su eto shvatili sve

zablude i pogreške Crkve i kritički se počeli odnositi prema njezinoj ulozi u suvremenom društvu.

Javno se deklarirati kao vjernik, angažirati se u župi ili katoličkoj udruzi te javno zastupati katolička načela u medijima, proteklih godina bilo je prilično izazovno. Bez obzira na rezultate, profesionalni angažman ili stajališta koja su zastupali, lijevo orijentirani i aktivistički nastrojeni mediji svrstavali su ih u dio „nazadne“ Hrvatske. Sve većom popularnošću pape Franje, koji je svojim djelovanjem, otvorenošću i zagovaranjem milosrdne Crkve uspio pridobiti simpatije čak i nevjernika, imidž katolika u globalnoj javnosti donekle se počeo mijenjati. Dapače, čak su i neki ateisti pokušali uzeti dio te popularnosti podupirući stajališta pape Franje i tvrdeći kako je on, eto, na njihovoj liniji. Dio naših vjernika kojima je, pored

JAVNO SE DEKLARIRATI KAO VJERNIK, ANGAŽIRATI SE U ŽUPI ILI KATOLIČKOJ UDRUZI TE JAVNO ZASTUPATI KATOLIČKA NAČELA U MEDIJIMA, PROTEKLIH GODINA BILO JE PRILIČNO IZAZOVNO, BEZ OBZIRA NA REZULTATE, PROFESIONALNI ANGAŽMAN ILI STAJALIŠTA KOJA SU ZASTUPALI, LIJEVO ORIJENTIRANI I AKTIVISTIČKI NASTROJENI MEDIJI SVRSTAVALI SU IH U DIO „NAZADNE“ HRVATSKE.

vlastitog uvjerenja i odnosa s Bogom, važan i imidž u javnosti, ohrabrila je činjenica da su konačno u vrhu države praktični vjernici. Drugima će pak to biti krunski dokaz za dodatni obračun s vjerom, kao preprjekom i kočnicom razvoja, ako Hrvatska ne uspije napraviti planirane pomake u gospodarstvu i politici. Prema tome, pitanje je koliko će trajati i taj trend popularnosti vjere u Isusa Krista, koji su pokrenuli papa Franjo i izbori.

Činjenica je da u vremenima u kojima živimo biti istinski katolik nije lako i da će mnogima to (kad je imidž u pitanju) to više štetiti nego koristiti. Zato budimo svjesni da dolazi vrijeme kad se traži i hrabrosti i odvažnosti u svjedočenju vlastite vjere. Morat ćemo zanemariti imidž u dobrom dijelu licemjerne, prevrtljive i trendovima podložne javnosti i biti svoji. Da to uistinu ne će biti lako i da će tražiti čak i žrtvu,

Kao da se stara Europa posljednjih desetljeća želi osloboditi bilo kakvih kršćanskih utjecaja. Umjesto kršćanskih vrijednota sve više europsko društvo prožimaju hedonizam, potrošačko blagostanje, život bez ikakvih kočnica i ograda te okrenutost vlastitim potrebama i aktualnom trenutku, umjesto potrebama drugih i vječnosti.

govore i mnogi primjeri iz Europe, gdje su mnogi pokleknuli i počeli plivati nizvodno prepuštajući se trendovima.

Nekada je naš europski kontinent bio izrazito kršćanski i kršćanstvo je trajno obilježilo njegovu povijest, ali i sadašnjost, bez obzira koliko suvremena Europa to nastojala ignorirati. Kultura, znanost pa i politika stoljećima su stasale pod utjecajem Katoličke Crkve, a kršćanski duh je prožimao sve sfere razvoja i stvaralaštva. Jasno, nije uvijek sve bilo u demokratskom duhu ni od strane Crkve, ali bi današnja Europa kao najprestižniji kontinent bila nezamisliva bez tih kršćanskih doprinosa. No, staroj Europi kao da je to postalo opterećenje pa se posljednjih desetljeća želi osloboditi bilo kakvih kršćanskih utjecaja. Umjesto kršćanskih vrijednota sve više europsko društvo prožimaju hedonizam, potrošačko blagostanje, život bez ikakvih kočnica i ograda te okrenutost vlastitim potrebama i aktualnom trenutku, umjesto potrebama drugih i vječnosti. Papa Benedikt XVI. puno je puta zagovarao reevangelizaciju sve ravnodušnijeg i okorjelijeg kršćanskog Zapada. No, čini se da kršćanstvo u Europi nije samo nešto što se više ne nosi ili što nije u modi, već ono mnogima po-

staje „crvena krpa“, predmet poruge i izživljavanja. Ismijavanje Katoličke Crkve i njezinih vrijednota, nažalost, postao je recept kako privući medijsku pozornost i biti u trendu. Pod izlikom otvorenosti, tolerantnosti i multikulturalnosti Europa kao da se želi odvojiti od vlastitog identiteta i tradicije ili pljujući po vlastitim vrijednotama svidjeti se drugima. No, to ipak ne vodi napretku, već stvaranju „neodređene bezlične civilizacije“ i porivu za oponašanjem drugih, upozorava francuski pisac i filozof Alain Finkielkraut. Štoviše, on u Europi prepoznaje trendove određene fobije pa i odbacivanja vlastitog doma, habitusa, odnosno svojevrsni mazohizam, u kojem se želi iskupiti za grijeh i zločine iz prošlosti anuliranjem i žrtvovanjem vlastitog identiteta, što nikako nije preduvjet za otvaranje drugome (*Vijenc*, 11. prosinca 2014.). Zbog tog trenda, ali i sve jače medijsko-sudbene moći u današnjoj Europi (čijim posljedicama svjedočimo i u našim krajevima) teško je reći ono što mislite, poručuje francuski filozof, aludirajući očito na licemjerno ponašanje društvenih elita, odnosno pretjerivanje u političkoj korektnosti, jer ćete se inače naći u opasnosti da budete izvrgnuti ignoranciji, ruglu, prijeziru pa i napadima.

Međutim, ono što cijelu situaciju čini još smješnijom i licemjernijom jest činjenica da oni najglasniji zagovornici ravnopravnosti, otvorenosti, tolerancije, napretka i revolucije u međuljudskim odnosima, potpuno zaboravljaju ili ignoriraju da je začetnik te borbe upravo Isus Krist, isti onaj Bog i čovjek čiju Crkvu danas progone iz javne sfere i oduzimaju joj pravo glasa. On je zbog tih ideala i borbe za dostojanstvo svakog čovjeka dao i svoj život na križu. Nije li Isus prvi učinio sve ljude jednakima, bez obzira dolaze li iz „odabranog naroda“ ili su stranci!? Nije li baš on vratio dostojanstvo ženi, dao priliku otpisanim i omraženima, carinicima i grješnicima, javno osudio licemjerne pismoznance i farizeje kojima je bilo važnije tumačenje zakona nego čovjek i njegove potrebe? Baš Isus se borio i protiv izrabljivanja radnika, lihvara i nepravde u društvu. Prevrtao je stolove u hramu kada riječi više nisu slušali. Veselio se s prijateljima i svojim ponašanjem sablažnjavao „pobožne“. Kršio je pravila, zakone i tradiciju. I sve to radi čovjeka, bez obzira na njegovo podrijetlo i društveni status. Tko bi to danas od svih medijskih uzora i samozvanih lidera, koji nam se svakodnevno nameću s novinskih naslovnica i televizijskih ekrana, bio spreman ugroziti svoju slavu, društveni status ili se zamjeriti utjecajnicima zbog najprezrenijih u društvu!? Zato je sasvim jasno kako je Isus bio jedan od najvećih „revolucionara“ koji su hodali zemljom, iako će mnogi svoje uzore tražiti u socijalističkim buntovnicima, vođama ovozemaljskih revolucija i borcima za ljudska prava, od kojih su rijetki bili spremni dati svoj život za ideale koje su zastupali. Njegove poruke izgovorene prije dvadeset stoljeća još su i te kako aktualne, žestoke, slikovite i poticajne... Zato je Isus uzor kakav se može poželjeti, ma koliko svijet ignorirao tu činjenicu. Čak i politički lideri mogu u Isusovu učenju pronaći sjajne recepte za stvaranje boljeg svijeta i pritom se ne bojati da će biti percipirani kao zaostali ili konzervativni.

Upravo zbog te Isusove snage i važnosti Crkve svih minulih stoljeća (bez obzira na sporadične pogreške i zablude), bez obzira koliko će nas neki prozivati zbog naše vjere, među kršćanima ne bi smjelo biti mjesta tjeskobi i malodušju. Treba nam samo više budnosti i opreza. Muke, trpljenja i odricanja ionako su nam najavljeni još u Svetom pismu. Nema razloga tražiti priručnike za preživljavanje ili pokušavati dešifrirati pravu opasnost kako bismo se sakrili od nje. Jer „tko god bude nastojao svoj život sačuvati, izgubit će ga; a tko ga izgubi, živa će ga sačuvati“ (Lk, 17,32-33), ozbiljno nam je poručio Isus najavljujući svoj drugi dolazak. Imajući u vidu stvarnost u kojoj živimo, papa Benedikt XVI. na općoj audijenciji u svibnju 2005. ovako je komentirao hvalospjev iz petnaestog poglavlja „Otkrivenja“, koje se tako rado iščitava u posljednje vrijeme, kao svojevrsno proročanstvo: „Povijest nikako nije isključivo u rukama mračnih sila, slučajnosti ili pak ljudskih izbora. Ponad razbješnelih zlih sila, za koje se čini kako su se otele svakom nadzoru, nesmiljenoj provali Sotone i pojavi tolikih nevolja i zala, uzdiže se Gospodin, vrhovni sudac svih povijesnih događaja. On mudro upravlja povijest ka zori novog neba i nove zemlje, opjevanoj u zadnjem dijelu knjige, u slici novoga Jeruzalema.“

CJELOVITA EKOLOGIJA U DIJALOGU I SURADNJI

prvenstveno cijeloj Crkvi. Stoga je enciklika prvenstveno poziv Crkvi da se na svim svojim razinama otvori suradnji sa „svijetom“ u otklanjanju ekološke krize. Pitanja koja nameće enciklika najprije su upućena vjernicima. U tom duhu katolici trebaju čitati encikliku, a u ovom kontekstu izdvajamo njezin 160. broj:

Kakav svijet želimo ostaviti onima koji dolaze poslije nas, djeci koja sada odrastaju? To se pitanje ne tiče samo okoliša, gledanoga zasebno, jer mu se ne može pristupiti parcijalno. Kad si postavimo pitanje o tome kakav svijet želimo ostaviti iza sebe, mislimo ponajprije na njegov opći smjer, njegovo značenje i njegove vrijednosti. Sve dok nas ne zaokupe ta dublja pitanja, ne vjerujem da će naša briga za ekologiju postići važne rezultate. No ako se s tim pitanjem hrabro uhvatimo u koštac, to nas nezaobilazno vodi do toga da postavljamo druga vrlo konkretna pitanja: Koja je svrha našega života na ovom svijetu? Zašto smo došli u ovaj svijet? Što je cilj našega rada i svih naših nastojanja? Što nas ova Zemlja treba? Zato više nije dovoljno jednostavno govoriti da se moramo brinuti za buduće naraštaje. Moramo uvidjeti da je u pitanju naše vlastito dostojanstvo. Ostaviti budućim naraštajima planet na kojem se može živjeti, prije svega ovisi o nama. To se pitanje na dramatičan način odražava na nas, jer ono ima veze s krajnjim značenjem našega ovozemaljskoga putovanja. (LS 160) Ne trebamo misliti samo na siromahe budućnosti, nego na današnje siromahe, čiji je život na ovom svijetu kratak, i koji ne mogu dalje čekati. Zato je 'osim čestite međugeneracijske solidarnosti, potrebno istaknuti hitnu moralnu potrebu za obnovljenom unutargeneracijskom solidarnošću'. (LS 162)

FRA BOŽE
VULETA

ČULI SU SE I ČUJU SE GLASOVI PRIGUŠIVANJA OPTIMIZMA S OBZIROM NA OČEKIVANJA KOJA JE IZREKAO PAPA U SVOJOJ ENCIKLICI I NA PRIMJENU ZAKLJUČKA PARIŠKE KONFERENCIJE COP21. Vrijeme će pokazati opravdanost optimizma ili skepticizma. No, enciklika pape Franje „Laudato si“ nedvojbeno je pokazala da je svijet „čuo“ i da sa zanimanjem prati što Crkva kaže o

ekološkoj krizi, uključujući i klimatske promjene. U tom smislu može se reći da je Crkva dobrodošla kao važan partner u dijalogu i djelatnoj zauzetosti oko otklanjanja uzroka ekološke krize. Važnosti dijaloga posvećeno je čitavo peto poglavlje: *Neke smjernice za djelovanje i usmjerenje*. Papa smatra dijalog kao način i sredstvo koje „će nam pomoći izaći iz spirale samouništenja, u koju trenutačno tonemo“ (LS 163). Završavajući to

poglavlje, Papa sažima taj poziv na dijalog među religijama, znanostima, društvenim ustanovama, ekološkim aktivistima ističući da „Ozbiljnost ekološke krize od svih nas zahtijeva da mislimo na opće dobro i kročimo putem dijaloga, koji zahtijeva strpljenje, samodisciplinu i velikodušnost, uvijek imajući na umu: „stvarnost je važnija od ideje.“ (LS 201)

No, ne smije se zaboraviti sama narav enciklike koja je usmjerava

MEĐUNARODNI SEMINAR ZA ŽIVOT (PRO LIFE)

Međugorje, 16.-19. lipnja 2016.

Tema susreta je:

„Čedo u utrobi“ (Lk 1,41)

„Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.“ (Lk 6,36)

S Majkom životu: seminar za branitelje života, molitva za one koji su izgubili dijete, koji su ranjeni pobačajem, spontanim pobačajem, za supružnike koji žele djecu, za pro-life aktiviste, za žrtve obiteljskog nasilja, samohrane roditelje, trudnice...

Program

ČETVRTAK, 16. 06. 2016.

16,00 Registracija sudionika

18,00 Večernji molitveni program u crkvi

PETAK, 17. 06. 2016.

9,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu

9,30 Predavanje
Stanka

11,00 Predavanje, svjedočanstva

12,00 - 15,30 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini

15,30 Predavanje

18,00 Večernji molitveni program u crkvi

SUBOTA, 18. 06. 2016.

6,00 Put križa na Križevcu, priprava za ispo-
vijed

10,00 Predavanje

12,00 - 15, 30 Klanjanje Presvetom oltarskom Sakramentu u tišini

15,30 Predavanje, svjedočanstva

18,00 Večernji molitveni program u crkvi

22,00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakra-
mentu

NEDJELJA, 19. 06. 2016.

6,00 Molitva na Brdu ukazanja

9,00 Iskustva sudionika, sv. misa

NAPOMENE:

MEĐUNARODNI SEMINAR ZA ŽIVOT (PRO LIFE) održat će se u Međugorju od 16. do 19. lipnja 2016. u dvorani Ivana Pavla II. Broj mjesta je ograničen prostorom, stoga vas molimo da **što prije** prijavite svoj dolazak na ovaj seminar. **Prijave izvršiti na e-mail: seminar.marija@medjugorje.hr**

Zbog organizacije seminara i vaše sigurnosti molimo vas da se smatrate registrirani za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e - mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor. Bit će organizirano simultano prevođenje za sve jezične skupine. Cijena seminara je **30 €** po osobi. U cijenu su uključeni svi troškovi organizacije i rada seminara. Prilikom plaćanja na početku seminara svaki će sudionik dobiti akreditaciju koja će mu omogućiti sudjelovanje u radu seminara. Za smještaj u Međugorju treba se pobrinuti svatko osobno. Budući da ne možemo doći do svakog organizatora osobno, ovim putem pozivamo sve organizatore hodočašća, vodiče, voditelje centara mira i molitvenih i karitativnih skupina da obavijeste one koji su zainteresirani za ovaj susret. Unaprijed se radujemo vašim prijavama i zajedničkom susretu!

Predavači:

fra Ante Vučković, ofm rođen je 1958. u Sinju u brojnoj obitelji. Član je franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu. Sjemenište i klasičnu gimnaziju završio je u Sinju, a teologiju u Makarskoj i Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1983. Nakon službe kapelana u Metkoviću i Münchenu studirao je filozofiju u Münchenu i Rimu gdje je i doktorirao na dimenziji slušanja kod Martina Heideggera. Predavao je filozofiju u Rimu, na Papinskom sveučilištu Antonianum i na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj. Profesor je filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Predaje i na Filozofskom odsjeku istoga sveučilišta. Voditelj je duhovnih vježbi, seminara i duhovnih obnova. Duhovni je pratitelj i savjetnik. Objavio je nekoliko knjiga. Objavljuje u stručnim i populističkim časopisima.

Zrinka Jelaska, profesorica hrvatskoga jezika i fonetike iz Zagreba. Članica je Franjevačkoga svjetovnoga reda, udana je i majka dvoje odrasle djece. Od malena vjerski odgajana, u mladenačkim danima odlutala je od Boga. Međutim, njezin je otac u Međugorju dobio poticaj da moli za njezinu obratnju (bar jednu Zdravomariju kad god prolazi Kamenitim vratima u Zagrebu). Kad se vratila Crkvi i počela svaki dan odlaziti na misu, u šali je rekao da se premolio. Djeca u utrobi njezina su životna tema.

Koordinator seminara je fra Marinko Šakota, međugorski župnik

TJEDAN MUKE, SVETI TJEDAN ILI VELIKI TJEDAN

MILE MAMIĆ

POSLEDNJI TJEDAN KORIZME, T.J. TJEDAN PRIJE USKRSA ZOVE SE TJEDAN MUKE, SVETI TJEDAN ILI VELIKI TJEDAN. Sva tri ta naziva možemo naći u uporabi. Svaki od njih ima svoje razloge. Jest to vrijeme kad se posebno sjećamo Kristove muke i smrti na križu, jest to i sveto vrijeme u kojem Krist dovršava djelo otkupljenja, jest to velik (najveći!) događaj u povijesti spasenja. Ipak se najčešće upotrebljava naziv *Veliki tjedan*. Prevlasti toga naziva pridonijela je česta uporaba naziva *Veliki četvrtak* i *Veliki petak*, pa i *Velika subota* (koja se još zove i *Uskrsno bdijenje/Vazmeno bdijenje*, posebno njezin večernji, noćni dio).

Veliki tjedan počinje na *Cvjetnu nedjelju/Cvjetnicu/Nedjelju muke Gospodnje*. Od ta tri naziva najčešći je *Cvjetnica* vjerojatno i zato što ima terminološku prednost zbog svoje kratkoće. Na *Veliku subotu* završava *Veliki tjedan*.

Posljednja tri dana *Velikoga tjedna* osim pojedinačnoga imena imaju i skupno, zajedničko ime. Kako? *Trodnevlje*. Da, ali i ono dobiva neki pridjev, pa imamo: *Veliko trodnevlje*, *Sveto trodnevlje* ili *Vazmeno trodnevlje*. Sva tri naziva su dobra. *Veliko trodnevlje* je češće premda bi liturgičari s razlogom dali prednost nazivu *Vazmeno trodnevlje* smatrajući to vrhuncem liturgijske godine, što doista i jest. Za njih je *Vazmeno trodnevlje* od *Večere Gospodnje* na *Veliki četvrtak* do *Večernje* na *Uskrs*. Ono dakle zahvaća i *Uskrs* ili *Vazam*. U skladu s tim mijenja se i odgovor na pitanja: Kad završava *korizma*? Kad završava *Veliki tjedan*? Kad završava *Veliko trodnevlje*?

Bogoslužje *Velikoga tjedna* je prebogato, snažno, inspirativno. Zbog sadržajne, liturgijske nabijenosti spomen *Večere Gospodnje* obilježava se i posebno na *Tijelovo*, kako bi Euharistija dobila dolično mjesto u duhovnom rastu kršćanina i dubinskom prožimanju s Kristom u punini vazmenoga otajstva. Za razliku od apostola, koji osim Isusovih riječi o uskrsnuću nisu imali spoznaja koje mi imamo. Doduše, jesu neki doživjeli Isusovo preobraženje, ali su to zaboravili u trenutku Isusova uhićenja, muke i smrti. Mi smo u velikoj prednosti jer imamo pouzdano biblijsko svjedočanstvo i dvotisučljetnu vjeru Crkve. U prvom *Velikom tjednu* apostolima je bilo puno teže nego nama. Činjenica Kristova uskrsnuća, susret sa živim, uskrslim Gospodinom, druženje s njim unijeli su novo svjetlo u ono što im je Isus prije govorio. Dragocjena je u tom i činjenica da je vrlo strogo organizirana rimska vojska čuvala Kristov grob, da je kamen bio vrlo težak. Pa i Tomina sumnja ima istaknuto mjesto u vjerodostojnosti Kristova uskrsnuća. Obogaćeni tim iskustvom života, uskrsloga Gospodina, ojačani snagom Duha Svetoga apostoli nam preneseše svoje životno iskustvo, svoje svjedočanstvo uskrsnuća. Zato naše kalvarije imaju i petnaestu postaju – Uskrsnuće. Korizma dakle završava slavljem Kristova uskrsnuća. Bez Kristova uskrsnuća trpljenje, patnja, križ ne bi imali smisla.

Imajući sve to na umu, sasvim je razumljivo da je Kristovo uskrsnuće od davnine dobilo poseban blagdan. Koji? I na to pitanje hrvatski jezik može točno odgovoriti na više načina. Taj blagdan najčešće zovemo *Uskrs* (u vezi s *krijes*). Osim toga imamo naziv *Vazam* (kajkavski: *Vuzem*), što se može objasniti na dva načina (kao preinačena grčka riječ u značenju „beskvasan“ ili kao domaća riječ u vezi sa starim našim glagolom *vazeti* „uzeti“ jer se nakon korizmenog nemrsa može napokon uzeti meso). Imamo i internacionalizam *Pasha*. Valja ipak primijetiti da je riječ *Uskrs* primjerenija za sam blagdan Kristova uskrsnuća, a riječi *Vazam* i *Pasha* imaju i šire značenje. Osim Kristova uskrsnuća oni obuhvaćaju i njegovu muku i smrt kao cjelinu. Zato se govori o *vazmenom* ili *pashalnom otajstvu*, što obuhvaća Kristovu muku, smrt i uskrsnuće.

Uskrs je najveći kršćanski blagdan. Slavimo Kristovu uskrsnu pobjedu nad grijehom i smrću. A kad znademo, vjerujemo da je on „svojom smrću uništio našu smrt i svojim uskrsnućem obnovio naš život“, puni uskrsne nade od srca zapjevajmo: Uskrsli Kriste, tebi vjerujemo mi ...

Neka vam je, poštovani čitatelji, sretan i blagoslovljen Uskrs!

FRA KARLO
LOVRIĆ

KRATKA POVIJEST SVETIŠTA

Redovnici sv. Ignacija Lojolskog djelovali su i u susjednoj Baranji, pa su u baranjskom mjestu Laško, današnjem Lugu, podigli drvenu kapelu u čast Blažene Djevice Marije. Otac Andrija Horvat dao je u Osijeku izraditi Gospin kip s Djetetom, koji je na Veliku Gospu 1697. u svečanoj procesiji dopraćen u Laško, s namjerom da se tamo utemelji marijansko svetište. Kip je odmah započeo privlačiti brojne molitelje, među katoličkim je pukom tamošnja crkva postala poznata po njemu, glas se o njemu brzo proširio i do udaljenih mjesta pa je Laško ubrzo postalo odredištem mnoštva hodočasnika. Međutim, u Baranji je u to doba

GOSPA OD UTOČIŠTA

U Aljmaš tijekom cijele godine hodočaste vjernici ne samo iz Đakovačke biskupije nego i iz mnogih župa drugih hrvatskih (nad)biskupija, a zbog skupina koje tradicionalno dolaze iz Sarajevske nadbiskupije, Subotičke i Pečujske biskupije te pojedinaca iz drugih europskih zemalja, za aljmaško se marijansko svetište može mirno reći da je međunarodno. A kako i ne bi kad je aljmaška Gospa od Utočišta tijekom povijesti bila utočištem mnogima, kako je to već 1759. napisao Antun Kanižlić: „Dunavu će prije vode nestati, nego od nje milost teći pristati. Drava će se natrag vratiti, prije neg' će milost skratiti, Gospa Diva od Aljmaša, Utočište, Majka naša.“

bilo dosta nereda s 'novovjercima', jer je dio katolika pod vodstvom svećenika Mihajla Starine prešao na kalvinizam. Budući da su kalvinisti odbacivali štovanje Majke Božje, prijela je opasnost da im kip padne u ruke i da bude obeščašćen, oštećen ili uništen. Stoga su isusovci odlučili skloniti ga na sigurnije mjesto pa su ga 20. studenoga 1704., u vrijeme velike bune protiv habsburške vlasti u Mađarskoj, zamotali u plahu i lađom po Dunavu prenijeli u Aljmaš. Tako je Gospin kip 'našao svoje utočište', pa se i Gospa u Aljmašu počela nazivati 'Gospa od Utočišta' ili 'Majka od Utočišta' ili jednostavno – 'Aljmaška Gospa'. Aljmaš je odabran zato što se do njega moglo doći i kopnom i rijekom, a i zato što su tamošnji vjernici iznimno štovali

taj Gospin kip. Prvu je misu u novom aljmaškom domu, odmah sutradan pred kipom, na oduševljenje brojnih vjernika koji su ga odmah prepoznali, slavio o. Marko Jurina. Vijest o dolasku Gospe iz Laškoga ubrzo se proširila pa su započela prva hodočašća u Aljmaš, koja se nisu prekidala gotovo tri stoljeća. Godine 1708. isusovac o. Franjo Ksaver Jung započeo je s mještanima na temeljima stare graditi novu i veću crkvu. Nakon dvije godine ona je dovršena, a na Malu Gospu, 8. rujna 1715., posvetio ju je đakovački biskup Đuro Patačić. Otada se broj hodočasnika povećavao iz godine u godinu. Isusovci godine 1726. podižu na obližnjem brežuljku Kalvariju za pobožnost Križnoga puta, koju svi hodočasnici redovito obavljaju. Tijekom povijesti aljmaškim svetištem upravljaju, kao što je već spomenuto, isusovci, jer je Aljmaš bila filijala njihove osječke župe sv. Mihaela Arkandela u Tvrđi, neko vrijeme kapucini i franjevci, a od 27. prosinca 1807., kad je postala samostalnom župom, biskupijski svećenici.

Na Veliki četvrtak 1846. godine u selu je izbio veliki požar u kojemu su izgorjele mnoge kuće, župni dom,

crkva i Gospin kip sa zavjetnim darovima. Ostala je čudom netaknuta jedino Gospina slika, kopija toga kipa, koja je visjela u crkvi iznad glavnih vrata. Prenesena je u udolinu udaljenu kilometar od svetišta i smještena u novopodignutu skromnu kapelicu. Oko kapele su posađene lipe pa je mjesto prozvano 'Gospa pod lipom', a blizu nje je izvor u čijoj se vodi mnogi hodočasnici umivaju ili je nose kućama pa se mjesto zove još i 'Vodi-ca'. Već iduće, 1847. godine, započela je gradnja nove crkve Pohođenja Marijina, koju je 2. srpnja 1852. posvetio biskup Josip Juraj Strossmayer. Biskup je u Beču dao izraditi i novi zavjetni kip Marije s Djetetom u lijevoj ruci i žezlom u desnoj, koji je 1857. darovao crkvi.

Dunavu će prije vode nestati, nego od nje milost teći pristati. Drava će se natrag vratiti, prije neg' će milost skratiti, Gospa Diva od Aljmaša, Utočište, Majka naša.

Novija povijest svetišta

Nakon Drugoga svjetskog rata komunističke su vlasti na različite načine željele dokrajčiti aljmaško svetište pa su 1952. godine oduzele veliki dio crkvenoga zemljišta. Jugovojska, koja je postala novi vlasnik, srušila je sve postaje Križnoga puta, a u podzemlju brežuljka iskopala skladišta. Osim toga, tadašnje su vlasti često vrlo grubo pokušavale spriječiti hodočašća, ali bez uspjeha. Ona nikada nisu prestajala, naprotiv, broj se hodočasnika stalno povećavao, jer nema te zle sile koja može spriječiti iskazivanje ljubavi hrvatskoga vjerničkog puka prema nebeskoj Majci!

Nije to uspjelo ni sljedbenicima komunističke protukatoličke mržnje, srpskim četničkim postrojbama, koje su uz pomoć tzv. Jugoslavenske armije 1. kolovoza 1991. opkolile Aljmaš, susjedni Erdut i Dalj te započele topnička razaranja. Njihova je pobjeda također bila prividna i kratkoročna, dok su Aljmašani suznih očiju, s prestrašenom djecom i vrećicama u rukama, upirući pogledom na njihovu najdražu crkvu – svetište, zbijeni u lađama-teglenicama, Dunavom napuštali rodna ognjišta ploveći prema Osijeku. Gospa je, sigurno, tih trenutaka bila najbliža svojim aljmaškim sirotanima ne samo zbog brojnih molitava koje su joj tada oni upućivali nego i zbog činjenice da je i sama prošla taj isti prognanički put! Njezina je majčinska ljubav bila toliko neizmjerana da je četnička mržnja bila potpuno nemoćna i jadna. Uzaludno je bilo njihovo pljačkanje i postupno razaranje crkve i župnoga doma, uzaludan je bio njihov sotonski plan da baš pred Veliku Gospu, 14. kolovoza 1993., potpuno unište i sruve sa zemljom crkvu. Sve je bilo uzaludno jer je materijalno razaranje samo proporcionalno povećavalo ljubav prema Gospi Aljmaškoj i aljmaškome svetištu.

Kip Gospe od Utočišta

U okupirano hrvatsko Podunavlje nitko nije imao pristupa pa se dugo nije znalo što je s Gospinim kipom. Onda je nakon više od godinu dana, 31. listopada 1992., ipak čudom pronađen. Potresno su djelovali ti trenutci koje je opisao osječki donjogradski župnik Martin Radman, kojemu je u pratnji predstavnika UNPROFOR-a bio dopušten posjet ruševinama svetišta u Aljmašu, na čijem je ulazu tada stajala ćirilica tabla 'Papuk Dol': „Izbijamo izravno pred crkvu: toranj i fasada srušeni, brdo opeke i građe, ne može se ući na glavni ulaz... Nad crkvenom lađom urušeni lukovi. I nad svetištem golema rupa. Kip sam odmah opazio. Ležao je, pavši s oltara do prilaznih oltarnih stepenica, napola pod kršom; Gospa bez ruke kojom je držala žezlo, Mali Isus bez obje ruke. Pozlaćene krune, koju je nosila, nigdje. Kip je uprljan pokislom prašinom i od golubova koji su se posvuda naselili.“ Smješten je i častio se u osječkom Domu sv. Vinka, gdje je s prognanicima boravio i aljmaški župnik Markić.

Kip je „putovao“ i bivao čašćen u mnogim župama, a onda je točno nakon sedam godina progonstva, 1. kolovoza 1998., vraćen u Aljmaš. Obnovio ga je kipar Petar Jarm, koji je izrezbario nove ruke, žezlo i krune, i restauratorica i slikarica Mira Štimac-Vincens. Papa Ivan Pavao II., tijekom trećega apostolskog pohoda Hrvatskoj u Osijeku, 7. lipnja 2003., pred više od 200 tisuća hodočasnika okrunio je zavjetni kip Aljmaške Gospe.

Svetište i nova crkva

Gradnja svetišta, prema idejnom rješenju zagrebačkih arhitekata Maje Furlan Zimmermann, Ive Gajšaka i Mirka Buvinića započela je 23. srpnja 2001. Projekt je osim gradnje crkve sadržavao i: pomoćne prostorije, veliki prostor za svečanosti na otvorenom, prostrije za ispovijedanje, sanitarni odjel, uređenje okoliša i drugo. Unutrašnjost moderne crkve veličine 405 m², koja sliči labudici, krasi djela akademskoga slikara Vladimira Meglića. Oltarna slika naslovnika župe 'Pohodjenje Blažene Djevice Marije', triptih je veličine 14 m², izrađen u tehnici vitraja. Središnja slika prikazuje dakako Marijin pohod Elizabeti, a dvije pokrajnje – Navještenje Gospodinovo i Rođenje Isusovo. Osim toga, isti je umjetnik izradio i mozaik Velike Gospe i Male Gospe te mozaik koji ukrašava nišu u kojoj je zavjetni kip Aljmaške Gospe. Započeti su i radovi na obnovi Kalvarije i izgradnji Križnoga puta, u koje su se materijalnom potporom uključile: Udruga katoličkih gospodarstvenika Đakovačke i Srijemske biskupije i udruga građana 'S tobom u zajedništvu'.

Mjesto Aljmaš smješteno je na obroncima Dajlske planine, na desnoj obali Dunava, u mikroregiji Erdutske kose, na nadmorskoj visini od 93 m. Prostire se na površini od 32,36 km², prosječne gustoće naseljenosti 20 st./km². Prvi se put spominju u starom mađarskom zapisu 1332. godine kao 'Almas'. U srednjem vijeku ono je trgovačko i obrtničko naselje u kojemu žive Hrvati i Mađari. O vremenu 160-godišnje turske vladavine, koje je započelo 1526., malo je podataka, jedino se zna da je stanovništvo pobjeglo i bilo raseljeno te da su Turci tamo naselili Srbe 'martoloz' – vojnike iz gornjega Podrinja. Nekoliko se hrvatskih katoličkih obitelji doselilo u Aljmaš tek nakon pobjedonosnoga vojnog pohoda Stjepana Posavčevića 1687. godine, kad je oslobođen Osijek. Naselili su se na zemljište prozvano 'Selište Aljmaš', gdje je utemeljeno novo selo Alma, današnji Aljmaš. *Danas u Aljmašu u 260 domaćinstava živi 645 stanovnika. Dijelovi naselja su zaseoci: Aljmaška Planina, Čauševac, Dravsko Ušće i Hrastovo Polje. Gospodarsku osnovu čine poljodjelstvo, stočarstvo, građevinarstvo, ugostiteljstvo, trgovina, turizam. U Aljmašu je područna škola OŠ Dalj, ambulanta opće medicine Doma zdravlja Osijek, područni poštanski ured HP-PS Osijek, DVD, lovačka udruga, ribolovski klub, sjedište Turističke zajednice općine Erdut, nevladina udruga. Starosjedioci Aljmaša, Hrvati, govore karakterističnim zapadnim staroekavskim narječjem sa starom akcentuacijom.*

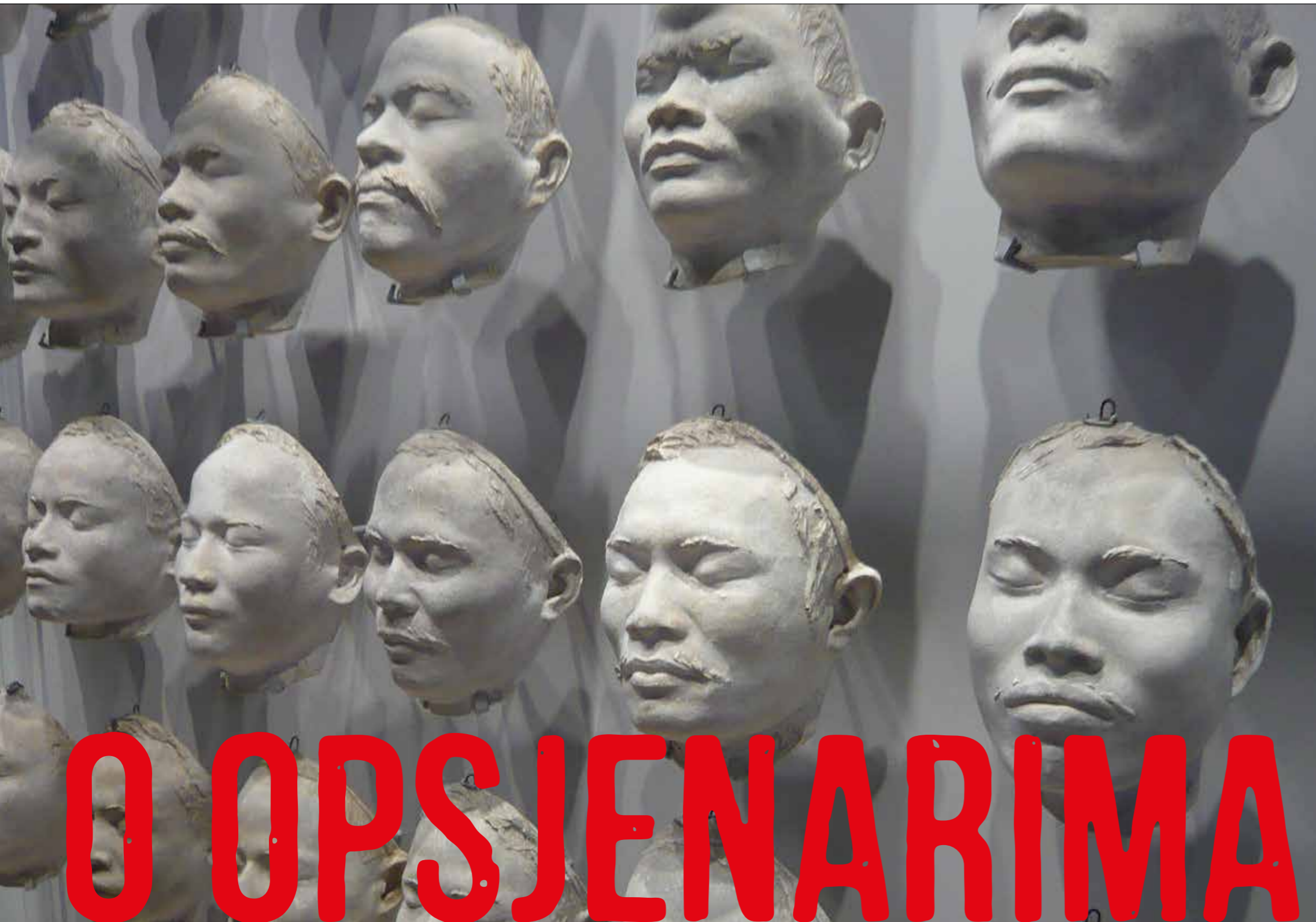
Preuzeto sa: www.svetiste-aljmas.hr, www.radio.hrt.hr, www.opcina-erdut.hr

MOLITVA ALJMAŠKOJ GOSPI OD UTOČIŠTA

Aljmaška Gospo od Utočišta,
Isusova i moja Majko,
iz dna duše i srca
povjeravam se tebi!
Isprosi mi milost
da živim u jednostavnosti,
služenju i radu,
kao što si ti živjela u Nazaretu.
Daj da rado slušam Božje riječi,
u sebi ih pomno razmatram,
i tako napredujem na putu vjere.
Čuvaj me, da u teškoćama
ne izgubim pouzdanje,
već živim dostojno
svoga kršćanskog poziva.
Upućuj me, da već ovdje na Zemlji
ostvarujem osobnu svetost:
u mladosti, u zreloj dobi
i u starosti.
A u trenutku smrti,
u posljednjem čišćenju,
što ga je pripravila
milosrdna Božja ljubav,
da se po Božjoj milosti
pridružim tebi
i svim svetima u vječnosti.
Amen.

Želite li dati svoj dar za aljmaško svetište: Rimokatolički župski ured Pohodjenja Marijina Aljmaš, (FINA) 2393000 – 1102010229

INFORMACIJE - PRIJAVE HODOČAŠĆA U SVETIŠTE - ALJMAŠ
Župni ured Aljmaš, 31205 Aljmaš, Trg Braće Radića 39.
Ante Markić,
župnik i upravitelj svetišta.
Telefon i faks: (031) 595-000.

O OPSJENARIMA

NA DUGE STAZE

IVICA MUSIĆ

NIKAKO NE USPIJEVAJUĆI UHVATITI KORAK S VLASTITOM SUDBINOM, ZAGLAVLJEN U PROCIJEPU IZMEĐU KRUPNIH OČEKIVANJA I NEMILOSRDNA ŽIVOTNOGA GROTLA, NOSTALGIČAR BEDUINSKOGA NERVA, BOEM S JEDNIM POLUPRAZNIH KOVČEGOM, DON JUAN BEZ

PEDIGREA, NEGDAŠNJI ZANESENJAK POTROŠENIH POLITIČKIH IDEALA I ŽIVACA, PRED NAJEZDOM NIHILISTIČKOGA SLJEPILA PREDAO JE NAJTEŽU UTAKMICU U ŽIVOTU – ONU ZA ŽIVOT. Vječiti dječak melankolična pogleda, darovit i tankočutan seljak zalutao među urbanim stjenjacima, neizlječivi sanjar, pjesnik osjećajnosti i intimnosti, velemaistor metaforičnosti i simbolike, nenadmašan tvorac stihova prepunih prirodnih motiva, živopisnih slika i melodičnosti, samtrni je hropac prizvao sâm počinivši, ako je vjerovati službenomu izvješću, trostruko samoubojstvo – presijecanjem vena, vješanjem i izgaranjem uz cijev parnoga grijanja.

Unatoč tomu što onodobni kritičari nisu cijenili Jesenjina predbacujući mu poetizaciju individualizma, pretjerane sentimentalnosti, melankoličnosti, pa čak i huliganstva i kavanskoga raspoloženja što je, po njihovu mišljenju, negativno utjecalo na mladi naraštaj koji bi trebao klučati od revolucionarnoga zanosa i vjere u bolju budućnost, malo je tko ostao ravnodušan u susretu s njegovom poezijom. Čak i za vrijeme tri desetljeća staljinističke zabrane tiskanja njegovih pjesama, one su se prepisivale i nalazile put do suptilne duše ruskoga čovjeka. Malo komu ne bi zasuzilo oko na stihove pjesama kao što su „Pismo majci“ ili „Pjesma o kuji“. Posebice je upečatljiv magnetizam kojim je Jesenjina životni stil privlačio mlade ruske, a poslije i

Ima karizmatičnih osoba sposobnih (pre) prodati rogove za svijeće, neopazice podturiti tuđa leđa pod vlastiti teret, proračunato u drugima potpirivati vatru urođene čežnje za Edenskim vrtom, pa i intelektualno i emocionalno do te mjere opustošiti cijele kolone nesretnika koji poslije više nisu načisto što je u tome kolopletu njihovo, a što tuđe, što je divljenja vrijedno, a što izopačeno, što je ljudsko, a što sotonsko.

Riječ je, dakako, o Sergeju Aleksandroviču Jesenjimu. Oni koji su ga dobro poznavali i s njim se družili primijetili su na njemu prije tragične smrti velike promjene. Tvrdili su da je nemilice pio, grmio je poput razljućena Zeusa i svi su bježali od toga, kako su govorili, opasna, pomahnitala i izgubljena čovjeka. Bili su to sablasni znakovi pored puta kojemu se krajnji cilj nije nazirao, ali kojim bi se rijetko tko usudio krenuti. No on je zakoračio...

Je li se bojao? Iz pjesme koju je vlastitom krvlju napisao dan prije dalo bi se zaključiti da nije:

*Do viđenja, dragi, do viđenja.
Ljubav, mili, u grudima spava.
Ništa ovaj rastanak ne mijenja,
možda novi susret obećava.*

Do viđenja, mili, bez ruke i slova neka ti tuga obrve ne povije.
Smrt nikad nije bila nešto nova,
ni život nije ništa novije.

pjesnike drugih naroda. Toliko su mu se željeli suobličiti da su mnogi u svojevrsnu mističnome zanosu zagrizli istu otrovnu jabuku kao i njihov idol.

Godine 1978. dogodilo se možda i najveće masovno samoubojstvo u ljudskoj povijesti. Naime na nagovor Jima Jonesa, vođe sekte Hram ljudi, devetsto četrnaest članova komune sagrađene u Gvajani, tadašnjoj socijalističkoj zemlji u Južnoj Americi, ispilo je voćni sok pomiješan s cijanimom te tako samovoljno otišlo u smrt. Najjezovitije je što je među preminulima bilo gotovo tri stotine djece.

Bivši komunist i po svojoj prilici ateist, Jones je navodno primao poruke izvanzemaljaca, bavio se duhovnim iscjeljivanjem te je propovijedao o skorome nuklearnom holokaustu. Svoje je sljedbenike pridobivao govorom o rasnoj jednakosti, socijalnoj pravdi te obećanjima da će njegovi nasljedovatelji izbjeći kob što se sprema drugima, da će postati nevidljivi,

PAPA FRANJO

Božje
je ime
Milosrđe

Prva Papina knjiga-intervju, poruka milosrđa za sve ljude

Prva Papina knjiga-intervju „Božje je ime Milosrđe“ postala je do sada nezabilježen izdavački hit koji obara rekorde prodaje u Hrvatskoj. Radi se o knjizi koja osvaja srca čitatelja i u kojoj se Papa u prisnom i prijateljskom razgovoru obraća svim ljudima na svijetu – onima unutar i izvan Crkve - koji traže smisao života, put mira i pomirenja, lijek za tjelesne i duhovne rane. Knjiga je istodobno objavljena na dvadeset jednom jeziku, među kojima i na hrvatskome, a dostupna je u osamdeset šest zemalja. Riječ je o knjizi koja se čekala s velikim nestrpljenjem, koja na osobit način obilježava Papin pontifikat, a daje poseban pečat Godini milosrđa koju je Papa nedavno proglasio.

Knjigu možete naći u Suvenirnici
Informativnog centra MIR Međugorje.

MIR
MEĐUGORJE
www.emedjugorje.com

